

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV, IN JE NAMENJEN ZGOLJ ZA INTERNO RABO, ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE. NJEGOVE VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

MAREC 2018

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 11. 4. 2018

Končna redakcija: 11. 4. 2018

Pripravili: Ilinka Todorovski in Anja Nab Huš

Delovodnik, statistika: Ana Jarc

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za marec 2018

Odzivov je bilo nadpovprečno veliko, skupaj 184.

Varuhinja je podrobneje obravnavala odzive na Odmeve 14. marca ob odstopu predsednika vlade, zapisala je mnenje in priporočilo v zvezi s pritožbo o »prestreljenosti« informativnih oddaj s športnimi vsebinami in vprašanjem o sporedu prenosov na Parlamentarnem programu (TV SLO3), v odgovoru na protest zaradi oddaje Panoptikum 28. februarja je zapisala mnenje o odgovornosti v snovanju in vodenju oddaj.

V poročilu so objavljena obširna pojasnila v zvezi s težavami pri podnaslavljanju TV-vsebin za gluhe gledalce ter korespondenca za zadevo Val 202 brez Drugega vala.

Več odzivov kot običajno je bilo v zvezi z jezikovno kulturo in tehničnimi zadevami.

Metodološka pojasnila

Od 1. januarja 2017 se pri vodenju dnevnika odzivov upošteva dejanska organizacija RTV Slovenija (programsko-produkcijske enote, organizacijske enote, uredniško-produkcijske enote, vodstvo, programski svet itd.). V poročilu se gledalce, poslušalce, bralce in druge uporabnike RTV podpisuje z začetnicami, razen v primerih uradnih dopisov. V statistiko odzivov se všttevajo vsi pisni ali ustni odzivi, zabeleženi v delovodniku, medtem ko je v mesečnem poročilu objavljen izbor. Od 1. januarja 2018 se v statistiki ločeno vodi seznam zavrženih pritožb.

KAZALO

TELEVIZIJA SLOVENIJA	5
I. INFORMATIVNI PROGRAM.....	5
Napačen naziv.....	5
Čestitike EkstraVisorju	5
Odmevniški pogovori v tujih jezikih	5
Pogovor s poljskim gostom	6
Odmevi/Cerarjev odstop	6
Pogovor z opozicijo	7
Kdo govori več, kdo manj?.....	7
Nerazumljen ironičen zaključek Odmevov.....	7
Povezovalci ali kritični izpraševalci?	8
Zasluzena kazen za dvojnega vohuna?	9
Dnevnik/Kongres SMC	10
Evangelj za pitbule, drugič.....	10
Znova zastarel posnetek!.....	11
Oglas v informativni oddaji?	11
Studio City/Šarec	12
Pohvaljen Intervju.....	12
Preveč športa, premalo kulture!	12
Premalo Dolenjske in Bele krajine!	13
Zagoneten spored prenosov na TV SLO3	13
Prispevek o sofinanciranju šolskih tekmovanj	14
Neberljivi tviti in napisi	15
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	16
Pričevalci in Spomini	16
Neprimeren film ob dnevu Downovega sindroma	16
Zdravniki o filmu Holesterol, velika prevara	17
Panoptikum, protest SDS	18
Koda in varovanje virov	19
Verske vsebine v različnih oddajah	19
Studio Kriškraš	19
III. RAZVEDRILNI PROGRAM	20
Otroci v razvedrilnih oddajah	20
Kovanci.....	20
Moteče promocijsko umeščanje.....	21
Popularna vs. narodnozabavna glasba	21
Proti udeležbi na Evroviziji.....	22
Plastično orožje in skrita kamera	23

Protežiranje nekega ansambla?	23
IV. ŠPORTNI PROGRAM	24
Ponovitev ali v živo	24
Pohvaljen Olimpijski park	25
V. PROGRAM PLUS	25
Telefonsko čakanje	25
Vodenje oddaje Dobro jutro	26
Od blizu s Sabino Cvilak	26
VI. SPLOŠNO	27
Čari začimb.....	27
Zamuda in še oglasi.....	27
Sinchronizacija ali podnapisi.....	27
RADIO SLOVENIJA	28
I. RADIO PRVI	28
Svetovalni servis	28
Pohvaljen Studio ob 17ih	28
Žalostinke in projekt Imamo novo glasbo.....	28
II. VAL 202	29
Val 202 brez Drugega vala	29
Pliš na Valu 202.....	30
III. OSTALO	30
Ko od glasnosti pokajo šipe.....	30
MMC.....	30
I. VSEBINA	30
Spor med uporabniki	30
Je bila fotografija preveč nazorna in neprimerna?	31
Pristranski MMC?.....	32
Odstranjeni komentarji.....	32
II. MMC – DOSTOPNOST, STORITVE.....	33
Napovedano, a predvajano z zamudo	33
Spletni arhiv: ne najdem, ni sinhrono, ni logično!	33
Plusi in minusi: zlorabe?	34
RTV SLOVENIJA.....	35
I. JEZIKOVNA KULTURA	35
Naslavljanje zdravnikov - doktorjev	35
Sofia Goggia	35
Napačno naglašen križev pot.....	35
Devet konkretnih pripomb	36
Vulgaren prevod?	37

Bi bili potrebni podnapisi?	37
II. OGLAŠEVANJE	38
Reklame, reklame, reklame	38
Prizanesite nam s TV prodajo	39
Avtofrekvenca – prikrito oglaševanje?	40
III. RTV PRISPEVEK	40
IV. TEHNIČNE ZADEVE	40
Križanje glasbe in govora	40
Ukinitev srednjevalovnega oddajnika	42
Motna in utripajoča slika	42
Preko antene moten sprejem	43
V. PRILAGOJENI PROGRAM	44
Podnapisi za gluhe	44
VI. OSTALO	45
Graje so krivične, treba je tudi pohvaliti!	45
Delovanje RTV, kdo bo odgovoril na sedem vprašanj?	46
Kaj je ertevejevcem dovoljeno na družbenih omrežjih?	47
Vodenje javnih dogodkov: nasprotje interesov?	47
Cankarjevo leto in 60/90	48
Posnetki glasbe Jožeta Privška	49
O delu varuhinje	50
PRILOGE	51
Priloga 1: Zadeva Odmevi/Cerarjev odstop, varuhinjin odgovor pritožniku (s pojasnilom uredništva, varuhinjinim mnenjem in priporočilom)	51
Priloga 2: Zadeva Panoptikum, protest SDS, odgovor urednice in varuhinje	53
Priloga 3: Koda in varovanje virov, pojasnilo uredništva	54
Priloga 4: Sinhronizacija ali podnapisi?	55
Priloga 5: Val 202 brez Drugega vala, korespondenca	57
STATISTIKA ODZIVOV	60

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Napačen naziv

Gledalec **J. Š.** je opozoril, da je bil v prispevku v TV Dnevniku 24. marca gost kongresa stranke Levica zmotno označen za predsednika nemške stranke Die Linke.

»V poročilu s "kongresa slo levice" ste povedali in tudi napisali, da je govoril na kongresu predsednik nemške stranke Levica-Die Linke Gysi in ste ga tudi pokazali na TV. Dr. Gregor Gysi že nekaj let ni več predsednik nemške stranke Die Linke in to bi morali že vedeti, saj s tem žalite gledalce, ki boljše poznajo politiko, kot tisti, ki so plačani kot profesionalci.«

Odgovor odgovorne urednice Informativnega programa **Manice J. Ambrožič:**

»Zahvaljujemo se Vam za Vašo upravičeno kritiko. Vaša trditev, da Gregor Gysi ni predsednik nemške stranke Die Linke ali Levica po slovensko, drži. Gregor Gysi je bil vodja poslanske skupine Levica v nemškem Bundestagu (spodnjem domu nemškega zveznega parlamenta) med leti 2005 in 2015, od leta 2012 pa je predsednik Evropske levice, skupine v Evropskem parlamentu.

Morda je prav zaradi predsedovanja Evropski levici v Evropskem parlamentu Gregorja Gysija za predsednika nemške Levice označila tudi Slovenska tiskovna agencija, iz katere črpamo informacije vsi ostali mediji.

Napovednik STA-ja v soboto 24. 12. zjutraj:

»Kongresa naj bi se udeležil tudi predsednik nemške stranke Die Linke Gregor Gysi.« V bran našemu novinarju, ki je s kongresa slovenske Levice poročal, moramo zapisati, da se je zanesel na točnost tega podatka, saj so mu ga posredovali tudi tiskovni predstavniki slovenske stranke Levica. Žal je bil napačen. Podobne napake so se pripetili tudi številnim drugim novinarskim kolegom, ki so se zanašali na točnost objavljene informacije. V bodoče se bomo še bolj trudili pri preverjanju podatkov, za sobotno napako pa se Vam opravičujemo.«

Odgovor gledalca:

»pričakujem da se boste opravičili v prvem Tv dnevniku RTV SLO vsem gledalcem, ne samo meni, saj ste priznali, da ste zavajali celotno slovensko javnost.«

Čestitike EkstraVisorju

Varuhinja je prejela več pozitivnih odzivov na oddaji raziskovalne skupine TV Slovenija EkstraVisor (Bančna luknja, 1. del in Bančna luknja, 2. del), ki sta bili predvajani 8. in 22. marca na TV SLO1. Primer odziva gledalke

T. S.:

»Včasih kaj (kar zelo negativno izstopa) pokritiziram. Tokrat pa čestitam novinarki Lidiji Hren in njeni ekipi za odlično pripravljeno Tarčo. Želim si še več tako kakovostno pripravljenih oddaj.«

Odmevniški pogovori v tujih jezikih

Gledalka **L. S.** je podala pripombo na vodenje Odmevov, kadar Igor E. Bergant gosti tujejezične goste.

»Redno gosti v odmevih gosta kjer govori z njim v tujem jeziku, Nimam nič proti, da je to izredno na sporedu, samo to je čestokrat s temami, ki večino gledalcev sploh ne zanima«

Is odgovora odgovorne urednice Informativnega programa **Manice J. Ambrožič:**

»Zahvaljujem se za mnenje. Dobro poznavanje tujih jezikov je pogoj za vsebinsko, odgovorno in temeljito pokrivanje tem, ki jih obravnava naša večerna analitična oddaja.

Kolega Bergant ima zelo bogato znanje tujih jezikov, a teme v Odmevih izberemo izključno po njihovi pomembnosti in aktualnosti.«

Pogovor s poljskim gostom

Gledalec **L. T.** se je pritožil nad prispevkom v Odmevih 21. marca, v katerem je bil povzet pogovor s predsednikom poljskega senata Stanislawom Karczewskim.

»Zvrst novinarskega dela razumem kot vest, poročilo, intervju in potem še komentar. Včerajšnji prispevek pa je bil predstavljen kot mešanica intervjuja in nasilniškega mnenja novinarke. Mlilo rečeno, bila je nevljudna do gosta. Njeno mnenje je lahko povedan v komentarju, ampak to se mora videti oz. slišati kot osebno mnenje.«

Mojca Širok, v. d. urednice zunanjepolitične redakcije, Informativni program TV Slovenija:

»Novinarka Helena Milinković je petnajstminutni pogovor s predsednikom poljskega senata povzela v obliki novinarskega prispevka. Postavila mu je vprašanja, ki jih predstavnikom poljskih oblasti v zadnjih mesecih postavljajo tudi Evropska komisija in druge države članice EU. Mednje sodi tudi vprašanje o poljskih medijih. Evropska komisija je postopke preverjanja spoštovanja vladavine prava na Poljskem začela med drugim tudi zaradi spremembe zakona o poljski javni RTV.«

Odmevi/Cerarjev odstop

Več gledalcev je bilo kritičnih do oddaje Odmevi z dne 14. 3. 2018 - na dan in z začetkom ob uri, ko je predsednik vlade Miro Cerar sporočil svoj odstop. Gledalce je zmotilo predvsem, da je prvi politični odziv prispeval vodja opozicije.

»To nezaslišano potezo, ki ima več kot očiten pristranski politični pečat (RP), obsojam in upam, da se bo RTV zanjo gledalcem opravičila.« **(M. Š.)**

»Da je bil edini gost v studiu g. V. Kovačič, ki je komentiral Cerarjev odstop kot širši vseslovenski dogodek, je naravnost katastrofa! Kdo pa je g. Vili Kovačič – pobudnik referendumske pobude in nič več! Po njegovi včerajšnji napovedi celo podpredsednik nove stranke, katere predsednik bo razvpiti sodnik (najmanj ženski šovinist)!? Noro! Pa potem telefonski klici v studio (Janša, Tonin) - še dobro, da se je po telefonu oglasil vsaj g. Židan in poskrbel za vašo, Zavodovo mini »uravnoteženost«. Če je po vaših kriterijih le-to primerna in zadostna uravnoteženost, se resno vprašujem ali je z mojo zdravo pametjo kaj hudo narobe.« **(S. S.)**

»To ni bilo objektivno poročanje nacionalke o tako odmevnem dogodku.« **(R. V.)**

»Nobene logike ni, da je prvi, ki se ga vpraša za mnenje po odstopu predsednika vlade, prav Janša. V principu bi bila logika, da bi novinarji opravili intervju s predsednikom vlade, ko so bili že tam, oziroma z ostalimi predstavniki koalicije. V kolikor to ni bilo možno, potem pa se opravi intervju s političnimi analitiki (recimo z novinarji ali ostalimi FDV-jevci), ki bi podali nevtralen, a celovit pogled na novo dejstvo. V kolikor pa se sprašuje opozicijo, se jih vpraša vse, in ne le ene opcije. Dodatno se vkljči potem tudi tiste, ki so v igri – torej tudi na primer LMŠ.« **(N. Ž.)**

V.d. odgovornega urednika Informativnega programa **Vanja Vardjan** je pojasnil okoliščine priprave oddaje in takšnega sosledja govorcev ter zapisal, da je urednica oddaje naredila napako, ker »glede na težo dogodkov« v studio ni povabila političnega komentatorja ali pravnega strokovnjaka.

Celoten odgovor urednika ter mnenje in priporočilo varuhinje so objavljeni kot **PRILOGA 1** na str. 51. Varuhinja je med drugim zapisala, da je bila oddaja vsebinsko okrnjena in da so gledalci od osrednje večerne informativne oddaje TV Slovenija upravičeno pričakovali celovito informacijo pred komentarji.

Pogovor z opozicijo

Gledalka **M. H. Z.** se je pritožila nad vodenjem oddaje Pogovor z opozicijo (20. marec na TV SLO1).

»Po mojem mnenju jo je vodila žal preprosto ZANIČ. Bila je nervozna, očitno slabo pripravljena, nekatera vprašanja so bila plehka in nepomembna, govorce je neustrezno in moteče prekinjala. (Do g. Mesca se je vedla pa skoraj materinsko, ob tem, da je g. Bratuškovi dala le malo besede.)«

Iz odgovora voditeljice oddaje **Vide Petrovčič**:

»Vprašanja so bila dogovorjena in usklajena v uredniškem timu, tako kot vedno. V oddaji sem se trudila, da je bil čas govorcev kot se le da za vsakega enak, tako za go. Bratušek kot za g. Mesca. Če je gledalka dobila vtis, da sem se do g. Mesca vedla materinsko, je ta vtis napačen.

Mogoče je gledalcem manj znano dejstvo, da je TV Slovenija dolžna pripraviti en dan po objavljenem pogovoru s predsednikom vlade še pogovor z opozicijo, v katerem se »dotaknemo« vseh aktualnih tem, o katerih je govoril tudi predsednik vlade dan pred tem.«

Gledalka je v odzivu menila, da je odgovor slabo utemeljen.

Kdo govori več, kdo manj?

Gledalec **Ž. S.** meni, da voditelji notranjepolitičnih oddaj, v katere so vabljeni strankarski prvaki in drugi pomembni člani političnih strank, premalo časa namenijo vodji stranke Levica.

»Če je vzrok v temu, da je stranka, ki ji pripada Luka Mesec majhna in nima v DZ večjega števila poslancev, je to izredno nedemokratično in nepravilno. Če ste morda izdelali kak »timeing« porabe dodeljenega časa posameznemu sodelujočemu, za kako oddajo, me resnično zanima, kako kažejo ti rezultati Luki Mesecu. Morda imam samo tak občutek.«

Iz pojasnila **varuhinje**:

»Odgovarjam s pojasnilom, da se sodelujočim politikom v TV-oddajah čas meri samo v predvolilnem obdobju, v času trajanja volilne kampanje, ko v skladu z zakonom veljajo posebna pravila. V tem obdobju mora RTV Slovenija v volilnih oddajah parlamentarnim strankam nameniti 2/3 časa, neparlamentarnim pa 1/3 časa (Zakon o RTV, 12. člen). Ta pravila se objavijo 15 dni potem, ko predsednik države razpiše volitve in veljajo do petka pred volilno nedeljo.

V vseh ostalih obdobjih velja načelo avtonomne uredniške presoje – govorce se v studio in k besedi vabi glede na vsebino. Velikokrat tudi sama v oddajah opažam, da si nekateri nastopajoči kar sami jemljejo besedo in skušajo preglasiti druge, medtem ko nekateri vljudno čakajo, da dobijo vprašanje. Tega se spomnim tudi iz obdobja, ko sem bila sama urednica. V takšnih primerih je voditelj oddaje v posebno zahtevni vlogi, saj mora bolj »vneta« govorce kar naprej miriti in jih opominjati, naj pustijo govoriti tudi drugim, nekatere pa mora dodatno spodbujati k besedi. Pod črto se običajno nekako izravna.«

Nerazumljen ironičen zaključek Odmevov

Gledalec **F. R.** se je pritožil nad besedami, s katerimi je voditelj Odmevov Igor E. Bergant zaključil oddajo 19. marca.

»Gospod voditelj je oddajo končal z besedami: " ... v svoji ljubezenski izpovedi pa ima Zoran Predin, včasih sicer preveč goreč ljubitelj košarke, zagotovo prav, ko poje ..." /.../

S tem zaključkom g.Bergant celoten poprejšnji prispevek glede Zahoviča v Odmevih popolnoma razvrednoti saj daje prav pretepaču Predinu, ko se naveže na nek Predinov delček iz pesmi. Tako g.Bergant povzdigne Predina (npr. tudi pred mladimi gledalci, ki si lahko Odmeve pogledajo tudi na zamik), prej pa v celotnem prispevku o Zahoviču nenehno sprašuje kaj je Zahovič storil napačno.

G.Bergant, ob tem ko v oddaji Odmevi Zahoviča "pribija na križ", nato pa potem povzdiguje Predina, izniči prispevek Odmevov - torej, samemu sebi glede oddaje in nam gledalcem in poslušalcem "pljune v skledo" (v oddajo).«

Igor E. Bergant, voditelj oddaje Odmevi, TV Slovenija:

- 1) Navedbe spoštovanega gledalca, da naj bi v Odmevih g. Zahoviča »ves čas...« »pribijal na križ...« zavračam kot popolnoma neutemeljene. V napovedih prispevkov in vprašanju prof. dr. Križmanu, če se mu – po njegovem mnenju – g. Zahovič še zdi primeren za športnega direktorja NK Maribor, sem bil tako stilno nevtralen, kakor tudi vsebinsko zadržan. Gosta sem preprosto vprašal za mnenje;
- 2) Prav tako zavračam očitke, da naj bi nekdanje ravnanje glasbenika Z. Predina opravičeval in mu »dal prav«. Tega nikakor nisem storil, pač pa sem z dobršno mero ironije, ki se mi v vlogi voditelja nikakor ne zdi nedopustna, še posebej ne, če je dokaj nedvoumno izražena kot taka (v predhodni navezavi na slovito pesem satirika Franeta Milčinska Ježka »Darwin nima prav«*), parafraziral Predinov prepoznaven verz o Mariboru...** Tisti »prav« se je navezoval na Predinov refren in nikakor ne dejanje, ki ga je storil pred leti v Ljubljani (in za katerega se je opravičil in pokesal)... Da pa bi njegov nasilni izpad pred leti na košarkarski tekmi moral pomeniti, da tega slovenskega glasbenika in pesnika ne bi smeli več omenjati v javnem diskurzu, pa se mi zdi neživiljenjsko in v sodobni demokratični družbi tudi neprimerno;
- 3) Seveda obžalujem, da je gledalec moja »sporočila« v tej oddaji razumel popolnoma drugače, kot so bila zamišljena. Upam, da sem gledalcu to zdaj nazorneje predstavil. Vsekakor se bom v prihodnje potrudil, da bi bilo moje izražanje še bolj nedvoumno ter – občasno – ironija še bolj jasno umeščena v celoten kontekst poročanja.

Voditelj je pritožniku posredoval tudi besedilo pesmi (označeno z zvezdico).

Povezovalci ali kritični izpraševalci?

Gledalka **T. G.** je podala kritiko glede vodenja oddaj Tarča in Odmevi, saj meni, da je vloga voditeljev preveč omejena na povezovanje in spraševanje.

»Informativne oddaje tako ne ustvarjajo več novinarji ampak gostje; novinar je le povezovalc ali spraševalec, skrbi za predah oziroma skrbi, da ni prekoračen odmerjen čas. Po mojem mnenju pa ne izpolni osnovnega poslanstva: ne poda objektivnega pogleda, ne poda komentarja ali kritike. Poslušalec ne ve, komu verjeti, ne ve, ali gost informacije ali mnenje podaja korektno, strokovno itd., skratka, naveličala sem se oddaj, ko novinar ni kritičen, ko ne poda svojega mnenja, komentarja in nikoli ne polemizira z gostom. Če dva gosta trdita vsak svoje, praviloma diametralno nasprotno, gledalec, ki nekega problema podrobno ne pozna, ne more vedeti, kdo ima prav, kdo je verodostojen, kakšne so resnične številke, kdo je v resnici nekoč nekaj rekel ali ukrepal itd. Dodane vrednosti v takšnih prispevkih ne vidim. Menim, da tovrstni prispevki ne pripomorejo k obveščeni gledalca.«

Iz odgovora v. d. odgovornega urednika Informativnega programa **Vanje Vardjana**:

»Hvala za posredovano mnenje. Zavedamo se, da včasih naši gledalci dobijo vtis, da nekateri gostje v odgovorih na vprašanja voditeljev ne navajajo dejstev in prirejajo odgovore v svojo korist, a pri pripravi prispevkov, tako kot pri pripravi vprašanj v oddajah kot sta na primer Odmevi in Tarča, skrbimo, da so vsi podatki preverjeni, voditelji pa tudi v primerih, ko uvidijo, da se gost izmika odgovorom na vprašanja, skušajo priti zadevi do dna. Včasih v tem tudi ne uspejo, predvsem, ko morajo zaradi časovne omejenosti oddaje ali teme, pogovor čim prej končati.

Od voditeljev se ne pričakuje in tudi ne bi bilo v skladu s profesionalnimi novinarskimi standardi, da se do odgovorov gostov osebno opredeljujejo, oziroma jih vrednostno komentirajo, gledalec je tisti, ki si o posameznih temah, odgovorih in gostih ustvarja lastno mnenje, ta pa, kot vemo, so lahko zelo različna.«

Zaslužena kazen za dvojnega vohuna?

Gledalec **M. M. Š.** je bil kritičen do Odmevov, v katerih se je voditeljica Rosvita Pesek o zastrupitvi ruskega vohuna pogovarjala s predavateljem na Fakulteti za varnostne vede Brankom Lobnikarjem. Pogovor je razumel tako, kot da voditeljica in gost zastrupitev zagovarjata kot pravično kazen za vohuna.

»Dr.Lobnikar je-seveda nekoliko drugače, povedal, da si dvojni vohuni zaradi svojega izdajstva zaslužijo, da jih doleti pravična kazen-torej umor in da jih to čaka prej ali slej in da je tudi način (kot pri Skripalu) pravi, da le to ni prav, če pri tem trpijo oziroma so tudi nedolžne žrtve. Dr.Peskova pa mu je v tem pritrjevala oziroma mu vsaj ni oporekala! Z drugimi besedami, dr.Lobnikar je opravičeval oziroma javno pozival k izvensodnim pobojem!

To je še en hud (če ne najhujši do sedaj) drift oziroma zdrs v nacionalni medijski hiši, v kateri/na programu katerih sicer nastane pravi vihar, če kdo samo dovolj spoštljivo ne govori o splošnih/temeljnih človeških/družbenih vrednotah oziroma komu pade samo las z glave v smislu kršenja človekovih pravic!«

Iz odgovora varuhinje:

»Oddajo sem si pozorno pogledala, gospa Rosvita Pesek, voditeljice pogovora, mi je posredovala tudi prepis dialoga. Prepričana sem, da je v televizijskem mediju velikokrat enako pomembno to, kar se pove, kakor način, kako se to pove. V poslušanju oddaje sem skušala ujeti morebitne podtone ali sporočila, kot jih navajate, a jih iz prepisa pogovora ni mogoče razbrati.

Gospa Pesek je v odzivu na vašo pritožbo zapisala, da pogovor ni noben poziv k zunaj-sodnim pobojem, še manj opravičevanje dejanja zastrupitve same: »Je prikaz stališč in pozicij, ki jih države uporabljajo pri - kot trdi gost - novem začetku hladne vojne, in ocena, kako bodo države to dejanje pojasnjevale navznoter, svojim javnostim. Z gostom se je pred snemanjem kar dvakrat pogovarjal tudi urednik oddaje Boštjan Kogovšek in bi se gostu v primeru - če bi zastrupitev javno zagovarjal, kot običajno prakso – gotovo zahvalil za sodelovanje.«

S takim pojasnilom se v celoti strinjam. Menim, da je sogovornik dogajanje v Združenem kraljestvu ter odzive umestil v širši kontekst zapletenih mednarodnih odnosov, v analizi je reinterpreteriral, kako dogodek opisujejo v ruski javnosti in kako v britanski ter v zavezniških državah. Prepričana sem, da bi bil pogovor še bolj zanimiv in tekoč (predvsem pa ne bi dopuščal dvomov o intonaciji izgovorjenega), če bi potekal v studiu; pogovori na daljavo (v tem primeru z murskosoboškimi studii) so vedno zelo zahtevni, saj se med sogovornika težje razvije empatičen dialog, kar se neredko pozna tudi na ekranu.«

Gledalec se s pojasnilom ni strinjal, podal je dodatne argumente, ki po njegovem mnenju dokazujejo zdrs v podajanju tematike. Varuhinja je za dodatno mnenje oz. mnenje z zamikom zaprosila novo odgovorno urednico Informativnega programa **Manico J. Amrožič** (ki je to dolžnost prevzela 26. marca). Iz uredniškega odgovora:

»Prispevek in pogovor z gospodom Lobnikarjem v Odmevih 13. marca letos sem si zelo podrobno pogledala. Prispevek je navajal dejstva in korektno povzel stališča ZDA in Združenega kraljestva na eni strani in Rusije na drugi.

Strinjam se z varuhinjo pravic gledalcev in poslušalcev, da je »sogovornik dogajanje v Združenem kraljestvu ter odzive umestil v širši kontekst zapletenih mednarodnih odnosov, v analizi je reinterpreteriral, kako dogodek opisujejo v ruski javnosti in kako v britanski ter v zavezniških državah.«

Sogovornika sta se pogovarjala »na daljavo«, kar voditelju zelo oži manevrski prostor pri prekinjanju sogovornika. Ob tem pa naj poudarim, da je bil namen pogovora predvsem umestitev zločina, ki je v urah, ko pišem ta odgovor, svet privedel v novo zaostritev odnosov, v mednarodnopolitični in varnostni kontekst. V teh dneh smo o zločinu in njegovih silovitih posledicah v naših informativnih oddajah obširno in celovito poročali in dogajanje bomo skrbno spremljali še naprej.«

Dnevnik/Kongres SMC

Gledalec **V. J.** je menil, da je bilo v oddaji Dnevnik, 10. marca, preveč časa namenjenega poročanju s kongresa Stranke modernega centra.

»kar SEDEM minut oddaje TV Dnevnik ste namenili poročanju s kongresa stranke SMC in pogovoru s PV Cerarjem. Boljše predvolilne propagande omenjenim niste mogli omogočiti in to pod krinko najpomembnejše novice dneva.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Menim, da Dnevnik TV Slovenija o kongresu SMC ni poročal pod nobeno krinko, ampak je pomembnemu dogodku največje vladne stranke namenoma posvetil veliko pozornost, skupaj 6 minut programa (6:05). Kot mi je znano, enaka uredniška politika velja tudi pri drugih parlamentarnih strankah, pri čemer se poročanje v primeru, da dogodek poteka pozneje, umesti v Odmeve. Primer: ob zadnjem kongresu stranke SDS je bilo temu pomembnemu dogodku največje opozicijske stranke namenoma posvečena velika pozornost, skupaj 5 minut programa (5:14) v uvodnih minutah Dnevnik (20. 5 2017).«

Pritožnik se v je v odgovoru na odgovor strinjal, da TV Slovenija s pomembnih dogodkov parlamentarnih strank poroča časovno in vsebinsko enakovredno ter zapisal, da je bil njegov odziv prehitel.

Evangelij za pitbule, drugič

Gledalki **C. S.** in **M. Ž.** sta v odgovoru na uredniško pojasnilo in varuhinjino mnenje glede prispevka Evangelij za pitbule v Tedniku 5. februarja (objavljeno v februarjem poročilu, str. 9 in 48) vnovič zapisali mnenje, da je bil prispevek pristranski. Gledalka C. S. se je ob tem pritožila na novinarkine objave na družabnih omrežjih, ki naj bi kazali na pristranskost, ter pohvalila pogovor v Odmevih 9. marca o isti tematiki, knjigi Jirija Bezlaja:

»Voditelj Odmevov Slavko Bobovnik je do konca prispevka ostal profesionalen in je omogočil uravnotežen pogovor obeh gostov. Po izkušnji s prispevkom v Tedniku sem bila tega toliko bolj vesela. Prosim, da gospodu Bobovniku prenesete mojo pohvalo.«

Varuhinja je gledalkama poslala dodatno utemeljitev k mnenju, glede novinarkinih zapisov na facebooku pa podala splošno pojasnilo, da se o dejavnostih ustvarjalcev RTV vsebin na družbenih omrežjih ne more izrekati, da pa vsako priložnost izkoristi za opozorilo zaposlenim in zunanjim sodelavcem, da jih zavezuje 21. točka Poklicnih meril in načel novinarske etike (navzkrižje interesov).

Pritožnica je naknadno posredovala tudi zapis s portala ludlittertura.si, s kritiko televizijske obravnave spora glede primernosti Bezlajevga dela za mlade.

Avtorica prispevka v oddaji Tednik pa je varuhinji v vednost posredovala stališče predsednice Mladinske sekcije DSP Aksinje Kermauner, ki je pristojne pozvala, naj roman Evangelij za pitbule umaknejo s priporočilnega seznama za kakovostno branje, namenjenega otrokom in mladim.

V zvezi s polemiko oz. zapisanim v februarjem varuhinjinem poročilu se je oglasil tudi gledalec **B. I.**, ki je prav tako kritičen do prispevka v februarjem Tedniku:

»Prvo vprašanje je, zakaj take prispevke uredništvo zaupa novinarjem, ki očitno niso slišali niti za l od literarne teorije. Neizobraženost na nekem področju sicer sama po sebi ni sporna, a zakaj se tovrstne prispevke zaupa (na nekem področju) neizobraženim novinarjem? Kje je bila tokrat opevana kulturna redakcija, kjer bi se verjetno našli bolj kompetentni novinarji? Neka zagotavljanja, da gre za "širšo družbeno problematiko", so enostavno smešna, saj je jasno, da gre pri vsem tem vendarle zlasti za analizo literarnega dela in da je vsekakor pomembno, da novinar pozna tudi stroko, saj sicer ne more niti približno oceniti, katera mnenja so vendarle bolj strokovno utemeljena od drugih.

Iz odgovora **varuhinje**:

Kot razumem, si želite, da bi vsebine, povezane z literaturo, obravnavali ne le v Informativnem programu, kjer pogrešate strokovnost, ampak predvsem v specializiranih oddajah v okviru Kulturno-umetniškega programa. Zato bom predlog in vaše mnenje posredovala odgovorni urednici tega programa, gospe Živi Emeršič.

Varuhinja meni, da so se v dopisovanju argumenti izčrpali in da v morebitni nadaljnji polemiki ne bo mogla sodelovati.

Znova zastarel posnetek!

Gledalec **B. M.** se je znova pritožil nad zastarelim posnetkom seje vlade. Prvotna pritožba je objavljena v poročilu za oktober 2017 na str. 12.

»Ko sem vas pred časom opozoril, da pri poročilih, ko kažete sejo vlade ob g. Cerarju ne sedi ga. Kozlovič ampak prejšnji sekretar vlade. Z vašim pojasnilom in odgovorom ga. Šetinc sem bil zadovoljen. Vendar sem v februarju v enem tednu isto napako opazil trikrat. Poročila ob 8.00- 9.00- 10.00. Pa ne mislit, da gledam poročila samo zato, da bom odkril vaše napake. Dopoldanska poročila gledam zelo redko.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Glede arhivskega posnetka s seje vlade sem vnovič opozorila pristojno uredništvo. Tudi novi odgovorni urednici Informativnega programa TV Slovenija, ki je dolžnost prevzela prejšnji teden, bom povedala za problem. Upam, da se bo zadeva sistemsko uredila.«

Oglas v informativni oddaji?

Gledalec **N. H.** se je pritožil nad prispevkom o novem portalu izberem.si v oddaji Slovenska kronika 7. marca na TV SLO1, češ da gre za oglaševanje ter problematiziral posle ustanovitelja portala.

»Kot etažnega lastnika me je prispevek zelo zanimal, na koncu pa ugotovil, da gre za reklamo, ki ima očitne elemente zavajanja, potvarjanja, laži in korupcije.«

Iz odgovora **Aleksandre Trupej**, novinarka:

»Predmet prispevka je bil ljudi obvestiti o novosti, ki jo ponuja portal Izberem.si, zelo pomembno je bilo tudi opozoriti na kršitve s strani upravnikov, ki so tehtne in o katerih smo v naših informativnih oddajah večkrat poročali. V prispevku je bila tudi izjava Združenja etažnih lastnikov, ki je izrazilo svoje pomisleke do omenjenega portala.«

Aleksandra Saksida, urednica Uredništva dopisništev, Informativni program, TV Slovenija:

»Na uredniškem sestanku je bila sprejeta odločitev, da pokrijemo dogodek, na katerem naj bi organizatorji tiskovne konference razkrili nezakonite prakse upravnikov v škodo etažnih lastnikov. Ob tem so napovedali uvedbo sistema, ki bo pomagal etažnim lastnikom, da prevzamejo nadzor nad stroški, ki jih zaračunava upravnik nepremičnine. Novinarka je pripravila le poročilo z dnevnega dogodka. Govorila je o za marsikoga dobrodošli novosti, ni pa se ukvarjala z ozadji, ker bi za to potrebovala več časa in obilnejšo dolžino prispevka. Namen je bil dober, opozoriti na kršitve upravnikov in etažnim lastnikom pomagati do boljše izbire, ki bi lahko pomenila tudi razbremenitev previsokih stroškov. Očitno je gospod Lisica prvi upravnik, ki je javno spregovoril o upravnikih, »ki favorizirajo tiste hišne izvajalce, s katerimi imajo sklenjeno najvišjo provizijo«. Nikjer ni bil naveden kot neodvisni strokovnjak, ampak je bil jasno podpisan kot ustanovitelj portala Izberem.si. Hkrati smo objavili tudi mnenje Združenja etažnih lastnikov, da je ta novost dobrodošla, pa tudi njihov dvom, da bo to rešilo težave lastnikov stanovanj, ki so v odnosu do upravnika v podrejenem položaju. V informativnih oddajah smo že večkrat poročali o težavah lastnikov stanovanj z upravniki, gotovo bomo podobne zgodbe nadaljevali, pri tem pa tudi še bolj skrbno preverili, kdo sklicuje tiskovne konference in koga vabi. Spremljali bomo tudi, kaj se bo dogajalo na tem področju in poročali tudi o morebitnih zlorabah, ki se lahko skrivajo pod krinko reševanja težav.«

Studio City/Šarec

Gledalca **A. K.** je zmotilo, da je bil gost oddaje Studio City 5. marca predsednik Liste Marjana Šarca.

»Na podlagi "raziskav javnega mnenja-anket", RTV vključuje Šarca in njegovo listo v informativne oddaje, izključno s pozitivnimi informacijami. Te informacije izpadejo piarovsko!«

Alenka Kotnik, urednica Studia City:

»G. Šarca smo povabili v oddajo na samostojni intervju enako kot vabimo predsednike drugih strank, ki jim javnomnenjske ankete kažejo vstop v parlament. Poleg tega se je precej govorilo o tem, da nima programa, da se ne izjasni o morebitnih povezavah po volitvah in smo želeli na ta vprašanja dobiti odgovore.«

Pohvaljen Intervju

Gledalca **M. D.** in **M. K.** sta pohvalila oddajo Intervju, v kateri je voditelj Jože Možina 4. marca gostil Vilija Kovačiča: »Razlog : prikaz drugega mnenja.« Pohvala je bila posredovana avtorju oddaje.

Preveč športa, premalo kulture!

Gledalec **M. R.** meni, da je v informativnih oddajah preveč športnih in premalo kulturnih vsebin. V utemeljitvi mnenja je grajal tudi varuhinjin odgovor gledalki, ki se je januarja pritožila, da je v informativnih oddajah preveč poročanja o rokometu (oboje v januarskem poročilu, str. 13).

»Informativni program TV je dobesedno prestreljen s poročanjem o športnimi uspehi in celo neuspehih. Če tega ne vidite in slišite, lahko postanem zaskrbljen.

Vezati športne uspehe tako močno na »nacionalni ponos« in pri tem pozabiti, da ta »ponos« še kako gradijo tudi kulturni, znanstveni, izobraževalni in drugi vrhunski uspehi, nikakor ne more in ne sme biti odlika informativnega programa televizije. V nadaljevanju odgovora celo potolažite gledalca, ko izrazite »upanje«, da bo v prihodnje v informativnih oddajah še več drugih, ne le rokometnih športnih novic.

Problem je v tem, da ima v informativnih programih, v odnosu do kulture, znanosti, izobraževanja, poročanje o (ne)uspehih šport absolutno in prevladujočo in tudi količinsko prednost. Vsa dnevna poročila imajo obvezni športni priključek, ki ga ne problematiziram, kultura ga ima le po Odmevih. Vsak športni (ne)uspeh je na začetku vsakega dnevnika ali Odmevov najavljen že v uvodni napovedi voditelja/voditeljice, skoraj nikoli pa se ne zgodi, da bi se v tem kontekstu pojavila najava kakšnega velikega uspeha naših umetnikov ali znanstvenikov. Tudi po tri športne dogodke se pred Dnevnikom včasih najavi. In, če naši skakalci slabo skočijo, potem »high lights« najavijo, da so bili skakalci slabi. Tudi z rokometom je bilo tako. Torej sploh ne gre le za rokomet, ki ga je bilo v resnici »vrh glave«, gre zato, da je RTVS najprej in predvsem kulturna ustanova, čemur pa informativne oddaje, poudarjam, poročila, dnevniki, Odmevi, ne sledijo dovolj dosledno.

Spoštovana varuhinja, ne soglašam z vašim »razumevanjem« urednikov v info programu, ker avtomatično, celo ko gre za neuspehe v športnem pojavljanju državljanov Slovenije, dajejo absolutno prednost športu in to tudi, kadar gre za neuspehe! Taka praksa premočno najeda vrednostni sistem »nacionalnega ponosa«, na karerega se sklicujete in ki se ga posebej želi pripisati športu. Tu kreativna uravnoteženost pojavljanja vesti z vseh področij ustvarjanja, informativnemu programu lahko in mora dvigovati njegovo avtentičnost in kakovost.«

Varuhinja je na podlagi pritožbe vodstvo TV Slovenija in Informativnega programa prosila, da pripravita analizo športnih vsebin v dnevoinformativnih oddajah (Prvi dnevnik, Dnevnik, Odmevi), za obdobje od 1. januarja do 28. februarja 2018, ki bo vsebovala podatke o številu športnih/kulturnih novic v naštetih oddajah, o številu oddaj, ki so se začele s športnimi/kulturnimi novicami ter o številu športnih/kulturnih tem z gosti.

Odgovor je pripravil **Vanja Vardjan**, ki je bil v obravnavanem obdobju v. d. odgovornega urednika Informativnega programa TV Slovenija:

»V prvih dveh mesecih leta 2018 je bilo v dnevno informativnih oddajah Informativnega programa TV Slovenija objavljenih nekaj več vsebin povezanih s športom, kar pa je glede na to, da je januarja na Hrvaškem potekalo Evropsko prvenstvo v rokometu, kjer je Slovenija igrala pomembno vlogo in da so februarja v Južni Koreji potekale zimske olimpijske igre, pričakovano in v skladu s povprečjem v tako imenovanem olimpijskem letu .

Statistika objav za januar in februar 2018 po oddajah DIO IP TVS za vsebine povezane s športom in kulturo, je sledeča:

1. Prvi dnevnik : športne novice 11, na začetku 7, gostje 0 / kulturne novice 15, na začetku 2, gostje 0
2. Dnevnik: športne novice 48, na začetku 19, gostje 2 / kulturne novice 23, na začetku 2, gostje 2
3. Odmevi: športne novice 24, na začetku 10, gostje 18 / kulturne novice 20, na začetku 1, gostje 5.«

Mnenje in priporočilo varuhinje:

»Iz podatkov je mogoče razbrati izrazito asimetrijo v korist športu. Razvidno je, da se je kultura v vrh obravnavanih dnevnoinformativnih oddaj prebila izključno zato, ker je bil v tem obdobju slovenski kulturni praznik. Skoraj vsak drugi Dnevnik se je začel s športno novico in le 2 s kulturno. Podatki pritrjujejo mnenju pritožnika, da so informativne oddaje TV Slovenija »prestreljene« s športnimi vsebinami (na škodo kulturnih). Ker pa sta bila januar in februar izstopajoča po količini športnih dogodkov (Olimpijske igre, Evropsko rokometno prvenstvo, vrhunec zimske športne sezone), uredništvu Informativnega programa priporočam, da na podoben način (podatkovno) spremlja tudi objave v marcu in aprilu ter ugotovitve upošteva pri nadaljnjem snovanju in načrtovanju oddaj.«

Premalo Dolenjske in Bele krajine!

Gledalka **L. L.** meni, da je v dnevnoinformativnih oddajah premalo prispevkov iz Dolenjske in Bele krajine.

»Vsak dan mi prihaja na misel ob gledanju poročil in dnevnikov na TV, da je premalo novic iz našega konca. Prednjači Mojca Dumančič iz Primorske. Lepo in prav, a nehote pride na misel, da je Primorska privilegirana glede na naš konec.«

Urednica Uredništva dopisništev v Informativnem programu TV Slovenija **Aleksandra Saksida** je pripravila pregled objav v januarju in februarju, ki je pokazal, da je dopisnica iz Dolenjske in Bele krajine pripravila 26 prispevkov ter 10 vesti z izjavami, dopisnica iz Severne Primorske pa 28 prispevkov ter 8 vesti z izjavami. »Pregled kaže, da obe dobro pokrivata svoji območji, obe sta podobno odločni pri delu in glede na število objavljenih prispevkov in vesti tudi ni velikega odstopanja,« je zapisala urednica.

Varuhinja je v odgovoru izrazila upanje, da bodo vodilni na RTV doumeli, da je območje Dolenjske in Bele krajine preveliko za enega samega dopisnika oz. da je dovolj pomembno in zanimivo, da bi si dopisništvo zaslužilo okrepitev. Dopisnica iz Novega mesta je to že velikokrat poudarila, saj tudi njej ni lahko kar naprej delati selekcije, ker ne more biti na dveh krajih hkrati.

Zagoneten spored prenosov na TV SLO3

Gledalec **R. R. T.** je TV Slovenija očital manipuliranje pri prenosih sej delovnih teles državnega zbora.

»Tretji program vaše institucije je narejen za PRENOSE iz parlamenta. Zakaj pri teh prenosih manipulirate? Po čigavem ukazu? V nebo vpijoč primer je bil včeraj, na Jožefovo, ko niste prenašali drugega zaslivanja Logarjeve preiskovalne komisije.«

Odgovor **Dejana Župiča**, Uredništvo parlamentarnega programa:

»Pri oblikovanju programske sheme uredniki sledimo določenim pravilom in principom, s katerimi želimo shemo ohraniti čim bolj pregledno. Pri tem moramo upoštevati tudi pravila in poslovnik, ki veljajo v Državnem zboru.«

Včeraj, 19.3.2018, so poleg redne seje Državnega zbora v parlamentu potekale tudi tri seje delovnih teles, ki so (nekateri) tudi časovno sovpadale. Med drugim je potekala tudi omenjena preiskovalna komisija, z začetkom ob 9.30. Po poslovniku državnega zbora se morajo vse seje delovnih teles Državnega zbora končati do začetka redne seje, kar pa NE VELJA za preiskovalne komisije. Redne seje Državnega zbora imajo pri prenosih absolutno prednost pred sejami delovnih teles, zato sem po tem, ko se je zaslišanje Z. Jankovića zaključilo ob 11.10, kot urednik odločil, da prekinemo prenos, ker je obstajala možnost, da se bo zaslišanje naslednje priče zavleklo čez 12. uro, ko je bil predviden začetek redne seje Državnega zbora. Pozneje se je sicer izkazalo, da je pričanje trajalo zgolj 19 minut, toda praksa iz preteklosti nas je 'prisilila', da v takih primerih ravnamo na ta način, saj so se velikokrat seje preiskovalnih komisij zavlekle v čas rednih sej Državnega zbora, zaradi česar smo bili prisiljeni v grobe prehode z rezi iz ene na drugo sejo. Vsekakor pa gledalci niso bili prikrajšani za preostanek seje, saj smo ga predvajali po koncu redne seje in sicer ob 19:38.

Naj še dodam, da je programska shema Tretjega programa precej odvisna od sej delovnih teles Državnega zbora, ki velikokrat potekajo tudi hkrati, zato je treba sprejemati uredniške odločitve, katere seje (ali tudi deli) gredo v prenos in katere v posnetek, tako je bilo tudi v tem primeru.«

Gledalec z odgovorom ni bil zadovoljen:

»Prav je, da obstajajo določena pravila znotraj prioritete prenosov. In, ko gre za prenose ter imenovane prednosti pomembnosti seje je nekaj najbolj pričakovanega, da nastajajo "grobi prehodi z rezi iz ene na drugo sejo." To je nekaj najbolj normalnega in to razume vsak gledalec. Tako pa uredništvo manipulira. Zakaj, ni res, da nisem bil nič prikrajšan. Pomembno bi bilo, da bi se prenos zaslišanja nadaljeval neposredno, takoj po zaslišanju gospoda Z.J.. Pa tudi nikjer nisem zasledil, da bi bilo objavljeno kdaj se bo predvajal posnetek.«

Na podlagi odgovora na odgovor je **varuhinja** v Informativnem programu preverila, kako skrbijo za obveščanje gledalcev o programskih odločitvah. Donedavni urednik parlamentarnega programa **Boštjan Fabjan** je pojasnil, da obveščanje običajno poteka prek osveženega spletnega sporeda na MMC, občasno tudi s tako imenovanim kravlom, to je tekočim zapisom na zaslonu.

Po pooblastilu nove odgovorne urednice Informativnega programa **Manice J. Ambrožič** in v dogovoru z novo urednico parlamentarnega programa **Jadranko Rebernik** pa je odgovor posredoval **Aleš Malerič**:

»Pojasnilo kolegov Boštjana Fabjana in Dejana Župiča je natančen povzetek obstoječe prakse, ki je bila ustvarjena v letih delovanja parlamentarnega programa. V IP in v parlamentarnem programu bomo ta pravila v kratkem še enkrat pregledali in premislili, ali lahko in kako lahko kaj izboljšamo. Če bomo našli bolj učinkovito rešitev ob nujnem upoštevanju kadrovskih in tehničnih omejitev, bomo to prakso oziroma pravila tudi ustrezno prenovili. Enako velja za obveščanje o programu, pri čemer se možnosti učinkovitega obveščanja ob spremembah v zadnjem trenutku zdijo zelo omejene, vezane bolj ali manj na naše platforme.«

Mnenje in priporočilo varuhinje:

Menim, da je uredništvo Informativnega programa dolžnost skrbeti za sprotno, pregledno in dostopno obveščanje gledalcev o programski shemi parlamentarnega programa oz. TV SLO3. Uredništvu priporočam, da čim prej in najpozneje do konca maja pripravi nabor ustreznih ukrepov.

Prispevek o sofinanciranju šolskih tekmovanj

Da je bil prispevek o ukinitvi sofinanciranja šolskih tekmovanj v oddaji Slovenska kronika z dne 27. februarja 2018 površen, se je pritožil gledalec **R. Š.** Varuhinji je pisal, ker ni prejel odgovora na sporočilo, ki ga je poslal na naslov oddaje Slovenska kronika.

»Prispevek obravnava problem enostransko in žal vam na DMFA in ZOTKS niso pošteno predstavili problema. Ena največjih neresnic v prispevku je, da je ZRSS ukinil tekmovanja (0:33). Zavod tekmovanj ni ukinil, ampak jih samo ne bo sofinanciral v naslednjem šolskem letu.

Druga neresnica oz. posplošitev pa je da se za štipendiranje upoštevajo samo priznana in financirana tekmovanja. Resnica zveni nekako takole: Upoštevajo se vsa tekmovanja, ki so bila v zadnjih 3 letih sofinancirana (kar pomeni, da imajo omenjena društva in ustanove še nekja časa da se na razpis uspešno prijavi). V to smer je pretiraval tudi vaš sogovornik g. Jožef Školč. Po mojem vedenju pa se ZRSS trudi, da bi ministrstvo sprejelo bolj smotrne in boljše kriterije za priznavanje priznaj.

In za konec, se mi zdi vaš prispevek žaljiv za vsa druga omenjena tekmovanja (klekljanje, kuhanje in taborniški mnogoboj), češ da bodo priznanja in štipendije dobivali učenci ki dobro kuhajo ali klekljajo. Tudi to so veščine, ki so vredne, da se razvijajo in njihov trening ne zahteva nič manj spretnosti in predanosti.«

Gledalcu je odgovoril novinar **Boštjan Veselič**:

»1. V prispevku nikako nisem želel podcenjevati kuharskih, klekljarskih ali taborniških tekmovanj.

Izbral sem jih le kot protiutež izpadlim tekmovalcem iz matematike, kemije, fizike in računalništva. Lahko bi omenil tudi katera druga: športna, diabetes... Se pa strinjam, vsako tekmovanje je pomembno.

2. Zavod za šport je po dokumentih, ki sem jih prejel ravnal "svoje glavo". Upoštevati in financirati so tudi prepozno oddane vloge, vloge, ki so bile napačno označene, ter vloge, ki bi jih morali zavriniti- napačne letnice, napačen program...

3. Seveda zavod ni ukinil tekmovanj, je pa ukinil financiranje, kar smo povedali večkrat, v napovedi in prispevku, in sem resno ogrozil njihov obstoj.

4. Znano vam je, da tekmovanja po 3 letih nesubvencioniranja ne izpolnjujejo več kriterijev za Zoisove nagrade. Obema društvoma se, sodeč po komunikaciji med zavodom in društvoma, to obeta.

Skratka, z zgodbo se bom še ukvarjal. Omenjeni prispevek v dolžni minute in pol je žal prekratek za vse nepravilnosti, ki jih potrjujejo dokumenti. Upam, da vaše društvo ni med njimi.

Z veseljem pa vas vključim v moj naslednji prispevek, če boste sporočili svoj kontakt.«

Neberljivi tviti in napisi

Varuhinja je prejela dve pritožbi, telefonsko in pisno, glede hitrosti izpisovanja tvitov v oddaji Tarča.

Pritožnico **S. C.** motijo tudi, po njenem mnenju, neberljivi telopi oz. grafični zapisi imen govorcev in njihovih funkcij, tako v oddaji Tarča kot v drugih informativnih oddajah.

»Neberljivi so twiti in prehitro tečejo... Podnapisi pri filmih so OK. Neberljivo in preveč skupaj je pri Odmevih in ostalih pri pogovornih oddajah. Ime je lepo napisano vendar pod imenom kdo je ta oseba oz. s čim se ukvarja pa je pregosto in preveč na majhno napisano. V preteklosti je bilo boljše bolj čitljivo in berljivo.«

Varuhinja je uredništvo Informativnega programa obvestila o pritožbah, za odgovor pa zaprosila pristojne iz TV produkcije. **Dane Sulič** je pojasnil tehnične možnosti morebitnih prilagoditev in sprememb:

»Grafične podobe so potrjene s strani uredništev, ki tudi sodelujejo pri procesu kreiranja celostnih grafičnih podob. V kolikor se sprejme odločitev, da se črke povečajo, mora uredništvo za določeno oddajo/predlogo podati zahtevo-naročilo, za koliko naj se velikost črk poveča. V nekaterih primerih npr. pri DIO, je to precej zahteven projekt, ker je zelo veliko predlog. Pri povečavi črk je potem treba prilagoditi tudi ostale grafične elemente in popravljene predloge tudi ponovno testirati. Vsi posegi v obstoječe grafične predloge pa potencialno povečajo možnost nastanka napak. Enako velja za spremembe hitrosti pri končnih špicah.

Tudi te spremembe morajo biti naročene in potrjene s strani uredništev. V kolikor je pri končni špici prisoten tudi zvok, ki je enake dolžine kot končna špica, ga je treba »podaljšati« na končno dolžino špice.

Grafično podobo za Tarčo, ki je del sklopa Oddaja STUDIO 3, so delali zunanji oblikovalci, če bi želi novo predlogo, se mora pri tej oddaji uredništvo obrniti na njih, da jo naredijo.

Dolžina prikazovanja twittov pri Tarči, je odvisna od navodila urednika oz. režiserja.

Večina predlog ima omejeno število znakov, ki se jih lahko vnaša vanje.«

Varuhinja se je zahvalila za natančen odgovor, ob tem pa opozorila, da bi bilo za gledalce bolj koristno pojasnilo, kako velike morajo biti črke na zaslonu, da so še berljive, in kako dolgo mora biti zapis na zaslonu, da ga povprečen bralec prebere. Ter kaj bo storjenega, da bo berljivost izboljšana.

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Pričevalci in Spomini

Dva gledalca (**L. Č.** in **A. O.**) sta posredovala pohvalo za Pričevalce. Varuhinja ju je posredovala avtorju **Jožetu Možini**. Dva gledalca (**D.** telefonsko in **J. Ž.**) pa sta protestirala, ker na ekranih dalj časa ni bilo oddaje Spomini, bila pa je oddaja Pričevalci. Varuhinja jima je posredovala pojasnilo odgovorne urednice Kulturnega in umetniškega programa **Žive Emeršič**: "Spomini bodo ponovno na sporedu 10.4. in se bodo nadaljevali do 8.5. 2018 (skupaj 5 oddaj)".

Neprimeren film ob dnevu Downovega sindroma

Več gledalk se je pritožilo nad terminom predvajanja filma 24 tednov na TV SLO1 21. marca.

»Menim, da je predvajanje filma 24 tednov, ki se konča s splavom otroka z Downovim sindromom, popolnoma neprimerno na svetovni dan Downovega sindroma. Dan je namenjen podpori staršem in skrbnikom teh otrok, njihovi spodbudi in zgedu ter podpori nosečnic, ki so v dvomih ob ugotovitvi, da nosijo otroka z DS.« (**P. Š.**)

»21. marec je Svetovni dan Downovega sindroma in na ta dan je v vseh medijih moč zaslediti vzpodbudne informacije o življenju oseb z Downovim sindromom. Neprimeren film ravno na ta dan je zaušnica vsem, ki se trudimo, da se bo stanje v družbi spreminjalo, da bo ljudem z Downovim sindromom omogočeno, da zares razvijejo svoje potenciale in živijo polno življenje.« (**P. S.**)

»Kar se mi zdi nedopustno, je, da tak film predvajate na dan, ko smo solidarni do oseb z Downovim sindromom. Takšne osebe živijo med nami, obstajajo, tudi gledajo televizijo. Kaj jim sporočamo na "njihov" dan? Da niso vredni, da živijo, ker so drugačni? Da bi bilo bolje, če se ne bi rodili?« (**M. K.**)

»Film je dober, lepo narejen, izpostavlja realno življenjsko dilemo in ne bi me zmotil na katerikoli drugi dan v letu. Vendar pa se mi zdi nekoliko žaljivo do družin, ki so otroka z Downovim sindromom sprejele in se na 21.3. še posebej veselijo njegovega življenja, da je na TV kot film tedna predvajan film, kjer je Downov sindrom problematiziran oz. prikazan pretežno negativno.« (**L. Č.**)

»Kakšno sporočilo in vzpodbudo ste s tem dali vsem staršem, ki so otroka kljub težki bolezni sprejeli? Kakšno priznanje? Mislim, da je namen dneva Downovega sindroma v tem, da se osebam z Downovim sindromom in njihovim najbližjim sporoči, da je tudi njihovo življenje vredno, dragoceno, neprecenljivo.« (**E. K.**)

»Film je dober, pretresljiv; termin pa je bil zelo slabo izbran. Kot bi hoteli namerno žaliti vse, ki jutri praznujejo svoj dan.« (**K. B.**)

Primer odgovora odgovorne urednice Kulturnega in umetniškega programa na TV Slovenija **Žive Emeršič**:

»Menimo, da smo izbrali pravilno: predvečer dneva, posvečenega Downemu sindromu smo izbrali osrednji predvajalni čas, ko film doseže največ gledalcev, kar nam je tudi uspelo.

Nikogar nismo želeli žaliti in z vašo navedbo v zadnjem stavku, "da celotna družba ta genocid omogoča, propagira in podpira", torej ga tudi javna televizija, se nikakor ne morem strinjati. Film je zelo subtilen, globoko emotiven in ponuja vpogled v osebno stisko ženske, ki je v njeni situaciji povsem razumljiva. Ženska na koncu filma žaluje in ponovno ocenjuje svojo odločitev. Gre za prepričljivo družinsko dramo, ki odslikava negotovost, stisko in tragedijo staršev, ko se odločata o rojstvu otroka z diagnosticiranim Downovim sindromom.

Igrani film je svobodna umetniška forma, to ni dokumentarni film, ki direktno odslikava realno življenje. Film 24 tednov je leta 2017 prejel nagrado kot najboljši nemški igrani film, bil je zelo odmeven in dobro kritiško ocenjen, kar nas je vodilo k izbiri za naše programe.

Naš namen je bil osveščanje slovenske javnosti o težavah, s katerimi se srečujejo ljudje v takšnih težkih trenutkih življenja. Ta zgodba je samo ena od mnogih, vsaka je drugačna, zato nam je žal, da ste naš namen in film sam razumeli tako, kot pišete.

Zagotovo bomo problemu družin in posameznikov z Downovim sindromom namenili v prihodnje ustrezno pozornost in prikazali njihovo življenje

Razumemo in cenimo vaše argumente in vaše občutke v zvezi s to občutljivo tematiko. Nikakor ni bil naš namen kogarkoli žaliti, podcenjevati ali agitirati v katerokoli smer.

Vaš predlog o prikazu življenja ljudi z Downovim sindromom, ki živijo med nami, bomo posredovali v Izobraževalni program, kjer so ravnokar dokončali dokumentarni film Posebne zgodbe o mladih ljudeh z avtizmom.«

Zdravniki o filmu **Holesterol, velika prevara**

Člani skupine **Mladi zdravniki Slovenije** so pisali v zvezi z objavo dokumentarnega filma Holesterol – velika prevara 21. novembra lani na TV SLO2, ker da film »zanika vlogo povišanega holesterola v krvi na razvoj ateroskleroze, hkrati tudi zanika vlogo statinov pri zdravljenju in preventivi srčno-žilnih bolezni.«

»Tako stališče je po naši vednosti v nasprotju s smernicami oz. visoko večinskim konsenzom relevantne domače in tuje stroke ter literature, zato menimo, da je predvajanje takih vsebin na RTV SLO, ki je javni medij in mora braniti javni interes ter delovati v smeri zanesljivega ozaveščanja pacientov na podlagi z dokazi podprte medicine, sporno, neprimerno in za paciente škodljivo. Poznamo celo konkretne dokazljive primere iz ambulant, kjer nekateri od nas delajo, ali iz prve roke preko informacij od kolegov, da so na podlagi tega dokumentarca pacienti samovoljno pričeli opuščati od drugih zdravnikov predhodno predpisano statinsko zdravljenje, ali pa to resno nameravali storiti, v direktni vzročni korelaciji z ogledom tega dokumentarca! Sprašujemo, kdo bo prevzel odgovornost za morebitne nevarne posledice, glede ogrožanja zdravja ali celo življenja ljudi, da rušenja compliance oz. zaupanja med zdravniki in pacienti prek tovrstne kontroverzne »anti-propagande«, v nasprotju s smernicami in veljavno prakso v SLO in v razvitem svetu, niti ne omenjamo?«

Iz odgovora odgovorne urednice kulturnega in umetniškega programa na TV Slovenija **Žive Emeršič**:

»Naši uredniki iz uredništva Tujega programa izbirajo nakupne dokumentarne filme od različnih evropskih producentov in distributerjev. Ta film je bil v programu najuglednejšega festivala dokumentarnega filma v Evropi, IDFA Amsterdam 2017. Film odpira vprašanje povezave holesterola z boleznimi ožilja in velikimi dobički industrije nizkokalorične prehrane.

Naši uredniki seveda niso specialisti posameznih področij, saj kupujejo poljudne dokumentarne filme z različnih področij, od veselja, fizike, naravoslovja, družboslovja, ekonomije, biologije, uporabne medicine, zgodovine, itd. Filme ocenjujejo poleg privlačnosti za najširši krog gledalcev tudi na osnovi kredibilnosti producenta in avtorjev.

Iz arhiva oddaj (MMC - <http://4d.rtv slo.si/arhiv/holesterol>) je razvidno, da je TVSLO v preteklosti objavila kar nekaj prispevkov, v katerih je bilo opozorjeno na nevarnosti, ki jih prinaša povišani holesterol. Ta francoska dokumentarna oddaja predstavlja le en vidik te problematike, nikakor pa ni (bila) namenjena nagovarjanju gledalcev, da opustijo zdravniško predpisano zdravljenje. Sicer pa imamo specializirano oddajo o znanosti, ki prinaša tudi teme iz medicinske stroke (Ugriznimo znanost), vaš mail bomo posredovali urednici.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Dodajam, da sem kot varuhinja že večkrat prejela vprašanja o etično pravilnem razmerju med podajanjem znanstvenih dognanj in trditvev s področja t. i. mejnih znanosti v programih RTV Slovenija. Vprašanja so se nanašala na debate o cepljenju, o klimatskih spremembah itd.

Menim, da je treba presojeti vsakokrat znova, odvisno od konteksta, fokusa, žanra, programske umestitve.

Morda vas bosta s tem v zvezi zanimali mnenji, objavljeni v mojih mesečnih poročilih za december 2017 (Nacionalka in "resnice" s področja mejne znanosti, str. 24) in za september 2017 (Pogled v znanost/Podnebne spremembe; str. 46).«

Iz odgovora na odgovor; posredoval ga je **S. B.:**

»Verjamem, da seveda predvajanje dokumentarca ni imelo ekspl. namena odvracanja od zdravljenja, a kot smo poročali so-podpisniki, pa se je to de facto zgodilo kot konsekvence za nek del ljudi, kar glede zdravja oz. s stališča pacientov pa tudi skrbi in odgovornosti nas zdravnikov, oz. zaupanja med obojimi - edinole šteje- ne glede na vaš namen, šteje pač predvsem tovrsten rezultat.

Veseli me, če bo morda kak odziv tudi v oddaji Ugriznimo znanost ipd., v smislu, da se predstavi bolj argumentirano in poglobljeno stališča visoko večinskega konsenza medn. stroke in poda konkretne kontra-argumente oz. zavrne teze dokumentarca glede te teme, da se bi ev. posledice za zdravje tako upajmo vsaj ublažile.

Kot vidimo, tudi ugledni festivali žal še niso absolutna garancija, da ne bi bilo mogoče, da "pridejo skozi" kontroverzne teme, ki imajo lahko neg. učinke za javnost oz. javno zdravje, četudi v njih lahko nastopa tudi (izrazito manjšinska in kontroverzna) stroka; hkrati pa RTV oddaje, ki so drugačnega formata, kot je bil dokum. film, ni nujno, da so tako kvazi- "prepričljive", kot je bil ta dolg dokumentarec (morda še efekt tuje produkcije), vsaj za del ljudi, zato je bil moj namen tudi sporočiti, kako je potrebno tudi tu upoštevati previdnostno načelo- dokler se ne dokaže nasprotno, pač velja zagovarjati in braniti javno smernice, kot so, ker je statist. verjetnost za to, da so pravilne, veliko večja, kot kaka alternativna resnica- no znotraj stroke, pa seveda naj vedno poteka in tako je nujno- samokritična akademska razprava, saj brez dvoma in samokritike ni napredka.

Ob tem pa v javnosti velja ravnati skrajno preiščeno in odgovorno glede ev. posledic dol. vsebin in sporočil, kar seveda ne pomeni, da se ne bi spoštovalo avtonomije novinarjev, vendar pa pri tako kompleksnih strok. temah, kot sami pravite, oz. priznavate, da take so, le-ti jasno ne morejo imeti dovolj vpogleda za relev. presoje in izbire, kot ga zdravniki ne moremo imeti npr. za druga področja npr- kozmologijo- zato bi bilo morda smiselno oblikovati nekakšno strokovno-posvetovalno in etično telo, za vsaj medic. teme, ki bi pridodal neko predhodno mnenje na neke mejne oz. tvegane oddaje, četudi bi bila končna odločitev za neko vsebino seveda še vedno lahko avtonomno stvar ur., bi bila kolektivna sinergija vseh involviranih v takem procesu, lahko plodna - zgolj ideja v premislek.«

Varuhinja:

»Ideja o posvetovalnem telesu se mi zdi zelo zanimiva, zagotovo jo bom predebatiral z uredniki, ko bo kakšna priložnost. Vsekakor bom podprla vsako zamisel, ki bi prispevala k preglednosti in kakovosti, hkrati pa ne bi vnesla dodatnega administriranja.«

Panoptikum, protest SDS

Stranka SDS (v njenem imenu **Klavdija Operčkal**) je protestirala »proti nivoju komunikacije« v oddaji Panoptikum, ki je bila na sporedu 28. februarja na TV SLO1.

»V oddaji, ki je bila namenjena kulturi, ni bilo prav nič kulturnega. Antropologinja Svetlana Slapšak je verbalno obračunavala z »desnico« in »vodjo desnice«, pri čemer je jasno, da je puščice usmerila v opozicijsko Slovensko demokratsko stranko in njenega predsednika Janeza Janšo. Njemu je, sicer na pol razumljivo, celo očitala: » ... tudi sam vodja desnice je izjavil nekaj o tem, da te degenerirane umetnike je treba ven ali pa z njimi končati ali nekaj takega, saj končno rešitev večkrat slišimo na tej televiziji, termin končna rešitev.« To je podla laž, ki jo Slapšakova nadgradi s sovražnim govorom, v katerem »desnici« pripiše lastnosti stalinizma in nacizma.

Zagovarjamo svobodo govora, a sovražni govor in laži to niso. Udrihanje čez drugače misleče pa je nedostojno in neprofesionalno za javno televizijo, ki jo prisilno financirajo vsi davkoplačevalci.«

Odgovorna urednica Kulturno-umetniškega programa **Živa Emeršič** je v odgovoru pojasnila koncept polemične oddaje, varuhinja pa načelno mnenje o odgovornosti v načrtovanju tematske zasnove in studijske zasedbe oddaj ter vodenju polemičnih razprav. Odgovor je v celoti objavljen kot **PRILOGA 2** na str. 53.

Koda in varovanje virov

Gledalec **V. R.** se je pritožil nad oddajo Koda z dne 27. 2. 2018 o domovih za starejše, ker da so bile v oddaji izrečene hude obtožbe.

»V teh prispevkih je bilo veliko izjemno hudih obtožb, za zavod Impoljca je anonimna gospa dejala, da se zaposleni v tem domu obnašajo kot v Auschwitzu, da ščipajo in tepejo stanovalce... Zaposleni na področju institucionalnega varstva protestiramo proti objavljanju tovrstnih anonimnih obtožb. Popolnoma neprimerno je, da se anonimke uporabijo za takšne hude in nedokazane obtožbe. Zanima me, kakšen poklicen standard so pri tem uporabili ustvarjalci oddaje Koda, da v javnost posredujejo tako hude obtožbe? Ali ni treba takih obtožb preveriti? Če jih ni treba preveriti se sprašujem, zakaj se v oddajah ne citirajo kar anonimni spletni komentatorji?«

Odgovor uredništva oddaje Koda je objavljen kot **PRILOGA 3** na str. 54. **Varuhinja** meni, da je odgovor celovit, pritožniku pa je podala dodatno pojasnilo:

»Kot varuhinja pojasnjam, da novinarji smejo zanesti tudi na nejavne vire in da morajo te vire tudi varovati. Pri tem pa za novinarje RTV Slovenija velja zaveza, da lahko podatke iz takšnega vira uporabijo le, če so prepričani o njegovi verodostojnosti.

Poklicna merila in načela novinarske etike v točki 5.3.1 Anonimni sodelujoči v programu med drugim piše: »V določenih izjemnih okoliščinah je vrednost informacije, ki jo lahko dobimo od anonimnega intervjuvanca ali sodelujočega, tako velika, da upravičuje našo odločitev za zakrito identiteto sogovornika. Enako velja, če bi javna identifikacija intervjuvanca lahko povzročila osebno stisko ali ogrozila njegovo osebno varnost. V takih primerih je treba zagotoviti anonimnost.« Menim, da je iz uredniškega pojasnila razumeti, da je bila odločitev o anonimizaciji upravičena.

Dodajam, da so nekatere institucije izkoristile zakonsko možnost prikaza nasprotnih dejstev; odzivi so objavljeni na tej povezavi: <http://www.rtvlo.si/slovenija/prikaz-nasprotnih-dejstev-oceta-v-domu-nasla-privezanega-na-stol/448357>).«

Verske vsebine v različnih oddajah

Gledalec **C. K.** je po telefonu pohvalil verski program televizije, zlasti oddajo Sveto in svet ter voditeljico Katarino Vukovič. Vprašal pa je, zakaj sestra Romana v oddaji Obzorja duha ne nastopa v redovni obleki.

Vid Stanovnik, urednik Uredništva verskih oddaj:

»Pri pripravi oddaj Obzorja duha poskušamo, kot del javne nacionalne televizije, vsebine posredovati čim širšemu krogu gledalcev. Zato se vsi sodelavci, ki oddajo oblikujejo, trudijo da je njihovo delo opravljeno kvalitetno, ob upoštevanju meril novinarskega dela in ter ob spoštovanju izpovedovanja vere kot ene temeljnih človekovih ustavnih pravic.

Že pred leti smo skrbno tehtali in v dogovoru z urednico oddaje Romano Kocjančič, presodili, da je primerneje, da sodelavka, takrat ko nastopa kot voditeljica v studiju, nosi civilno obleko. Voditelj v studiju predstavlja gledalce in v njihovem imenu gostom zastavlja vprašanja. Vsak voditelj pa je vedno tudi predstavnik televizije.

Pri presoji smo upoštevali tudi priporočila in določila Katoliške cerkve: Koncilske odloke (R17), in Konstitucijo Inštituta Frančiškank Marijinih misijonark.«

Studio Kriškraš

Gledalka **A. Š.** je vprašala, zakaj v sobotnem jutranjem programu ni več oddaje Studio Kriškraš:

»Oddaja je kakovostna in otroci jo imajo zelo radi. Čudno je, da sredi leta izgine s programa.«

Urednica Uredništva otroškega in mladinskega programa, **Martina Peštaj**:

»Sezona oddaje Studio Kriškraš se je februarja žal iztekla, nova sezona, na katero se že pripravljamo, bo na sporedu jeseni. Vmes pa bomo serijo zagotovo ponavljali. Tudi mi bi si želeli, da bi lahko posneli več epizod, vendar je to trenutno nemogoče. Hvaležni smo našim malim gledalcem, ki nas spremljajo in jim obljubljam, da bomo še naprej delali predano in zavzeto.«

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Otroci v razvedrilnih oddajah

Gledalka **D. K.** je bila zgrožena ob gledanju Slovenskega pozdrava 23. marca, saj je v oddaji nastopila tudi družina z majhnimi otroki.

»Menim, da gre za očitno zlorabo otrok in da bi nacionalna televizija za tovrstna tekmovanja morala določiti spodnjo starostno mejo za nastopajoče. Vsekakor gre tu za izrabo otrok v neke vrste promocijo oddaje in nedopustno ravnanje staršev teh otrok. Nacionalka si takšnih zlorab pač ne bi smela dovoliti. Kje so tu varuhi otrokovih pravic?«

Odgovor odgovornega urednika **Maria Galuniča**:

»Radi bi vam razložili, da smo tudi sami pozorni in občutljivi na zaščito interesov otrok, zato smo se pred uvedbo rubrike na sodelovanje z njimi dobro pripravili in prepričani smo, da nikakor ne gre za nobeno zlorabo mladoletnih oseb, temveč oder v naši oddaji za nekaj minut odpremo tudi za najmlajše. Rubrika Družina poje temelji na vsegeneracijskem prepevanju, v katerega so lahko vključeni prav vsi družinski člani, tudi v lanski sezoni je bilo tako in glede tega nismo prejeli nobenih pritožb. Vse družine se k sodelovanju prijavijo same, na lastno željo in pobudo. Starši so s potekom, prijavo, nastopom, s promocijskimi aktivnostmi, sodelovanjem v oddaji, skratka z vsemi pravili seznanjeni. Podpišejo tudi soglasje, da se strinjajo z nastopom svojih otrok v oddaji.

Mislím, da je treba poudariti, da vse družine z otroki pred snemanjem obiščemo doma in se s starši pogovorimo o nastopu in jim predstavimo okoliščine, pogoje snemanja, saj želimo, da vedo, v kaj se podajajo in kaj jih čaka na prizorišču. Pri vseh družinah z otroki jasno izražena želja otrok po nastopanju in petju, saj vsi ti otroci obiskujejo glasbene šole in redno nastopajo na šolskih prireditvah, zato njihov nastop v oddaji nikakor ni prva tovrstna izkušnja. Omenjena družina Lazar je recimo že pred nastopom v oddaji nastopila na mnogih lokalnih prireditvah v domačem kraju, nazadnje na pustnem praznovanju. Majhni otroci nastop praviloma sprejmejo kot igro, ekipa pa se ves čas trudi, da je vzdušje na snemanjih čim manj stresno. Prav tako oddaja ne poteka v živo, ampak se snema, kar pomeni, da bi lahko točko po potrebi ponovili ali prestavili. Snemanje poteka v zares pozitivnem vzdušju, ob animatorjih, ki znajo delati z otroki in so za to tudi usposobljeni (pri Rdečih noskih), in otroci pri sodelovanju z ekipo zelo uživajo in iskreno komaj čakajo, kdaj bodo spet nastopili. Vabimo vas na snemanje katere od naših oddaj, kjer se boste o zapisanem tudi sami prepričali.«

Kovanci

Gledalec **D. K.** je opozoril, da je bil v oddaji Kdo bi vedel naveden napačen odgovor glede opremljenosti tolarjev z Braillovo pisavo.

»v zadnji oddaji je bilo postavljeno vprašanje, kateri od tolarjskih kovancev (10, 20 ali 50 SIT) je bil opremljen z znakom za slepe. Na žalost ne drži, da so to bili kovanci, pač pa so bili to bankovci (vsi opremljeni z znakom za slepe). Če gre za kovance, so bili to kovanci za 10, 20 in 50 stotinov. Upam, da boste v naslednji oddaji objavili popravek, ker gre za višek površnosti.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Gospod **Mario Galunič** je sporočil, da se je vprašanje nanašalo na kovanec za 10 tolarjev, ki je bil edini opremljen z Braillovo pisavo. Po njegovem mnenju v oddaji niso naredili nobene napake.«

Moteče promocijsko umeščanje

Varuhinja je v vednost prejela kritiko **D. V.** glede promocijskega umeščanja izdelkov v razvedrilnih oddajah.

»glede na to da v družinskih zabavnih oddajah (npr. Kdo bi vedel, kviz pred dnevnikom) tekmovalcem med snemanjem nudite osladkano vodo tipa Ice tea, predlagam da v prihodnje zraven ponudite se kaksen prigrizek (recimo Jaffa kekse ali pa cips in smokije).«

Odgovorni urednik Razvedrilnega programa **Mario Galunič**:

»Na to temo smo v uredništvu že imeli nekaj pogovorov in ledene čaje bomo v prihodnje zamenjali z mineralno vodo. Prisotnost izdelkov (pijač) v naših oddaj je sicer regulirana s predpisi o promocijskem umeščanju izdelkov, ki se jih v sodelovanju z našim trženjem tudi dosledno držimo, prav tako so oddaje primerno označene. Hvala za razumevanje.«

Popularna vs. narodnozabavna glasba

Gledalec **J. B. H.** je opozoril na večletni "trend zmanjševanja oddaj z glasbeno vsebino" na TV Slovenija, pri čemer gre po njegovem mnenju pri popularni in narodnozabavni glasbi razmerje v korist narodnozabavni.

»Že več let je viden trend zmanjševanja oddaj z glasbeno vsebino. Tu mislim na oddaje z urbano glasbo, pop-rok glasbo in drugo popularno glasbo. Hkrati pa ne zmanjšujete deleža oddaj s klasično in narodnozabavno glasbo. Tako je razmerje med slednjimi, predvsem razmerje med oddajami z narodnozabavno glasbo v primerjavi z oddajami s popularno glasbo postalo veliko v korist prvih. Da ne omenjam tega, da oddaje narodnozabavne glasbe dobivajo "prime-time" termine, oddaje s popularno glasbo pa pozno-večerne ali celo nočne termine. Kolikor sem uspel zaslediti je na sporedu zgolj še oddaja "Popšop", ki traja kake pol ure tedensko. Vaše poslanstvo kot javnega servisa je zadovoljevati potrebe najrazličnejših javnosti. Tako je zapisano v Ustavi in Statutu RTVS. In javnost, ki ima rada pop, rock in podobno glasbo je v Sloveniji precej velika, o čemer priča dejstvo, da je v Ljubljani razprodan vsak koncert, ne glede na to, da je sedaj prireditveni prostor (Stožice), ki sprejme 12.000 obiskovalcev, neprimerno večji kot prej (Tivoli, okoli 5.000). Po škandalozni ukinitvi Aritmije, katere produkcijski stroški zagotovo niso bili veliki, s 1. aprilom ukinitve oddajo Točka, oddajo, ki je popolnoma "avtomatizirana", skratka ni voditelja, kameramanov in druge produkcijske ekipe. Prihranek na letni ravni naj bi bil piškavih 10.000 €. Jaz in še nekateri someišljeniki, kakor tudi glasbeniki imamo počasi tega zanemarjanja dovolj in zahtevamo zadovoljiv odgovor, kako nameravate rešiti nastalo problematiko, sicer bomo primorani izvajati nadaljnje korake.«

Odgovor odgovornega urednika **Maria Galuniča**:

»Ne drži, da je trend zmanjševanja oddaj z glasbenimi vsebinami dolg več let. V zadnjih letih smo število teh oddaj in prireditev celo povečali, nenazadnje smo predstavili novo oddajo Popšop, uvedli Dneve slovenske zabavne glasbe, snemali Aritmične koncerte in Aritmijo ter posneli vsaj 10 koncertov različnih glasbenih zvrsti. Res pa je, da je v letošnjem načrtu nekaj oddaj - tudi glasbenih - manj. Ni skrivnost, da imamo v uredništvu Razvedrilnih oddaj na voljo manj denarja in da se je v takih okoliščinah potrebno odločiti. Tovrstne odločitve nikoli niso lahke, a so bile nujne. Tako bomo letošnje leto izkoristili tudi za to, da domislimo, kako z glasbenimi vsebinami priti do občinstva. Po večletnem trudu nam na žalost kljub testiranju mnogih terminov ni uspel preboj v gledanosti, saj za tovrstne oddaje ni bilo zanimanja in tako je v povprečju Aritmija imela zgolj 0,2 % gledanosti, kar je seveda zelo slabo in mimo tega dejstva ni mogoče iti, četudi si to marsikdo želi. Še posebej v obdobju, ko smo zaradi nižanja proračunov prisiljeni v neljube programske odločitve in zmanjševanje števila oddaj in obsega programa. V prihodnje se bo potrebno tovrstnih vsebin lotiti drugače, o tem ni dvoma. Naša ideja, ki je prav tako del odgovora, je, da je potrebno oblikovati drugačno formo, ki bo zmogla priti med potencialne gledalce, ki bo zaživel tudi na spletu, na

družbenih omrežjih ipd. Tega izziva se bomo z veseljem lotili že z naslednjim letom. Sodelovanje z našim MMC-jem bo pri tem skoraj nujno, prav tako iščemo partnerje zunaj RTV-ja, ki bi našli svoj interes pri produkciji tovrstnih glasbeno-informativnih oddaj.

Oddaj z narodno zabavno glasbo ni letos prav nič več, kot jih je bilo v preteklosti (tudi na tem področju smo ukinili edini narodno-zabavni festival Slovenska polka in valček), imamo zgolj eno oddajo, ki skrbi za interese zares širokega občinstva, kar je gotovo pomemben argument pri produkciji razvedrilnih oddaj. Naj dodamo, da so številne naše oddaje še vedno odprte za dogodke in osebnosti s področja zabavne glasbe in da TV Slovenija nikakor ni zaprta za njihovo ustvarjalnost. Gre za vsakodnevne oddaje Kulturno-umetniškega uredništva, za druge oddaje TV Slovenija (Vikend paket, Dobro jutro, Poletna scena, koncerti, prireditve, humanitarni dogodki, festivali ipd.).

In še nekaj. Že lani smo oddajo Točka preoblikovali v kolaž glasbenih spotov, tako da s 1. aprilom ničesar ne ukinjamo. Še naprej bomo gledalcem ponudili vsak dan skoraj eno uro glasbenih video spotov (verjetno pod novim imenom), spremenili bomo zgolj način produkcije in urednikovanje, saj bo to oddajo prevzela naša redno zaposlena sodelavka. Racionalizacija poslovanja je ena od naših pomembnih nalog in to odgovorno počnemo, vsebina oddaje pri tem ne bo v ničemer okrnjena. V uredništvu pač menimo, da je 10.000 evrov, ki jih omenjate, velik denar, in da se smemo avtonomno odločiti, kdo bodo ustvarjalci naših oddaj.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Tudi sama sem zaskrbljena, ko programsko vodstvo poseže v ustaljene sheme. Tako sem glede Aritmije napovedala, da bom odločevalce ob vsaki priložnosti "svarila pred ad hoc ukinjanjem oddaj in predvsem pred izgubljanjem programskih vsebin, saj obljube, da se bodo vsebine smiselno razporedile v druge pasove in oddaje, običajno izvenijo v prazno. Tudi zato, ker je to prerazporejanje neotipljivo in ga zato ni mogoče spremljati in nadzorovati.«

Odgovor gledalca:

»Osebnostno menim, da poslanstvo RTV-ja ni slepo sledenje okusu množic in prilagajanje rejtingom, in mislim, da bi lahko imela kaka oddaja z urbano, pop-rok ali podobno glasbo tudi kak boljši termin. Oddaje, koncerti in drugo kar omenja g. Galunič, je bilo vse na sporedu v poznih večernih urah. Vaša naloga kot javnega zavoda je zadovoljevanje vseh ciljnih skupin v državi na uravnotežen način.«

Zadeva se navezuje na zadevo **Ukinitve oddaje Aritmija** (septembrsko poročilo str. 17-18) in **Ignoranca glasbenih vsebin** (januarsko poročilo str. 15 in februarско poročilo str. 14).

Proti udeležbi na Evroviziji

Gledalec **M. F.** je proti nastopu Slovenije na Pesmi Evrovizije.

»Evrovizija je že zdavnaj postala slaba karikatura tistega, kar naj bi bila in udeležba na taki sprevrženi, bizarni in tudi zelo dragi prireditvi je nič drugega kot huda blamaža, ki pa je Slovenija, po mojem mnenju res ne potrebuje. Jaz evrovizijskega prenosa že zelo dolgo vrsto let ne spremljam, vem pa, da tam nastopa vrsta držav, ki niso iz Evrope, kar pa me precej moti. Navsezadnje bi si Slovenija s tako odločitvijo prihranila precej ugleda in navsezadnje tudi denarja.«

Mario Galunič, odgovorni urednik Razvedrilnega programa TV Slovenija:

»Obžalujemo, da je vaše stališče do sodelovanja RTV Slovenija na Pesmi Evrovizije tako odklonilno, še posebej ob dejstvu, da prireditve že vrsto let ne spremljate. Morda je to tudi razlog, da niste opazili, v kako odličen in vrhunski dogodek se je ta festival razvil. Pesem Evrovizije je največji projekt evropskih javnih televizij (EBU), katerega del je tudi RTV SLO. Zdi se nam pomembno, da smo del tega, da sodelujemo s kakovostno glasbo in dobrimi interpreti. Še pomembneje pa je, da to široko evropsko tekmovanje dobro izkoristimo tudi doma z Emo, ki je gotovo eden od najodmevnejših glasbeno razvedrilnih dogodkov RTV SLO. Gre za to, da damo ustvarjalcem na področju zabavne glasbe priložnost za ustvarjanje najboljše glasbe, za učinkovito promocijo in da enkrat letno omogočimo enemu glasbeniku nastop na tako visokem nivoju.

Prav tako je Ema za televizijo produkcijsko izvedbeni vrhunec leta tako s scenografsko zasnovano in postavitvijo kot z osvetljavo in vsemi televizijskimi efekti ter režijsko zasnovano, s čimer se TV SLO lahko kosa z vrhunsko evropsko produkcijo.

Priljubljenost Evrovizije se nikakor ne zmanjšuje, najbolj razveseljiv podatek pa je, da ima veliko navdušencev vseh generacij, tudi mladih, ki jih je danes na televiziji težko pridobiti na svojo stran. Razvedrilni program TV Slovenija, ki skrbi za našo ekipo, je ponosen, da lahko sodeluje pri tako prestižni prireditvi, do katere ima v Sloveniji ekskluzivni dostop samo naša televizija, in ne vidimo razloga, da bi se te priložnosti in celo 'privilegiju' kar tako odpovedali. Ne razumemo očitkov o sprevrženosti in bizarnosti, prav tako sodelovanje katere koli države na Pesmi Evrovizije ne more biti blamaža za nikogar. Res je, da tako ambiciozne prireditve niso poceni, a delež, ki ga k projektu prispeva Slovenija, je sorazmeren z našimi zmožnostmi in velikostjo, zaradi visoke gledanosti niso zanemarljivi tudi dohodki od oglasov in pokroviteljev. In še to: na Pesmi Evrovizije lahko nastopajo države ozh. skladbe iz vseh članic Evropske radiotelevizijske zveze (EBU), tudi če geografsko niso iz Evrope. Tako je od nekdaj in na to nimamo vpliva. Res pa je, da nas to tudi ne moti.«

Plastično orožje in skrita kamera

Gledalec **M. O.** se je pritožil nad rubriko Skrita kamera v oddaji Vikend paket 4. marca. V rubriki ga je zmotila uporaba (plastičnega) orožja.

»V oddaji Vikend paket, prispevek skrite kamere, je Franci Kek grozil nič hudega slutečemu mimoidočemu (morda celo mladoletnemu) s strelnim orožjem. To se je predvajalo v nedeljo popoldne, v družinski (!) oddaji in sprašujem se o zdravi pameti avtorjev in celotnega uredništva, ki kaj takega posnamejo in potem še predvajajo.«

Odgovorni urednik Razvedrilnega programa TV Slovenija **Mario Galunič**:

»Naj najprej razložimo, da gre za specifični televizijski žanr: skrita kamera je gotovo eden najbolj zahtevnih žanrov televizijskega razvedrila, pri katerem morajo ustvarjalci resnično paziti, da ne prekoračijo meje dobrega okusa. Korektnost do udeležencev skrite kamere in do gledalcev vedno postavljamo na prvo mesto v procesu ustvarjanja oddaj, zato bomo avtorja skrite kamere g. Keka na redakcijskem sestanku opozorili na vse vaše dobronamerne pripombe. Sicer pa mislimo, da je mogoče v celotnem kontekstu razumeti, da je igralec in avtor skrite kamere Franci Kek v delu prispevka igral vlogo nesposobnega policista, to je bilo več kot očitno. V edini sekvenci z orožjem z njim ne grozi, ampak zaigra svojo nesposobnost uporabe orožja, kar je razvidno iz serije fotografij (še bolje pa v posnetku), na katerih je dobro vidno, da mu že takoj odpade del (imitacije) pištole, mimoidoči to takoj opazi in na koncu še tolaži policista, ki se mu potoži, da ni primeren za to delo. Rubrika Skrita kamera s Francijem Kekom ne prikazuje posnetkov nasilja in tudi nima drugih vsebinskih elementov, ki bi bili neprimerni za otroke ali mladoletne. Prav tako se vsi nastopajoči v skriti kameri strinjajo z uporabo posnetka, saj je prav vsem udeležencem ob koncu snemanja razloženo, da je šlo za skrito kamero. Se pa strinjamo, da je uporaba (četudi plastičnega) orožja nepotrebna in v bodoče tega v prispevkih ne bo več. Hvala za razumevanje.«

Protežiranje nekega ansambla?

Gledalka **M. Š.** je v daljši pritožbi na več programov TV Slovenija zapisala mnenje, da so na nacionalni RTV »prisotni privatni interesi nekaterih vplivnih posameznikov (sodelavcev) obarvani s političnim ozadjem«.

»Zelo očiten je primer vsakoletnega koncerta Prifarskih muzikantov, ki ga "nacionalka" predvaja kar v dveh delih in v najbolj gledanem terminu. Pri tem, brez sprenevedanja, gre za ansambel, ki je precej pod povprečjem kvalitete in priljubljenosti podobnega žanra.«

Daljšo pojasnilo je pripravil odgovorni urednik Razvedrilnega programa **Mario Galunič**:

»V uredništvu Razvedrilnega programa vsako leto posnamemo približno 15 koncertov in prireditev, za katere menimo, da bodo zanimivi za gledalce, so pomembni v smislu naše glasbene zgodovine, prelomni, izjemni ali kako drugače izstopajoči. Pri tem skrbimo tudi za to, da so koncerti žanrsko raznovrstni. Res je, da v tem okviru že tradicionalno posnamemo tudi koncert Prifarskih muzikantov v Cankarjevem domu. V zadnjem desetletju se je izkazalo, da gre za koncert, ki pritegne izjemno veliko gledalcev, da ponuja kakovostno ljudsko, etno in popularno glasbo, da je s produkcijskega stališča precej nezahteven in za proračun programa izredno dobra naložba.

Nikakor se ne moremo strinjati, da bi šlo za podpovprečno glasbeno zasedbo, njihov končni izdelek je bil vselej na zavidljivi glasbeni ravni. Naj poudarimo, da na koncertu vselej nastopa veliko gostov in priznanih slovenskih izvajalcev in je tudi zanje dogodek priložnost za nastop in promocijo. Veseli bi bili, če bi bilo tovrstnih koncertov oz. dogodkov še več, z veseljem bi jih posneli, a je ponudba na tem področju omejena. Pri tem smo seveda odvisni od zunanjšega organizatorja, saj v vsebinskem smislu TV Slovenija koncerta ne pripravlja in pri izvedbi ne financira prav ničesar, temveč ga 'samo' posname in predvaja. Ker je koncert običajno dolg več kot dve uri in pol, ga razdelimo v dva dela, saj bi sicer bila oddaja glede na termine, ki so na voljo, predolga. To je edini razlog in to je tudi običajna praksa pri ostalih koncertih.

Namigovanje, da bi se za snemanje odločili zato, ker je ga. Rosvita Pesek zaposlena na TV SLO in je partnerica člana ansambla, je neutemeljeno in pri odločitvah to dejstvo ne igra nobene vloge. Podobno predvajamo vsako leto tudi določene festivale in koncerte nekaterih drugih glasbenikov, ki zmorejo tak finančni in produkcijski zalogaj (Modrijani, Spev, Smeh, Biseri ipd.), ki ga s seboj prinese samostojni koncert v velikih dvoranah.

V Razvedrilnem programu TV SLO se je z leti oblikovalo kar nekaj načel pri uredniški presoji o odločitvi, katere koncerte posameznikov ali skupin bomo posneli in predvajali. Naj jih nekaj naštejemo;

- Širša prepoznavnost glasbenika ali skupine
- Pravočasna ponudba glasbenika ali skupine TV SLO za pripravo posnetka
- Ustreznost dvorane, v kateri poteka prireditev
- Pravočasno oddan in ustrezen scenarij prireditve
- Ustrezen glasbeni program
- Ustrezno število gostov oz. raznovrstnost koncerta
- Profesionalno vodenje prireditve
- Izkušnost skupine pri tovrstnih projektih
- Scenska ustreznost
- Urejene avtorske pravice pri izvedbi glasbenega programa
- Ustrezna dolžina posnetka/oddaje
- Pravočasna in obvladljiva postprodukcija posnetka

Vrsto let tamburaška skupina Prifarski muzikanti vsa ta merila izpolnjuje.«

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Ponovitev ali v živo

Gledalec **A. Č.** je opozoril, da ponovitve športnih prenosov nimajo primerne oznake ponovitev.

»Le-to je bilo zelo moteče v času olimpijskih iger. Ravno kar gledam neki veleslalom in se sprašujem kako to, da je v Nemčiji beli dan... 😊 Resnično me zanima kako je s tem.«

Odgovorni urednik Športnega programa na TV Slovenija **Miha Žibrat**:

"Gledalec ima prav. Morali bi zapisati ponovitev. Vsi skupaj bomo bolj pozorni."

Gledalec je vnovič opozoril na neprimerno (ne)označevanje:

»Glede na vas odgovor se sportno uredništvo norcuje tudi iz vas!!!Pravkar gledam planiske skoke, ura je 02:39, nikjer pa NI videti oznake ponovitev! Brezupno, res.«

Pisarna **varuhinje**:

»Naj uvodoma povemo, da imate prav - šlo je za ponovitev. Tako povsem razumemo vaše nezadovoljstvo, saj tudi varuhinja meni, da bi morale biti ponovitve ustrezno označene, a ko smo pristojne prosili za pojasnila, se je izkazalo, da je takšno (ne)označevanje oddaj v skladu z zakonodajo. **Barbara Zemljič** iz programskega kontrolinga TV Slovenija je razložila: "V splošnem Metodologija nadzorstva avdiovizualnih medijskih storitev in radijskih programov v 41., 42., 43. in 44. členu definira premierno predvajanje, prvo ponovitev, drugo ponovitev televizijske pogovorne oddaje v 48-ih urah ali kasnejšo ponovitev. Po definiciji se premierno predvajanje, prva ponovitev in druga ponovitev televizijske pogovorne oddaje v 48-ih urah v okviru enega sporeda enači s prvim predvajanjem. Po Zakonu o medijih (85. člen) sicer moramo označevati vse ponovitve (lastne proizvodnje), ker pa gre v primeru prenosa Planice za prvo ponovitev oz. prvo predvajanje po premieri v okviru istega sporeda, oznaka »ponovitev« ni bila potrebna. Ko pa je govora o tuji proizvodnji oz. prenosu tujih športnih dogodkov, zakonodaja ne predpisuje označevanja ponovitev." **Varuhinja bo na podlagi vaše pritožbe pristojnim na TV Slovenija priporočila, naj premislijo o smislu ustreznega označevanja oddaj.**«

Pohvaljen Olimpijski park

Gledalec **A. M.** je pohvalil oddajo Olimpijski park na TV Slovenija in športnega komentatorja Urbana Laurenčiča; poleg tega je podal predlog glede strokovnih sodelavcev Športnega programa TV Slovenija.

»Moja pritožba ni pritožba ampak izredna pohvala ustvarjalcem in voditeljema oddaje Olimpijski park v okviru olimpijskih iger kjer smo zares lahko dobili celosten pogled na dogajanje v Koreji poleg tega mi je bila še posebej všeč oddaja kjer ste gostili Andreo Massija in z njim pokomentirali dogajanje ker sem tudi sam mladinec ,ki trenira smučanje mi je to področje še posebej zanimivo in domače gospod Massi in Tina Maze pa moja vzornika zato bi vam predlagal ,da razmislite ,da bi gospoda Massija ali Tino povabili v svojo družino za spremljanje alpskega smučanja v prihodnji sezoni kjer bi ona dva podajala mnenja morda gospod Massi tudi kot strokovni sodelavec ker ima ogromno znanje in je gospod Vrhovnik že težko prebavljiv ker to dela že 10 let Vsekakor razmislite o predlogu v zvezi s sodelovanjem z Tino in Andreo za naslednjo zimsko sezono to bi zares obogatilo prenose še en predlog lahko bi naredili tedensko oddajo kjer bi gostili znane slovenske športnike aktivne ,in upokojene in jih predstavili predvsem upokojene kaj počnejo kako izgleda njihovo življenje itd...Hvala za obravnavo in odgovor sicer pa ste super Še ena krasna pohvala g.urbanu Laurenčiču ,ki ga najraje poslušam od komentatorjev moško smučanje krasno komentira ima polno znanja naredi zanimiv prenos in duhovit iskrena pohvala Vse dobro in ostanite tako še naprej«

Odgovorni urednik Športnega programa na TV Slovenija **Miha Žibrat**:

"Najlepša hvala za vse pohvale in predloge. Tudi v prihodnje se bomo trudili ostati na kakovostni ravni, ki bi zadovoljila najširši krog gledalcev. Kako pa bo z morebitnim sodelovanjem g. Massija in Tine, pa vam v tem trenutku še ne morem odgovoriti. Kot mi je znano, pa je imela /najbrž ima/ še Tina Maze delo na Eurosportu. Vsekakor pa bi bila oba še kako dobrodošla."

V. PROGRAM PLUS

Telefonsko čakanje

Gledalec **R. P.** je klical v oddajo Dobro jutro; razburilo ga je, da je bila po daljšem čakanju telefonska linija prekinjena.

»Po večih poskusih sem prišel v eter in po 20 minutah čakanja (2xso bile vmes REKLAME), so me na koncu vrgli ven, da nisem mogel postaviti vprašanja. Pa kaj se vi sploh greste? Čakam 20 minut in to so MOJI

stroški. Če veste, da ne bom na vrsti, prosim ne nategujte ljudi. Hvala za reklame in razne top shope. Se vam zdi, da to spada na nacionalko. Takoj bom podpisal peticijo proti pobiranju RTV naročnine.«

Daša Lamut Prosen, urednica oddaje Dobro jutro :

»Oddaja Dobro jutro je ena redkih oddaj na TV SLO, ki odpira tako veliko programskega prostora gledalcem z njihovimi telefonskimi klici. V zvezi s tem smo znotraj uredništva vzpostavili določen protokol, ki pa je v opisanem primeru očitno odpovedal, kar obžalujemo. Težko je predvideti vnaprej, kakšen bo odziv gledalcev na določeno temo, včasih je telefonskih klicev res veliko, na voljo pa imamo le dve telefonski liniji; zgodilo se je tudi, da pride do tehničnih težav in linija enostavno pade. Včasih je težava tudi na strani gledalcev - ne utišajo televizorjev po navodilih, zato zvok odmeva in se ne razumemo, ali pa se iz neznanega razloga na poziv voditelja ne oglasijo, čeprav vidimo, da so na liniji. Redaktor, ki je prisoten v režiji, se ne ukvarja le s telefonskimi klici, ampak rešuje in usklajuje tudi druge morebitne težave v zvezi z oddajo, ki poteka v živo.

Če se je zgodilo, kot spodaj opisuje gledalec, se mu seveda opravičujemo.«

Vodenje oddaje Dobro jutro

Trije gledalci so vprašali, zakaj oddajo Dobro jutro v zadnjem času večkrat kot sicer vodi Ana Tavčar, ob tem so izrekli mnenje o njenem delu.

Iz odgovora **Roka Smoleja**, odgovornega urednika Programa plus:

»Povečano angažiranje Ane Tavčar v zadnjih dneh v okviru oddaje Dobro jutro je posledica kadrovske stiske v našem uredništvu, predvsem bolniških odsotnosti številnih sodelavcev; smo namreč uredništvo s skromno kadrovsko zasedbo, ki ustvari veliko dnevnega živega programa.

Nikakor ne gre za nov uredniški koncept, ko se stanje stabilizira, bo Ana Tavčar kot do sedaj angažirana enkrat do dvakrat tedensko.

Sicer pa Ana Tavčar kot soustvarjalka oddaje Dobro jutro z nami sodeluje že od leta 2009, v tem času je prejela tudi strokovnega viktora za obetavno medijsko osebnost, občasno sodeluje tudi z drugimi uredništvii in pri drugih televizijskih projektih naše hiše. Želel bi poudariti, da Ana Tavčar Pirkovič ni le voditeljica, ampak tudi redaktorica oddaj, torej jih tudi vsebinsko sooblikuje. Vodenje štiriurnega programa v živo je seveda za voditelje velik izziv, voditelji so različni, vsak ima svoj način vodenja in razumljivo je, da vsi ne morejo biti všeč vsem. Ker ima oddaja Dobro jutro zelo širok krog gledalcev, prejemamo pohvale in kritike prav za vse voditelje, ki se v oddaji pojavljajo, kar priča o tem, kako težko je zadovoljiti zelo različne okuse gledalcev.

Sicer pa ocenjujemo, da Ana Tavčar voditeljsko in redaktorsko delo opravlja korektno; je razgledana, artikulirana, jezikovno pravzaprav brezhibna, morda zaokus nekaterih gledalcev v pogovorih nekoliko preveč angažirana; zato smo jo seveda seznanili z vašo pripombo in o njej opravili notranjo razpravo v okviru uredništva.«

Od blizu s Sabino Cvilak

Gledalka **M. J.** je bila kritična do oddaje Od blizu z dne 14. marca. Gostja oddaje je bila slovenska sopranistka Sabina Cvilak; pogovor z njo po mnenju pritožnice ni bil dovolj poglobljen.

»Gospa Vesna Milek je najbrž imela dober namen širšemu krogu gledalcev in poslušalcev **V PRIME TIME** (kulturne oddaje se začnejo v veliki večini ob 23. uri) predstaviti življenje in delo doma in tujini uspešne umetnice, vendar tematiki in referencam intervjuvanke ni posvetila dovolj pozornosti, ali pa se ni dovolj informirala in poglobila v podatke, ki so v glavnem vsi dostopni na spletu – intervjuji s Sabino Cvilak pa v vaši hiši.«

Iz odgovora odgovornega urednika Programa plus **Roka Smoleja**:

»Menim, da gre v primeru gledalkine pritožbe za nesporazum in nerazumevanje žanra in ciljev oddaje Od blizu. Gre za večerni pogovorni šov (t. i. talk show), ki (tudi) z neklasičnimi novinarskimi vprašanji razkriva

predvsem osebnost intervjuvanca: njegov odnos do življenja, do ljubezni, njegove skrite strasti, fetiša, želje, strahove, hrepenenja, življenjsko filozofijo. Namen oddaje je torej intimno, poglobljeno prehajanje v osebnost, za katero se nam zdi, da smo o njej izvedeli že skoraj vse. Voditeljica se trudi približati sogovorniku z različnih zornih kotov. Seveda predstavljamo tudi intervjuvančevo delo in dosežke (nekaj jih povzame voditeljica že v uvodu), a je to le okvir, znotraj katerega se vodi pogovor. Poudarek je – kot že rečeno – predvsem na osebnosti intervjuvanca. Tako se je v konkretni oddaji *Od blizu* tudi laična javnost lahko seznanila z življenjem in ustvarjanjem vrhunske slovenske sopranistke, trudimo se, da bi k ogledu privabili najširši krog gledalcev – tudi tistih, ki o temi niso strokovno podkovani ali ki do intervjuvanca in njegovega področja ustvarjanja nimajo posebnega odnosa, morda opere sploh še niso obiskali.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Menim, da je urednik celovito pojasnil format oddaje, ki je ključ za razumevanje poteka in vsebina pogovora voditeljice Vesne Milek s sopranistko Sabino Cvilak. Intervju, ki bi ga morda pripravili v Informativnem programu TV Slovenija ali v kakšni od specializiranih oddaj pod okriljem Kulturno-umetniškega programa TV Slovenija, ki naslavljajo druge publike, bi bil zagotovo drugačen. Dodajam pojasnilo, da je Program plus razmeroma nov program na Televiziji Slovenija. V programsko-produkcijskem načrtu za leto 2017 je definiran kot program, ki skrbi za sinergijo med uredništvii in sledi televizijskim trendom v svetu in Evropi, kjer so se že pred leti razvili tako imenovani hibridni, torej mešani žanri (denimo infotainment), ki jih TV Slovenija v okviru specializiranih odgovornih uredništev težko razvija.«

VI. SPLOŠNO

Čari začimb

Gledalko **D. Z.** je zanimalo, kako lahko pride do oddaje starejše produkcije ČARI ZAČIMB.

Odgovor **varuhinje**:

»Oddajo Čari začimb je TV Slovenija producirala leta 1999. Pravi naslov za arhivske oddaje je Dokumentacija TV Slovenija. Informacije o dostopu do arhivskega gradiva so dostopne na tej povezavi: <http://www.rtv slo.si/strani/trzenje-arhivskega-gradiva/70>.«

Zamuda in še oglasi

Gledalec **V. G.** se je pritožil nad »neresnostjo ob spoštovanju sporeda RTV« pri predvajanju serije Inšpektor Banks na TV SLO1 26. marca.

»Danes je bil ob 20.55 na RTV SLO 2 inšpektor Banks. TUDI SLUČAJNO se ni takrat začel, naj vam pomagam, začel se je s celo pet minutno zamudo, Vseh 5 minut so bile reklame. Počutili smo se kot v kinu Planet Tuš včasih. Potem je bil 8 minut in spet 5 minut reklam.«

Zorica Miklič iz koordinacije programov TV Slovenija:

»Začel se je 20.59, in sicer ker zaokrožujemo navzgor oz. navzdol in pri seriji je bolje navzdol, da je potem ne zamudijo.«

Gledalec je prejel tudi pojasnilo glede dovoljene količine oglasov na javni televiziji in ostalih zakonskih omejitev na tem področju.

Sinhronizacija ali podnapisi

Gledalec **A. Š.** je vprašal, zakaj vse dokumentarne oddaje niso sinhronizirane v celoti, ampak so podnaslovljene; zanimalo ga je tudi branje podnapisov s sintezo govora (storitev za slepe in slabovidne).

»Zakaj so tujejezični govorci podnaslovljeni in ne sinhronizirani? Verjetno tega ne preprečuje kak zakon, kajti na Nova24TV tujce sinhronizirajo. Ali ni smisel televizije, da gledamo sliko in se ne ubadamo z branjem podnapisov, ki jih ni moč vseh v celoti prebrati, ker tako hitro izginjajo? Vzemimo dva skrajna primera. Kaj je imel gledalec od oddaje Svetovni popotnik: Cesta 40 in od lepot Patagonije? Kako pa lahko uživamo v oddaji Alpe, Donava, Jadran, kjer ni niti enega podnapisa. Razumem podnapise pri igranih filmih, kjer je lahko izvorni zvok sestavni del umetnine. Prav je, da podnaslavljate oddaje za gluhoneme na teletekstu 771 in 772 in tam bi morale biti vse podnaslovljene. Kaj pa je narejenega za slabovidne, dislektike in za ne prav dobre bralce? Kaj je s pretvorbo podnapisov v sintetični govor na vaši TV? Ali imate na vaši TV kak dan odprtih vrat za tehnična vprašanja?«

Odgovor pomočnice direktorice TV Slovenija **Natalije Gorščak** in koordinatorke invalidskih vsebin **Mateje Vodeb** je objavljen kot **PRILOGA 4** na str. 55. Zadeva se navezuje tudi na poglavje **Prilagojeni program**.

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Svetovalni servis

Poslušalko **I. P.** je zmotilo vodenje oddaje Svetovalni servis na Prvem programu Radia Slovenija 27. marca. Tema oddaje je bila nevropatska bolečina.

»Kot osebi, ki živim z nevropatsko bolečino, ki je najhujša oblika kronične bolečine, se mi zdi duhovičenje voditeljic v uvodu oddaje in ob predstavitvi te, za mnoge ljudi izjemno boleče diagnoze, nesprejemljivo. Takšen nivo vodenja oddaje je za nacionalni radio, absolutno prenizek, skrajno neprofesionalen in žaljiv do poslušalk in poslušalcev. Prav tako se mi zdi izredno problematično tudi to, da je bila voditeljica oddaje na vodenje pogovora slabo pripravljena oziroma nezadostno informirana o temi, o kateri je govorila.«

Andrej Stopar, odgovorni urednik Prvega programa, Radio Slovenija:

»Vsak človek z bolečo izkušnjo se na vse, kar je z njo povezano, še posebej pozorno odziva. Zato razumem vašo pritožbo, čeprav se z oceno, da je šlo za skrajno žaljiv in neprofesionalen odnos, ne strinjam. Nismo zlonamerni in nespoštljivi. Ampak razigranost voditeljic ni bila na mestu, zato se vam v imenu programa opravičujem. Tudi glede pripravljenosti novinarjev si prizadevamo, da bi bili kolegi čim bolj pripravljene in informirane in upam si trditi, da nam na Prvem programu to na splošno uspeva. Pri tako pogostem menjavanju tem je to sicer težko, kar boste gotovo razumeli. Obenem novinarji najbrž ne morejo imeti tolikšnega vpogleda v specifično problematiko, kot ljudje, ki jih ta vprašanja v živo zadevajo in izhajajo iz osebnih izkušenj. Lahko pa vam zagotovim, da si zelo prizadevamo za kakovosten in izčrpen program.«

Pohvaljen Studio ob 17ih

Poslušalec **J. K.** je pohvalil oddajo Studio ob 17ih z dne 8. marca, ki je bila posvečena položaju žensk v družbi.

»Danes sem jo poslušal in moram reči, da sem bil navdušen. Končno je bila ta tematika enkrat obravnavana celostno, natančno, objektivno in brez neke propagande.«

Žalostinke in projekt Imamo novo glasbo

Poslušalka **H. V.** je kritična do projekta Prvega programa Radia Slovenija Imamo novo glasbo.

»Pred dobrimi 10. leti sem prenehala poslušati komercialne radijske postaje iz razloga, ker so predvajali bolj ali manj isto glasbo, slovenske pa skoraj sploh ne, da ne bi o tem, da so aktualni glasbeni hit zavrteli tudi do trikrat na dan.

In zdaj poslušam, IMAMO NOVO GLASBO in poslušam jo dvakrat dnevno, isto pesem, ampak to niso aktualni hiti, ampak v veliki večini pesmi »žalostinke«, ker to res ni so pesmi, ki bi jih z veseljem poslušala in si jih prepevala še dolgo po tem ko je konec.

In nisem za to, da namesto njih predvajate Tanjo, Sašo, Wernerja, Dejana,..... .

Lahko, da so imajo te skladbe v sebi kvaliteto, ki jo potrebuje slovenska glasba po ocenah glasbenih poznavalcev-urednikov, a to ne bo dovolj, na drugi strani smo poslušalci, navadni ljudje, ki nam je glasba v razvedrilo.

V letih poslušanja ugotavljam, da bi morda končno ugotovili kdaj in kdo sploh posluša v določen času program in temu prilagodili predvajanje glasbe, ne, da me zjutraj ob 5,15 uri budi težka pesem Motori in, da ponoči, ko se Mojca pogovarja s poslušalci, ki so v veliki večini stari od 70 do 90 let, bolni, sami in rabijo pogovor, predvajate pa U2, Bon Jovi,....

Vem, da je to le moje mnenje, ampak pri vsem tem me najbolj jezi, da imam vedno bolj pogosto občutek, da vam je vseeno in, da se ne spleča več truditi, da bi bilo kaj drugače.«

Odgovorni urednik Prvega, **Andrej Stopar**:

»Projekt »Imamo novo glasbo« se je iztekel. Oblikovali smo ga skupaj z ministrstvom za kulturo in izbrali najboljše od tega, kar je prišlo v odgovor na naš javni poziv. Ne gre za hite, ampak za novo glasbo, ki morda brez tega projekta sploh ne bi nastala. Zato smo jo predvajali tri krat dnevno. Žal mi je, če vam skladbe niso bile všeč in vas niso razvedrile, ampak izbirali smo med prijavljenimi. In da, kakovost je merilo. Komercialne postaje lahko oblikujejo svoje kriterije, naš je takšen, ker smo to poslušalcem dolžni.

Pri svoji oceni glasbene podobe Prvega programa izhajate iz svojih subjektivnih pogledov. Razumem. Kot se zavedam, da lahko urednikom glasbene opreme bolj ali manj uspevajo. Vaše pripombe so dobrodošle in koristijo razpravam v uredništvu, kako bolje delati. Hvala vam.

Ampak za boljše razumevanje razmer, v katerih delamo, mi dovolite krajše pojasnilo. Vsi poslušalci, ki na nas naslavljajo svoja razmišljanja, izhajajo iz lastnega, parcialnega okusa. Tako nekateri pričakujejo, da bomo predvajali zgolj slovensko glasbo. Znotraj tega nekateri želijo popevke, nekateri šansone, tretji narodno zabavno glasbo, spet drugi ljudsko, pa zborovsko ... Situacijo dodatno zapletajo žanrska izključevanja, kajti poslušalci, ki želijo zgolj slovensko glasbo, ne želijo vseh žanrov. Posebno poglavje je tuja glasba. Številni nasprotujejo glasbi z angleškega govornega območja, želijo več druge glasbe. Nekateri izpostavljajo zlasti glasbo z območja nekdanje Jugoslavije, ki ji drug del poslušalstva izrecno nasprotuje. In tako naprej. Z upoštevanjem te palete želja naj uredniki sestavijo sprejemljivo glasbeno opremo? Verjetno se boste strinjali, da to ni najlažje uresničljiva naloga.

Če sklenem: trudimo se. Naše vodilo je širok žanrski razpon, nekomercialnost, kakovost in razmerje med večinsko slovensko in tujo glasbo. Tako sestavljamo glasbeno opremo in specializirane glasbene oddaje. Skušamo upoštevati čim več predlogov in želja, zato so pisma poslušalcev zelo dragocena, ampak žal ne moremo zadostiti prav vsakemu okusu. Si pa prizadevamo delati čim bolje.«

Iz poslušalkinega odgovora na odgovor:

»Glede projekta »Imamo novo glasbo«. Po pravici povedano, bi me manj »bolelo«, če bi jo slišala samo enkrat na dan, tako pa je bila mera polna čez in čez. Zdaj se bom še enkrat ponovila, jaz v teh pesmih žal resnično nisem našla tistega kvalitetnega dela, še všečnosti ne, upam, da je to uspelo Ministrstvu za kulturo in izborni komisiji, me pa iskreno skrbi, če te skladbe predstavljajo prihodnost slovenske glasbe.«

II. VAL 202

Val 202 brez Drugega vala

Varuhinja je bila seznanjena s polemiko glede ukinitve oddaje Drugi val. Del korespondence - pojasnilo vodstva Vala 202 glede ukinitve, odgovor ustvarjalcev oddaje na pojasnilo vodstva in odgovor varuhinje ustvarjalcem so objavljeni v **PRILOGI 5** na str. 57.

Pliš na Valu 202

Poslušalcu **D. O.** ni bil všeč glasbeni repertoar skupne Pliš, ki je v jutranjem programu nastopila 7. marca.

»Pišem vam pa zato, ker ne razumem, zakaj so na nacionalnem radiu, ki bi moral biti središče (da ne rečem svetišče) nacionalne identitete, tako vrhunska zasedba mora pri vseh kvalitetnih lastnih skladbah igrati tuje priredbe?«

Poslušalcu je odgovoril urednik Uredništva glasbenega programa **Žiga Klančar**; iz njegovega odgovora:

»Repertoar je stvar dogovora med skupino in nami, voditelj nima take moči, da bi izvajalcu kar predpisal, kaj naj izvajajo. Če ste spremljali prejšnje koncerte, ste lahko opazili, da glasbeniki v predvidenih treh skladbah na različni način lotevajo predstavitev svojega ustvarjanja. Priredbe poslušalcu ponudijo določen pogled, od kod črpajo navdih, gre pa tudi za poklon vzornikom.«

Pritožnik in urednik sta si izmenjala še nekaj sporočil; varuhinja je bila z njimi seznanjena.

III. OSTALO

Ko od glasnosti pokajo šipe

Poslušalka **L. D.** se je telefonsko pritožila, da je »jakost aviza za informativne oddaje na Radiu Slovenija tako močna, da pokajo šipe, še dojenčki se zbudijo, ko je to na radiu«. Prosila je, da se nekaj uredi, »da ne bo trpel naš sluh«. Dodala je, da je moteč tudi »napovednik vsebin za informativne oddaje, saj komaj razumeš napovedovalca, ker je glasba velikokrat preglasna«.

Janez Ravnikar, vodja Radijske produkcije:

»Trenutna zvočna podoba informativnih oddaj Radia Slovenija je v veljavi od leta 2012 in se nespremenjena predvaja pri vseh informativnih oddajah. Ob uvedbi zvočne podobe so bila dogovorjena pravila in postopki predvajanja, ki se jih naši tehniki na programu strogo držijo. Ves govor se modulira do 0 dBu, prav tako se tudi vsi avizi modulirajo do 0 dBu. Glasba s katero se podlaga govor se modulira do -20 dBu. Ker prihaja so različnih energetskih moči med različnimi napovedovalci in novinarji, tonski tehnik uravnava primerno razmerje med govorom, avizom in glasbo. Sama percepcija razmerja je zelo subjektivna stvar in jo je nemogoče poenotiti. Nekateri poslušalci si želijo bolj dinamičen program z glasnejšimi avizi in glasbeno podlago, spet drugim ustreza nasprotno. Do razlikovanja pride tudi zaradi poslušanja našega programa na različnih napravah. Če se posluša radijski program na majhnih, nekakovostnih zvočnikih, bo razmerje in razumljivost povsem drugačna kot pri večjih in kakovostnih zvočnih sistemih. Kljub temu, da smo bili na splošno že deležni pritožb poslušalcev glede razmerja govor glasba, pritožbe konkretno na informativne oddaje zaenkrat še nismo imeli.«

MMC

I. VSEBINA

Spor med uporabniki

Uporabnika **J. V.** in **I. H.** sta varuhinjo obvestila žalitvah in provokacijah uporabnika eCartel. Po besedah pritožnikov včasih »kateremu od nas popustijo živci«, eCartel jih prijavi in na koncu so sankcionirani oni, ne pa izzivalec, ki jim nato pošilja zlobna zasebna sporočila.

»Gre za kontinuirane večletne ter vsakodnevne kršitve 2., 3., 5. in 6. člena Standardov, za katere je predvidena sankcija v 19. in 20. členu Standardov.« (I. H.)

Varuhinja je uporabnikom posredovala sporočilo vodje administratorjev MMC **Miloša Brkiča**:

»Včeraj je bil "elCartel" obveščen glede tega, da smo pridobili nedvomne dokaze, da je pošiljal neprimerna sporočila, vsakršno nadaljevanje te prakse pomeni blokado uporabniškega imena. Če je **od včeraj, 14.3.**, ta gospod prejel še kakšno neprimerno zasebno sporočilo, naj nam pošlje printscreenne na mmc-forum@rtvslo.si in bomo ukrepali. Za stvari pred 14.3. je bil sprejet ukrep nadzora uporabniškega imena, po tem datumu pa bodo sledili nadaljnji ukrepi, to je blokada up. imena.«

Je bila fotografija preveč nazorna in neprimerna?

Bralca spletnega portala www.rtvlo.si sta se ločeno pritožila nad fotografsko opremo dveh člankov.

Bralec **J. K.** je menil, da je bila fotografija v članku "Cenzura na Facebooku: v primeru Izvora sveta mešana odločitev sodišča" preveč nazorna.

»Protestiram, da na MMC prikazujete žensko spolovilo, kar je ponižujoče za Vas spoštovana gospa in pohujšanje za mlade, ki to kopirajo in gledajo. Res sramota za RTV!!!«

Kaja Jakopič, urednica Uredništva za nove medije:

"V članku smo objavili fotografijo umetniške slike. Na fotografiji je slika priznanega francoskega realista Gustava Courbета, olje na platnu iz 19. stoletja (natančneje 1866), ki spada med pomembnejša klasična dela zgodovine likovne umetnosti. Delo hranijo v pariškem muzeju Orsay, torej enem najbolj obiskanih zbirk na svetu, kjer domujejo tudi dela izredno cenjenih impresionistov in postimpresionistov. Gre torej za eno najbolj uglednih in cenjenih muzejskih ustanov na svetu.

Ravno ta slika je bila glavna tema novice, ki jo uporabnik omenja, saj je bila njena objava na družbenem omrežju Facebook najprej označena kot neprimerna in zato umaknjena, čemur je potem po sodnem postopku sledila sprememba pravil objavljanja umetniških del na omrežju Facebook, katerega politika zdaj dovoljuje objavo tudi te umetniške slike.

Sliko smo objavili ravno zaradi tega, da smo lahko ponazorili, za kakšno sliko gre in o čem teče beseda. Podobno so storili tudi vsi drugi večji svetovni mediji - ne le, kadar so poročali o konkretnem primeru Facebookove sporne ukinitve računa, pač pa tudi sicer, kadar so pisali bodisi o opusu Courbета, bodisi o sami umetnini ali likovnem ustvarjanju tistega časa."

Pisarna varuhinje:

»Ob tem naj dodamo, da se varuhinja strinja, da ni mogoče govoriti oz. pisati o omenjeni vsebini brez ilustracije oz. slikovne ponazoritve vsebine. Kljub temu varuhinja v primerih objave vsebin, s katerimi bi lahko prestopili meje dobrega okusa, ustvarjalcem programskih vsebin javne radiotelevizije priporoča vsakokratni tehtni premislek.«

Bralec **M. T.** pa se je pritožil nad fotografijo ob članku "Ejti Štih: "Preganjanje bolivijske slikarke zelo spominja na inkvizicijo", ki je objavljen na spletnem mestu rtvslo.si.

»Objava za kristjane žaljive podobe device Marije na javni rtv je najmanj neokusna. V tem primeru gre za očitno provokacijo in žaljenje, kar smo na javni rtv kristjani žal že vajeni.«

Urednica Uredništva za nove medije **Kaja Jakopič**:

"Objavljena podoba je umetniško delo bolivijske umetnice Rilde Paco, ki smo jo objavili za ponazoritev osrednje teme pogovora s slovensko slikarko Ejti Štih. Delo ni objavljeno niti z namenom provokacije niti žalitve, ampak je celoten prispevek namenjen osvetlitvi preganjanja, ki ga je umetnica deležna zaradi dela, s katerim želi opozoriti na slabo ravnanje z ženskami."

Pristranski MMC?

Pritožnik **M. B.** je varuhinji posredoval 10 sporočil. Zatrjeval je, da je uredništvo portala rtslo.is pristransko na škodo SDS. Najprej je opozoril, da je bila na teletekstu objavljena novica o finančnem poslovanju SDS, ne pa tudi novica o finančne poslovanju SD.

»ura je 17:00, prva novica teleksta je: Obdolžilni predlog SDS-u. Isti dan je na MMC pisalo: Računsko sodišče je ugotovilo, da je stranka Solidarnost neupravičeno prejela sredstva od stranke SD, zato so vložili obdolžilna predloga za obe stranki, so na sodišču potrdili za MMC. Torej, zakaj teletekst za stranko SDS objavlja novico, za SD pa ne?«

Urednica Uredništva za nove medije **Kaja Jakopič**:

"Novica o odločitvi računskega sodišča v zvezi z ravnanjem SD-ja je bila objavljena na ttx strani 112."

Pritožnika je nato zanimalo, zakaj na teletekstu in spletnemu naslovu www.rtslo.si ni mogel prebrati članka, kakršnega je prebral na neki drugi spletni strani.

»Današnja novica, ki pa ni bila objavljena na portali MMC, niti na TTX. Policija uradno: Pri posojilu SDS ni znakov kaznivega dejanja! Izgleda, da je nekdo, ki ureja te novice pristranski. Da nekdo namerno želi škodovati stanki SDS, ščiti pa SD.«

Odgovor odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija **Manice J. Ambrožič**:

»Novice, na katero nas opozarjate, nismo objavili ne na naši internetni strani ne v naših informativnih oddajah, ker zanjo nismo dobili potrditve. Po preverjanju podatkov pri Policiji so nam v zvezi z dotično preiskavo sporočili, da informacij o preiskavah, ki še potekajo, ne dajejo. Informacije niso objavili niti kolegi iz javne Slovenske tiskovne agencije, ki je vir za marsikatero v drugih medijih objavljeno informacijo. Naj dodam, da na TV Slovenija nismo poročali o tem, da bi kdo iz stranke SDS v zvezi s spornim posojilom storil kaznivo dejanje – stranka ga tako ali tako ne more, ker lahko kaznivo dejanje zagreši le posameznik. Poročali smo o tem, da so bili podani znaki prekrška, zaradi česar je Računsko sodišče zoper SDS podalo obdolžilna predloga, in poročali smo tudi o tem, da se z zadevo ukvarja tožilstvo. Kot vedno se bomo tudi v bodoče trudili, da bi slovensko javnost o dogodkih, tudi o sklepih preiskav v zvezi s spornim posojilom, obveščali celovito in predvsem točno.«

Odgovor v. d. urednice Uredništva novih medijev **Kaje Jakopič**:

»O tem nismo poročali, ker tudi nikoli nismo poročali, da gre za kaznivo dejanje. Zato to ni novica. Ker je Rač. sodišče vložilo obdolžilna predloga, o tem smo pisali tukaj:

<http://www.rtslo.si/slovenija/sporni-posojili-racunsko-sodisce-vlozilo-obdolzilna-predloga-zoper-sds/447964> .

Kot tudi, da se s tem ukvarja specializirano tožilstvo:

<http://www.rtslo.si/slovenija/poleg-racunskega-sodisca-se-s-posojilom-sds-a-ukvarja-tudi-specializirano-tozilstvo/443274>

O tem spodnjem poslanskem vprašanju tudi niso poročali na Radiu, kot tudi ne, kot smo šli preverit, na primer na STA.«

Odstranjeni komentarji

Uporabniki so tudi marca varuhinjo opozarjali na domnevno preveč rigorozno delovanje administratorjev pri izbrisu komentarjev oz. na domnevno sporne komentarje, ki so še kar objavljeni, saj za administratorje niso sporni.

Varuhinja je pritožnike povabila, naj si vnovič preberejo Pravila komuniciranja na spletnem mestu rtslo.si, konkretna vprašanja o delovanju administratorjev pa naslavlja na uredništvo.

Posredovala jim je tudi povezavo na poročilo, ki ga je glede komentiranja napisala avgusta 2017.

II. MMC – DOSTOPNOST, STORITVE

Napovedano, a predvajano z zamudo

Telefonsko in pisno pritožbo je varuhinja prejela glede zamude pri najavljenem spletnem prenosu poskusnih serij iz Planice 23. in 24. marca.

»V soboto so bili na MMC obljubljeni prenosi poskusnih serij iz Planice, a prenosa ni bilo, kljub temu da je bilo v člankih o tekmi obljubljen prenos v živo.« (Š. K.)

Kaja Jakopič, urednica Uredništva za nove medije:

»V obeh primerih je šlo za prenos poskusne serije na kanalu MMCTV. V petek je bila res manjša zamuda s prenosom, v soboto pa je bil preklon na prenos narejen šele na sredini poskusne serije, v obeh primerih je prišlo do te napake zaradi slabe usklajenosti in komunikacije, saj smo vzporedno s tem delali še tehnične vaje za spletni prenos na tem istem kanalu (mmctv), zaradi česar je prišlo, žal, do teh zamud. Uporabnikom se zaradi tega tudi opravičujemo.«

Spletni arhiv: ne najdem, ni sinhrono, ni logično!

Več uporabnikov je varuhinji pisalo v zvezi s spletnim arhivom RTV 4D. Uporabnico Ž. P. je zmotila urejenost arhiva video prispevkov; predlaga, naj se vsebine razvrščajo po jezikih.

»Sicer se imam za podpornico manjšin vseh vrst, a me vseeno malo moti, da med video prispevki na strani rtslo.si včasih kar težko najdem slovenske prispevke, toliko je madžarskih in italijanskih. Mislim, da bi bilo za uporabnike lažje, če bi bili prispevki ločeni tudi po jeziku - tako bi imeli lažji pregled nad prispevki, ki jih lahko razumemo.«

Iz pojasnila varuhinje:

»Pojasnjujem, da se na to stran sproti nalagajo arhivski video prispevki, ki so bili tik pred tem objavljeni v programih, in sicer v vrstnem redu, kakor jih posamezniki v različnih programih RTV Slovenija (od Kopra do Lendave in Ljubljane) nalagajo na strežnik. Povsem verjamem, da se lahko zgodi zaporedje tujejezičnih AV posnetkov, vendar je to naključje, saj – kot rečeno – ne gre za urejevano stran, ampak za stran z arhivskimi posnetki.

Kot veste, RTV Slovenija obsega 7 televizijskih in 8 radijskih programov, v arhiv se steka večina vsebina, pravzaprav so izjema le tiste, za katere nimamo avtorskih ali drugih pravic. Med programi, ki jih proizvaja RTV Slovenija (v skladu z ustavo in zakonom) so tudi radijski in televizijski programi za italijansko in madžarsko narodnostno skupnost (v njihovem maternem jeziku).«

Uporabnik M. K. v iskalniku ni našel želene vsebine.

»Kako to ,da se ne morem ogledati v arhivu MMC prvi del oddaje BANČNA LUKNJA.«

Varuhinja:

»...v iskalnik arhiva RTV 4D sem vpisala "bančna luknja" in mi je v hipu našel oddajo: <http://4d.rtslo.si/arhiv/ekstravisor/174524745>. Ne vem, zakaj imate vi težave.«

Uporabnik M. Š. pa je zaman iskal posnetek Logarjeve komisije z dne 3. 3. 2018.

»Danes dne 07.03.2018 to gradivo še vedno ni dostopno v video arhivu MMC (nazadnje sem to preveril danes ob 17:56). Glede na to, da dr. Logar zatrjuje, da je bila seja javna me zanima zakaj se to "skriva" in javnost nima dostopa do ogleda te seje.«

Urednik Uredništva parlamentarnega programa **Boštjan Fabjan** je odgovoril, da je očitno prišlo »do neke napake pri arhiviranju s strani MMC«. Zadevo so pristojni uredili; posnetek je dosegljiv na sledeči povezavi. <http://4d.rtvsllo.si/arhiv/seje-preiskovalnih-komisij/174524619>

Uporabnik **B. M.** je opozoril na nesinhronost posnetka seje parlamentarne Preiskovalne komisije o zlorabah v bančnem sistemu z dne 10. 3. v spletnem arhivu RTV 4D.

»Zgoraj omenjeni pogovor (slika- govor) ni sinhroniziran, kar se mi zdi za tehniko ki jo imate na voljo, sramotno. Toliko o tem.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Glede posnetka s seje komisije, ki je dostopna prek spletnega arhiva RTV 4D, lahko zapišem, da so mi iz pristojnih služb zagotovili, da je posnetek brezhiben. S tem odgovorom se ne strinjam. Tudi sama – na računalniku v službi in na svojem zasebnem računalniku doma – namreč opažam asinhronost. Zato sem pristojnim na MMC poslala dodatne predloge za vnovičen ogled posnetka. Epilog: pristojni vztrajajo pri svoji razlagi, vi pa ste dalj časa čakali na odgovor....«

Plusi in minusi: zlorabe?

Dva uporabnika **E. Z.** in **F. M.** sta opozorila, da se ob komentarjih nesorazmerno hitro povečuje število plusov in minusov, ki jih komentarjem delijo uporabniki.

»Že pod vsako novico u roku ene minute se pojavijo istočasno 35- 40 ocen u 10-12 uporabnikov, tudi če članek ima tri strani komentarjev. Ker to fizično izvesti nemogoče, sumimo da nekdo uporablja računalniški program za ocenjevanje, kar je popolnoma nemogoče brez dostopa k administratorskim funkcijam. Zato predvidevam, da to počne ali en od administratorjev portala, kar je zloraba uradnega položaja ali nekdo od znancev ali sorodnikov uradne osebe.

Če nepooblaščen oseba ima dostop k funkcijam administratotrja, torej je ogrožena varnost uporabnikov glede varstva osebnih podatkov.

Če nepooblaščen oseba ima dostop k funkcijam administratotrja, torej je ogrožena varnost uporabnikov glede varstva osebnih podatkov.

Isti Email ki sem ga uporabila pri registraciji na MMC sem uporabila na facebooku in sem tudi sem že bila deležna napliva obiskovalcev na družbenem omrežju z več fejkovih računov, pred mesecem dni.

Takrat to nisem povezala s dogajanjem na MMC.«

Urednica Uredništva za nove medije **Kaja Jakopič**:

»Glede podeljevanja plusov in minusov: ugotovili smo, da naj bi nekdo registriral več uporabniških imen in podeljeval ocene, zdaj preverjamo, katero up. ime je to, moramo pa biti previdni, da ne bi koga neupravičeno blokirali, preverjanje poteka preko naše tehnične skupine.

Glede pritožbe o nepooblaščenem dostopu do osebnih podatkov: uporabnica je imela nameščen vtičnik oz. neko aplikacijo za upravljanje gesel na svojem brskalniku, in ta aplikacija je zajemala njene podatke, jo preusmerjala na določeno spletno stran itd.; je pa to bilo tudi že odgovorjeno preko zasebnih sporočil in je ta del "rešen".«

Uporabnik **F. M.**:

»Že dalj časa opažam velike nepravilnosti in manipulacije pri ocenjevanju komentarjev na vašem portalu. Ko sem kliknil da se strinjam z nekim odgovorom se je številka pri plus povečala za 1 pri minus pa za 4. Pri naslednjem pa sem kliknil na minus in se je povečal za 2 plus pa za 5. Mislim, da s tem grobo zavajate javnost in tiste, ki čitajo te komentarje. Nedopustno je, da si kot javna ustanova privoščite takšne manipulacije.«

Pritožniku je pisarna varuhinje posredovala pojasnilo vodje MMC-ja **Luke Zebca**, da zadevo še raziskujejo.

I. JEZIKOVNA KULTURA

Naslavljanje zdravnikov - doktorjev

Gledalca poročil **S. Č.** je zmotilo pisno naslavljanje zdravnika v Prvem dnevniku 21. marca.

»Gre za strokovne naslove, kjer je (praviloma) pri naslavljanju zdravnikov največja zmešnjava. O strokovnih nazivih imamo v Sloveniji zakon, zato se mi zdi prav, da se ga upošteva. V navedeni oddaji je bil naveden pri prispevku o UKC MB to nedosledno. Ob sliki g. Vogrina je bilo napisano .." dr. Vogrin..." . Če ima g. Vogrin znanstveni doktorat, je pravilno " dr.Vogrin Ime dr.med." Če je g. Vogrin zdravnik, je pravilno "Vogrin Ime dr.med." Strokovni nazivi (tudi tistim, ki so končali medicinsko fakulteto!), se pišejo ZA imenom in priimkom. Podobno velja za g. Flisa (v istem prispevku).

To je le primer, ki me je vzpodbudil, ker je te nedoslednosti pri podnapisih zelo veliko (na vseh TV). Menim, da bi bilo na to (ne)doslednost pripravljavce (!) prispevkov opozoriti. Če le-ti niso prepričani, kakšen strokovni naziv ima posameznik, naj preverijo, ker je prav, da se ga napiše. Kar po svoje napisati zdravniku s končano medicinsko fakulteto dr. Priimek Ime pa pomeni, da ste mu dodelili doktorat!«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Pravila, ki ga navajate, se novinarji RTV Slovenija, striktno držijo. Ni mi znano, da bi bile v zvezi s tem storjene kakšne napake. V konkretnem primeru ima gospod znanstveni naziv, zato v podpisu ni bilo napake (doc. dr. Matjaž Vogrin, dr. med., spec. ortop.).

Dodajam pojasnilo, da na TV Slovenija velja tudi splošno pravilo, da se govorci, ki ne nastopajo v tematiki, povezani s svojim znanstvenim naslovom, podpisujejo brez titule. Primer: ko gospod Miro Cerar nastopa kot pravni ekspert, se pred ime zapiše dr., ko nastopa kot predsednik vlade, pa ne.«

Sofia Goggia

Gledalca **B. G.** je zmotilo sklanjanje imena in priimka smučarke Sofie Goggia v neposrednih prenosih in pri poročanju s tekem svetovnega pokala v alpskem smučanju na TV Slovenija.

»Pravila slovenskega jezika določajo, da se pri ženskih imenih sklanja zgolj ime, ne pa tudi priimek. Zato Lindsey Vonn, pri kateri težav s sklanjanjem ni, prehitijo Sofio Goggia in ne Sofio Goggio.

Enaka napaka se je tokrat pojavila tudi v prispevku MMC, na katerega se sklicujem. Prosim, da novinarje, poročevalce in druge, za katere je to pomembno, opozorite na pravilno obliko sklonov pri ženskih imenih.«

Vodja lektorske koordinacije RTV Slovenija **Darinka Koderman Patačko**:

"Slovenski pravopis ujemanje oziroma neujemanje delov večbesednih lastnih imen obravnava v poglavju o večbesednih poimenovanjih. V členu 845 piše takole: Če lastno ime sestoji iz besed, ki se slovnično ujemajo, se sklanja v obeh (vseh) delih; izjema (vsaj na zunaj) so priimki ob ženskem imenu (le priimki s končnico -a se tudi v tem primeru lahko sklanjajo z glasovnimi končnicami). V členu 849 Slovenski pravopis navaja še primere, med drugimi: Majda Vrhovnik, Majde Vrhovnik; Ana Kopriva, Ane Kopriva/Ane Koprive. Gledalčevo prepričanje, da se pri ženskih imenih sklanja zgolj ime, ne pa tudi priimek, je torej načeloma pravilno. Vendar so priimki tipa Goggia izjema, pri kateri sta dovoljeni obe različici. Lindsey Vonn torej lahko prehitijo Sofio Goggia ali Sofio Goggio."

Napačno naglašen križev pot

Gledalec **F. T.** je opozoril na napačno naglaševanje besedne zveze »križev pot«.

»Voditeljica poročil ob 17 je nepravilno naglasila ime katoliške pobožnosti "Križev pot". Njeno naglaševanje kaže, da na vaši televiziji, katero plačujemo vsi porabniki električne energije, izvajate sistematično

zasmehovanje katoličanov, saj se podobni izpadi dogajajo pogosto. Začnite izobraževat govorce, kaj morate na vsakem koraku dokazovati vašo protikrščansko naravnost.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Glede odziva na napako v oddaji Poročila ob petih vam sporočam, da sem jo posredovala pristojnemu uredništvu. Strinjam se, da so napake moteče in nezaželene, obenem pa vem, da smo vsi zmotljivi in da se pri delu v živo marsikdaj primeri kakšen zdrs, ki bi ga človek zelo rad popravil, če bi le lahko čas zavrtel nazaj, a to ni mogoče. Obžalujem, ker na primeru ene napake izvedete pavšalen sklep o "izpadih" na TV Slovenija. Obžalujem tudi, ker pišete o "sistematičnem zasmehovanju katoličanov" in "protikrščanski naravnosti", kar sta zelo hudi obtožbi, ki pa ju niste z ničemer utemeljili. Zato takšne odzive tudi težko

Devet konkretnih pripomb

Gledalec TV Slovenija **M. Š.** je varuhinji posredoval seznam jezikovnih napak in zdrsov, ki jih je opazil v televizijskem programu.

1. TV Dnevnik 7. 3. 2018: Novinar je poročal o bančni luknji. Enkrat je rekel, da je neka oseba prepisala lastnino na svojo hči, drugič pa na svojo hčero.
 2. V oddaji Dobro jutro je voditeljica oddaje rekla: Danes bo naša gostja doktor Sanja Rozman.
 3. Na teletekstu je 8. 3. 2018 pisalo: Z nožem je napadel in poškodoval tričlansko družino - očeta, mati in 17-letno hčer.
 4. Večkrat tudi slišimo, da nekaj nekoga zadane.
 5. Včasih tudi slišimo: Predstavljam vam profesor doktor Janeza... Besedi profesor in doktor bi morali sklanjati, gostov na TV pa ne klicati po imenu. Izjema so lahko samo otroci in sodelavci napovedovalca.
 6. Kadar je kdo zakrit, da ga ne bi kdo prepoznal, ima tudi popačen glas. Če ga ne vidimo in ne slišimo, bi lahko kdorkoli prebral vsebino namesto njega ali pa naj bodo podnapisi, da bomo sploh vedeli, kaj govori.
 7. V Tedniku 12. 3. je bil prispevek iz Velenja. Ves čas je bila zelo glasna spremljajoča glasba, da je bilo težko razumeti besedilo. Tukaj ne potrebujemo nobenega umetniškega vtisa, pomembna je samo vsebina. Žal ta primer ni izjema.
 8. 13. marca 2018 smo lahko v Odmevih slišali, da je neko podjetje ponudilo dvakrat nižjo ceno za maketo 2TDK kot konkurenca, kar sploh ni mogoče, Če bi bila cena enkrat nižja, bi to znašalo natančno NIČ evrov. V resnici je bila cena za dobro polovico nižja. Odkar obvladamo ulomke in odstotke, se izražamo tako, da nas lahko vsi razumejo. Opisani način pa je primeren kvečjemu za pogovore na tržnici.
 9. Včasih kakšen novinar na vaši TV hoče prikazati, da so plače delavcev premajhne in to utemeljuje z dejstvom, da je večina plač podpovprečnih, To je sicer popolnoma normalno. Če bi vsem zvišali plače za 1000 evrov, se stanje ne bi spremenilo. Možno pa bi bilo, če bi vsi imeli enake plače ali pa da bi bilo enako število direktorjev in nekvalificiranih delavcev.
- Spoštova na gospa Ilinka Todorovski, to vam pišem zato, da bi bila naša televizija boljša, zares profesionalna, ko bi ljudje govorili: To je gotovo prav, saj sem videl in slišal na RTV SLOVENIJA. Upam, da vam bo uspelo v vrste odgovornih vnesti čimveč strokovnosti.«

Varuhinja je sporočilo posredovala pristojnim uredništvom in M. Š. odgovorila:

»Dodajam, da si tudi sama zelo prizadevam za jezikovno odličnost in kar najvišjo govorno in pisno kulturo na RTV Slovenija. Menim, da je to eno od temeljnih poslanstev javnega medijskega servisa. Zato sem spodbudila ustanovitev in začetek delovanja skupine za oblikovanje jezikovnih smernic, ki jo sestavljajo jezikovni svetovalci ter novinarji in uredniki. Doslej smo že strli nekaj trdih orehov, med drugim smo pripravili smernico o tikanju oz. vikanju v programih RTV Slovenija.

Menim tudi, da je vredno pohvaliti jezikovne svetovalce RTV Slovenija, ki včasih tudi premaknejo kakšno mejo in postavijo jezikovno normo. Lektorji RTV Slovenija so tako na lastno pobudo pripravili pravila zapisovanja in izgovorjave južnokorejskih osebnih in krajevnih imen, saj pristojne institucije v državi tega doslej še niso storile. Ta pravila so bila medijem v Sloveniji v veliko pomoč med nedavnimi OI v Južni Koreji.«

Vulgaren prevod?

Gledalec **F. D.** je pisal zaradi, po njegovem mnenju, neprimerne prevoda filma Prelomnica predvajanega 4. marca na TV SLO2.

»Zanima me, če je beseda "JEBATI" in njene izpeljanke že vsebovana v slovenskem pravopisu, ker jo ustvarjalci podnapisov pri prevajanju tujih filmov s Slovenščino vedno pogosteje uporabljajo. Mislim da obstaja v Slovenščini tudi pristen izraz za ta pojem. Če pa prevajalci mislijo da se ne sliši lepo, pa mislim da tudi "JEBATI" ni prav lepo, samo v drugem jeziku. Lahko bi se uporabile tudi kašne izpeljanke v slovenskem jeziku. Tako pa prevajajo iz enega tujega jezika v drug tuj jezik. (...) Ta beseda in njene izpeljanke, ki me najbolj motijo, se v splošnem pogovornem jeziku vse pogosteje uporabljajo, pa vem da se tukaj ne more veliko storiti. Mogoče je pa tudi to nekaj da izpostavim ta problem, ker se pojavlja v oddajah nacionalne televizije, in imajo vpliv na besednjak v ljudskem jeziku. Smatram, da naj bi prevode za podnapise tujih filmov v slovenski jezik opravljali strokovni prevajalci z uporabo slovenskega knjižnega jezika, te besede pa tam ne najdem.«

Barbara Müller, vodja oddelka za prevajanje in lektoriranje, TV Slovenija:

"Veseli nas, da delite z nami skrb za pravilen in lep slovenski jezik, saj je negovanje maternega jezika zelo pomembno in mu na Televiziji Slovenija namenimo veliko pozornost. Jezikovne ravni prilagajamo posameznim zvrstem oddaje, zato na primer v razvedrilnih oddajah dopuščamo malce bolj sproščeno rabo jezika kot v informativnih ali dokumentarnih oddajah. Na zvrst in jezikovne ravni zelo pazimo tudi pri prevajanju filmov, dokumentarnih oddaj, nadaljevanj in otroških oddaj. Naši prevajalci so strokovni, izobraženi, razgledani in predvsem zelo izkušeni in se trudijo, da bi se jezik v prevodu čim bolj zliil z izvirnim besedilom in s sliko. Eden največjih prevajalskih izzivov je v zapisano besedo prenesti izgovorjene kletvice ter pri tem ohraniti sočnost in živost jezika, obenem pa paziti, da po nepotrebem ne prestopimo meje korektnosti. Včasih pa izvirnik od prevajalca zahteva tudi uporabo vulgarizmov, saj se tako izražajo protagonisti v filmu in jih ne smemo cenzurirati, ker bi bil to poseg v avtorski koncept filmskih ustvarjalcev. Taki filmi so označeni z oznako, za kakšno občinstvo so primerni (12+, 15+, nadzor staršev ...). Omenjeni film Prelomnica je bil na primer označen z oznako 12+.

Hkrati vas vabim, da obiščete spletni portal Fran (<http://www.fran.si/>), na katerem so zbrani slovarji Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. Če boste v iskalnik vnesli besedo <jebati> (<http://www.fran.si/iskanje?View=1&Query=jebati>), jo boste našli tako v Slovarju slovenskega knjižnega jezika (SSKJ) kot tudi v Slovenskem pravopisu. V obeh publikacijah je naveden njen osnovni pomen (imeti spolne odnose, spolno občevati), na katerega se nanaša tudi kot kletvica (»jebem ti mater«), in njen drugi pomen (povzročati komu nevšečnosti, obremenjevati z nepomembnimi zadevami, grobo s kom ravnati: »takle bedak že ne bo več jebal poštenih ljudi«). V SSKJ je opisana tudi vulgarna raba »jebe se komu za kaj«, ki izraža nezanimanje in neprizadetost.

Prevajalci vulgarizmov v prevodih ne uporabljajo kar povprek, temveč po tehtnem premisleku in z občutkom ter v skrbi, da bo prevod ustrezal jezikovni ravni in slogovni obarvanosti izvirnika."

Bi bili potrebni podnapisi?

Gledalca oddaje Ljudje in zemlja, ki nastaja v produkciji TV Koper, z dne 25. 2. **E. B.** je zmotilo, da sogovornik v enem od prispevkov ni bil podnaslovljen.

»...me je zmotilo kot gledalca, da v prispevku kjer je govoril rejec prepelic v jeziku ki ni bila slovenščina, ne srbsčina niti hrvaščina. V bistvu se sploh ni dalo razumeti vsebine. Zanima me, zakaj ni bilo podnapisov.«

Avtor oddaje **Branko Vrabec** je pojasnil:

Praviloma v naših oddajah podnaslavljamo tujce, ki ne govorijo slovensko, temveč kak tuj jezik. V tem primeru temu ni bilo tako. Šlo je za Slovenca, sicer po rodu iz BIH, ki je govoril slovensko, a z nekaj napakami. Te se lahko prebere v prilogi. G. Kezić se je zelo potrudil in lepo govoril naš jezik, zato se kot avtor reportaže nisem odločil za podnaslove, ki so pogosto tudi moteči in lahko motijo slikovni material.

Sicer pa v oddaji Ljudje in zemlja, ki je namenjena široki publiki, pogosto slišimo tudi kak narečni izraz, ki ga morebiti le redkokdo razume, a se zato nihče ne priduša. Kot urednik oddaje gradim na strpnosti in pestrosti našega kulturnega in večjezičnega jezikovnega prostora. V vsakem primeru pa skrbim za ohranjanje našega lepega maternega jezika, pri tem sem pozoren tudi na izpolnjevanje vseh zakonskih in drugih določil. Zato se zahvaljujem za vsako dobronamerno opozorilo s strani naših cenjenih gledalcev, da bi bil morebiti v prihodnje v tem pogledu še bolj pozoren.«

II. OGLAŠEVANJE

Reklame, reklame, reklame

Več gledalcev javne televizije se je pritožilo nad količino oglasov in prekinitvami zaradi oglasov.

»Ne morem vam v celoti potrditi vaših podatkov,sem si pa vzel čas in malo spremljal oddaje in si zapisal,v katerih so bile reklame ...to,kar je moteče: Tarča,Odmevi,Studio City,Dobro jutro,Ugriznimo znanost,Tednik, serija Kjer bom doma, Iz noči klavirjev...itd Skratka...morda v katerem filmu ni reklam..to ne bom trdil. Imamo 180 kanalov in ko proti jutru iščem kaj zanimivega...edino tv slo nima nobenega nočnega programa..samo video strani...vožnjo z vlakom ali avtom in obvestila..žalostno. Še tv bosna ima kakšen film ali glasbeni show..pri nas tema...« (M. V.)

»Zavedam se, da brez reklam nabrž ne gre, vendar ne ob vsakem času in na zahtevo naročnika glede termina.Ker sta TV SLO in Radio plačljiva, si domišljam, da imam kot plačnik tudi kakšno pravico. Reklame plačujem najmanj 2 krat. Prvič preko naročnine TV (dobim manj zelenega programa itd.), drugič pa ob nakupu reklamiranega izdelka (strošek reklame je vključen v ceno izdelka). Ker so reklame del programa, predlagam, da se čas predvajanja objavi na sporedu. Če to ni mogoče, naj se ve, da je časa za reklame n.pr. 5 min. po koncu vsake oddaje. Reklame med oddajo kot „ kratek predah " se mi zdijo nesprejemljive-« (J. M.)

Primer odgovora **varuhinje**:

»Delim vaše mnenje, da je obseg oglasov velikokrat moteč in v nekaterih programskih pasovih na Televiziji Slovenija komaj znosen. Vendar takšno mnenje še ne pomeni, da se bo na tem področju kar koli hitro in pomembno spremenilo. Pojasnjujem. Zakonodajalec je predvidel, da si mora RTV Slovenija del denarja zaslužiti na trgu, torej s prodajo oglasnega prostora. Ko gre za Televizijo Slovenija, govorimo o približno petini denarja, potrebnega za produkcijo. Pri tem je treba poudariti, da TV Slovenija številne vsebine producira edina v Sloveniji: otroški, mladinski, izobraževalni, kulturni, dokumentarni, verski program ... vse tisto, kar komercialnih televizij zaradi neprofitnosti preprosto ne zanima. Ko gre za informativne vsebine, denimo, pa v enem samem dnevu proizvede toliko oddaj, kot vse komercialke skupaj. Dodati moram tudi pojasnilo, da programov RTV Slovenija ne morete označiti za plačljive. S plačilom RTV prispevka namreč ne plačujete le televizijskih in radijskih vsebin, ampak tudi vsebine na teletekstu in spletu ter številne storitve: od skrbi za prizemno RTV omrežje ali slišnost radia v predorih do delovanja Simfoničnega orkestra RTV. Če si boste pogledali Zakon o audiovizualnih medijskih storitvah (<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO6225>) boste videli, da ima nacionalka strogo odmerjen čas za objavljanje oglasov (maksimalno 7 minut med 18h in 23h ter maksimalno 10 minut v ostalih delih dneva) in TV oken oz. televizijske prodaje (ti bloki morajo biti daljši, ne smejo se predvajati od 18h do 23h). Poleg tega v številnih programih oglaševanje sploh ni dovoljeno: samo na nacionalki si lahko film pogledate v miru od začetka do konca, saj niso prekinjeni z oglasi. Enako velja za otroške, verske, kulturne, volilne itd. vsebine. V teh primerih dejansko velja, da se oglasi objavijo šele po oddaji. Sama menim, da so oglasi bili in bodo. Upam pa, da jih ne bo nikoli več, kot jih je zdaj. Želim si, da bi jih bilo bistveno manj.«

Prizanesite nam s TV prodajo

Nizkotna, moteča, podcenjujoča... s temi nazivi gledalci ocenjujejo TV-prodajo, ki se predvaja na treh nacionalnih programih javne televizije.

»Razumem, da me na komercialnih televizijah neprestano posiljujejo z oglasi, saj je to način financiranja komercialnih TV. Nacionalno televizijo pa z naročnino financiramo državljani Slovenije, ki si za svojih 12,75 € na mesec zaslužimo program, ki si ga komercialne TV ne morejo privoščiti, to pa zagotovo niso oglasi TV Prodaje. Posamezne dobre vsebine, v mojih očeh izgubijo vso vrednost z neprestanimi TV oglasi. Celo med prenosi športnih prireditev si vse pogosteje privoščite nizkotno TV oglaševanje.« (A. K.)

»To se mi zdi pa zelo zelo podcenjevalno: po televiziji nas stalno posiljujete z TopShop reklamami, stalno ene in iste reklame, kot bi nas imeli za malo neumne, da moramo poslušati te neskončne neumnosti, ki se stalno ponavljajo!! Prosim ne podcenjujte vaših gledalcev!« (Ž. M.)

»Že več časa se pripravljam, da vam pošljem obširno razloženo mnenje o slo.rtv programu - od takrat, ko sem v vikendu prebral razlago (vaš odgovor), da gre pri neprestanem "tv šopanju" v bistvu za USTVARJANJE PROGRAMA RTV, v kolikor to "šopanje" traja dalj od 15 min.!!????? (Pri tem imam enostavno vprašanje, na katerega mi, prepričan sem, lahko takoj odgovorite: KOLIKO VAS STANE USTVARJANJE TEGA PRVOVRSTNEGA PROGRAMA??

Odgovorite koliko ur v poprečju dnevno predvajate "tv shopping" na vseh treh programih (Praktično neprestano ob vsaki prekinitvi!, po poročilih ob 17.uri celo na vseh treh programih istčasno!!!!) in koliko denarja plačate (oz. plačamo mi) za tako "ustvarjanje"!!????« (B. V.)

Primer pojasnila pisarne varuhinje:

»Uvodoma naj pojasnimo, da je tako imenovana TV-prodaja zakonit način oglaševanja v programih javne televizije. Pravila predvajanja TV-prodaje opredeljuje Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah, prihodki od TV-prodaje pa so za Televizijo Slovenija pomemben vir financiranja. TV-prodaja mora biti, tako kot oglasi, jasno razpoznavna in optično in zvočno ločena od drugih programskih vsebin ter objavljena v posebnih blokih. Ti so lahko dolgi največ 30 minut. TV Slovenija TV-prodaje ne sme predvajati med 18. in 23. uro.

Vaše sporočilo smo posredovali Službi za trženje oglasnega prostora na TV Slovenija. Njen predstavnik **Uroš Tekavec** je posredoval naslednje podatke glede časa predvajanja TV-prodaje mesečno v treh nacionalnih programih javne televizije:

ČASOVNI OKVIR	TV SLO 1	TV SLO 2	TV SLO 3
6.00 - 10.00	450	900	720
10.00 - 15.00	550	900	
15.00 - 18.00	160	720	
SKUPAJ (minut/mesec)	1.160	2.520	720

Ob tem je pojasnil, da znašajo prihodki od TV prodaje približno 10-15% vseh oglaševalskih prihodkov na TV SLO.

Čeprav je TV-prodaja zakonita, je varuhinja pred kratkim povedala, da po njenem mnenju takšen način oglaševanja ne sodi na ekrane javne televizije. Varuhinja je pristojne v preteklosti že pozvala, da pretehtajo (finančno) korist, ki jo ima RTV Slovenija s tako pridobljenimi prihodki, in (moralno) škodo, ki jo RTV Slovenija utrpi ob predvajanju TV-prodaje. Vsekakor pa tudi za te oglasne bloke veljajo poklicna merila in (etična) merila oglaševanja, ki so v njih opredeljena....«

Avtofrekvenca – prikrito oglaševanje?

Poslušalec **B. K.** se je pritožil nad domovnim oglaševanjem avtomobilov v oddaji Radia Maribor Avtofrekvenca.

“Zanima me, ali lahko radio Maribor dela reklamo za proizvajalce določenih avtomobilov na mediu, ki se financira iz denarja davkoplačevalcev.«

Stane Kocutar, v.d. odgovornega urednika Radia Maribor:

»Oddaja Avtofrekvenca je namenjena vprašanjem novosti in zanimivosti v svetu avtomobilizma. Sestavljena je iz predstavitev najrazličnejši testov, ki govorijo predvsem o tehnoloških, varnostnih in ekoloških izboljšavah avtomobilov, problemsko pa je v zadnjem obdobju obravnavala tudi vprašanje dieselskih motorjev napovedanih omejitev za takšna vozila v nekaterih evropskih mestih. Vsaka oddaja tudi gosti koga od znanih Slovencev oz. Slovencev, ki predstavi svoj odnos do jeklenih konjičkov in lastne izkušnje z vožnjo. Oddaja ni namenjena marketinški promociji konkretnih blagovnih znamk. Res pa je, da lahko govor o kakovostnih parametrih zveni tudi tako – kot lahko npr. ugodna knjižna ocena koga privabi k nakupu knjige ali ocena gledališke predstave k njenemu ogledu. Ker pa v oddaji nikoli in nikomur eksplicitno ne ponujamo konkretnih blagovnih znamk trdim, da v oddaji Avtofrekvenca ne delamo reklame za proizvajalce določenih blagovnih znamk. Drži pa, da v okviru marketinških terminov Radia Maribor pogosto oglašujemo tudi prodajo avtomobilov. V tem primeru gre za marketinške pasove, ki so z dogovorjenim zvočnim znakom ločeni od ostalih programskih vsebin in sodijo v pristojnost Službe za trženje programa.«

Odgovor poslušalca:

»Odgovor je prepisan iz knjige Priročnik za,,,,,,ki je bil prvič "izdan" takoj po rojstvu prvega človeka. Če bi bil odgovor drugačen, bi lahko govorili o čudežu. S tujim denarjem je lahko na veliko zapravljati. Škoda debate.«

III. RTV PRISPEVEK

Varuhinja je tri pritožnike, ki so pisali v zvezi s plačevanjem RTV-prispevka, napotila na Službo za obračun RTV-prispevka.

IV. TEHNIČNE ZADEVE

Križanje glasbe in govora

Gledalka Televizije Slovenija **M. B.** zaradi glasbenih podlag pogosto ne sliši besedila in govora v prispevkih in oddajah.

»Navajam samo par oddaj, ki so me v preteklosti zelo zanimala, pa zaradi glasbene spremljave nisem slišala, kaj govorijo:

- Intervju z gospo Mejak (8.10.2017), predvsem v uvodnem delu je predstavitev spremljala moteča glasba;
- volitve 2017 (9.10.2017), predstavitev kandidatov - po mojem mnenju je za volivca bolj pomembno, kaj ima kandidat povedati kot pa modrovanje komentatorjev. Tudi te oddaje so bile opremljene z motečo glasbo;
- oddaje Slovenski vodni krog;
- Kulturni vrhovi Slovenije;
- oddaja Kdo bi vedel - ko pojasnjujejo kak odgovor spet govor preglasi glasba. Oddaja bi sicer bila zaradi zanimivih odgovorov na vprašanja odlična, če bi izpustili vse ostalo duhovičenje in ceneno glumačenje nastopajočih, ki se pogosto derejo drug čez drugega. Ampak "de gustibus non est disputandum" - nekateri pač uživajo v tem. No, tudi to bi še prenesla, če bi slišala bistveno, to so odgovori na vprašanja oziroma dodatna pojasnila k odgovorom, kar pa, kot rečeno, moti glasna glasba v ozadju. Tako sem tudi to oddajo nehala gledati. Žal.

- Z glasbo so pogosto opremljeni tudi posamezni prispevki pri poročilih. Novinar(ka) denimo vpraša neko osebo za mnenje, ko pa oseba odgovarja, je v ozadju spet slišati glasbo. Kar se mi zdi še dodatno nesramno, saj s tem intervjuvancu sporočate "ti kar čvekaj, saj je vseeno ali te kdo sliši ali ne".

Navedeno pa ni samo moje mnenje. Tudi moji prijatelji in znanci negodujejo nad tem.

Poleg tega, da bi z ukinitvijo glasbene spremljave ob govoru omogočili vsem plačnikom RTV programov nemoteno poslušanje, bi prihranili tudi precej denarja, saj mora vsak, torej tudi RTV SLO, za vsako predvajanje glasbe, pa čeprav je to samo za t.i. ozadje govoru, plačati SAZAsu določen znesek.

Glede na navedeno menim, da so grobo kršene moje (in tudi drugih potencialnih gledalcev) pravice glede obveščeniosti, saj za znesek, ki si ga je marsikdo od nas dobesečno prisiljen odtrgati od ust, ne moremo nemoteno slišati tistega, kar bi nas morebiti zanimalo.«

Iz odgovora varuhinje:

»Vaše sporočilo sem v razmislek posredovala pristojnim urednikom oddaj, ki ste jih omenili. Priporočila sem jim, naj pri glasbeni opremi spoštujejo pravila stroke in zagotovijo dobro slišnost. Prav tako sem pomočnika generalnega direktorja za tehnične zadeve Marka Fillija in vodje pristojnih služb pozvala, naj pripravijo dodatno analizo razmerja med glasbo in govorom v domači produkciji ter nabor ukrepov za izboljšanje slišnosti. Kot povedo pristojni, bi bilo nekaj izboljšav mogoče doseči že z dodatnim izobraževanjem ali pa natančnejšimi dogovori z zunanjimi izvajalci oz. producenti.

Nekaj ukrepov je bilo v zadnjem obdobju že sprejetih in uveljavljenih, nekaj jih bo zagotovo še treba, pri čemer niso nepomembna dejstva, da ima vse več prebivalcev težave s sluhom, da se televizijski sprejemniki zelo razlikujejo med seboj in imajo le redki dobre zvočnike ter da si številni gledalci zvoka na raznovrstnih aparatih niti ne znajo pravilno nastaviti.

Marsikdo si pomaga s podnaslovi, ki so za vse več oddaj v slovenščini dostopni tako v spletnem arhivu RTV 4D (www.rtv slo.si) kot prek teleteksta str. 771. Tudi ta storitev sodi v ponudbo javnega medijskega servisa, za katerega plačniki RTV prispevka vsak mesec odštejemo 12,75 evra. Seveda mi ni treba podrobneje navajati, da je RTV Slovenija veliko več kot le trije nacionalni televizijski sporedi, saj to zagotovo veste – tu so še regionalni in manjšinski TV-programi, osem radijskih programov, novičarski portal in spletnih arhiv, orkester in big band itd.

Strinjam se, da bi bila najboljša možna rešitev v tehnologiji, ki bi nam omogočila, da bi na TV sprejemnikih povsem ločili glasbeno spremljavo od govornega dela, vendar mi žal ni znano, da bi takšna tehnologija dejansko obstajala. Tudi ko spremljam tuje televizijske programe, opažam različna razmerja med govorom in glasbo, ki je sestavni del televizijskih izdelkov, od dokumentarnih do izobraževalnih, od informativnih do razvedrilnih. To razmerje je seveda najmanj moteče, če tuje programe spremljamo na domačih kanalih, vendar podnaslovljenje.«

Težave pri razumevanju govornega dela oddaj in prispevkov ima tudi gledalka F. J.:

»Na vas se v bistvu obračam s prošnjo, ne s pritožbo, da udejanite vaš vpliv v hiši in za božjo voljo prosite opremljevalce govornih prispevkov, naj le te glasbeno opremijo tako, da jih bomo poslušalci slišali in razumeli! Pravkar smo želeli poslušati prvi prispevek v oddaji Obzorje duha, pa smo slišali (tudi mlajši!) le momljanje, glavno besedo pri prispevku je imela elektronska glasba. To ni osamljen primer, je le zadnji, ki smo ga želeli gledati. Mi lahko kdo pove, zakaj je potrebno v napovedniku Odmevov v Dnevniku v ozadju spuščati glasbo? Kdo pa to glasbo poslušča? Zakaj je tako glasna, da prekaša govor? Problem se v zadnjem času pojavlja praktično pri vseh reportažah. Kje pa so se izgubili mojstri glasbene opreme prispevkov? Jih nimate več? Problem je enak v oddaji Avtomobilnost, kamor so glasbo dodali celo prispevkom v studiju! Grozljivo.

Ali se nihče več ne ukvarja s tem, kako so prispevki slišni pri gledalcih? Pri spremljanju drsanja na OI smo poslušali ga. Bertole, ki je v svojem slogu govorila in govorila, gledalci smo na koncu dobili konglomerat nemogočega - zvoke iz dvorane in njeno govorjenje, od objega pa nič.

Včerajšnje komentiranje veleslaloma iz Kranjske Gore je bil strel v prazno, ker je g. Laurenčiča in g.

Vrhovnika preglasil celo zvok, ki ga smučarji povzročajo z zavijanem, da ne govorim o neznosnem vpitju, ki smo ga poleg tistih, ki so bili na dnu smučišča, po novem morali poslušati tudi mi na kavčih v dnevnih sobah. Se nam to obeta tudi iz Planice?«

Blaž Šivic, oblikovalec zvočne podobe:

»Opremljevalec se mora po natančnem ogledu oddaje odločiti za izbor skladbe, ki je vedno kompromis med ostalo zvočno podobo (Off teksti, izjave, šumi) in lastno avtorsko zamisljivo. Glede na to, da je skladba, v naših primerih že posneto glasbeno delo sestavljeno iz več parametrov (ritem, melodija, harmonija, zasedba) in šele celota teh sestavlja zvok imamo torej več možnosti, da vplivamo na »moč« zvoka. Najpogosteje so v mejnih primerih dileme, ko imamo v oddaji nerazumljiv tekst, lahko tudi zaradi tehničnih težav, pomen vizualne predstavitve pa od glasbe pričakuje, da le to poudari.«

Ukinitev srednjevalovnega oddajnika

Varuhinja je bila seznanjena s pritožbo **J. R.** glede ukinitve srednjevalovnega oddajnika v Domžalah.

»Oddajnik bi lahko iz Domžal prestavili na drugo lokacijo kjer ni blizu naselij. Morda Kočevje, Kočevska reka, Nanos ... Najprej naj bi bil tu nacionalni interes.

Slovenci po svetu sigurno nimajo vsi interneta. Poleg tega ni rečeno da vsi brskajo po internetu. Poleg tega lahko določene države dostop do vsebin omejijo.

Radiski signal pa pride povsod skozi. Rabil samo Tranzistor+baterije ali Radio na Lampe, ki ima vsa področja.

Vsi Slovenci ki so šli za dalj časa v tujino cenijo slovensko besedo. Jaz osebno sem ga poslušal poleti na Jadranu. V vojski ponoči preko tranzistorja.

Sedaj pa ste te ljudi odrezali od domovine.«

Pritožniku je odgovorila **Služba za komuniciranje RTV Slovenija**:

»Odločitev za ugašanje SV oddajnika Domžale je bila sprejeta po tehtnem premisleku in oceni števila poslušalcev, ki so še sprejemali Prvi program Radia Slovenija na SV frekvenci. Pri tem smo upoštevali tudi možnosti sprejema tega programa na druge načine (FM frekvence, DAB, satelit, kabelska omrežja, internet..). SV oddajanje se zaradi visokih stroškov in slabe kvalitete zvoka opušča po vsej Evropi. Poslušalci v Sloveniji imajo na voljo ta program tudi preko prizemnih FM in DAB omrežij s kvalitetnim zvokom in v stereo tehniki preko celega dneva. Tudi na vašem naslovu sta signala obeh omrežij zelo dobra. SV oddajnik je zagotavljal tudi pokrivanje preko meja Slovenije, vendar le v nočnem času mnogokrat tudi z nekvalitetnim presihajočim sprejemom. Ti poslušalci imajo možnost sprejema na internetu, nekateri pa tudi preko satelita.

Ne moremo pa se strinjati z vašim mnenjem, da so nove digitalne tehnologije prinesle več slabega, saj so prednosti le teh več kot očitne.»

Motna in utripajoča slika

Gledalec **M. M.** je pisal v imenu svoje tete, ki je oskrbovanka v enem od domov za starostnike in od februarja ne more več spremljati programov TV Slovenija, ki jih rada gleda, saj je slika motna in utripajoča. Zanimalo ga je, ali RTV Slovenija res ne more več zagotavljati analognega sprejema programov.

»Do januarja letos je lahko sprejemala vse TV programe, čeprav je gledala le programe RTV Slovenija in sicer samo posamezne oddaje (poročila, oddajo VEM, petkov večerni zabavni program na 1.programu in smučarske skoke na 2). Sicer je lepa slika le pri nekaterih programih, npr. POP TV, Kanal A, Brio, Kino, ki pa jih teta ne spremlja. V domu plačuje RTV naročnino neposredno na RTV Slovenija, priključek za kabelsko TV pa v okviru obračuna domske oskrbe. Prispevek za priključek pri Telemachu, ki ga plačuje domu upokoencev se je 1.januarja 2018 občutno povečal.

Od februarja je programe RTV Slovenija nemogoče gledati, saj je slika motna in utripajoča, zato oddaj teta ne more gledati, posebej še ker ima zelo slab vid. Dom zadeve ne more urediti in nas je napotil na operaterja. Po razgovoru s predstavniki Telemacha so potrdili povezavo s prehodom na digitalni sistem. Da bi zagotovili boljši TV sprejem ponujajo dodatni sprejemnik, seveda z dodatno individualno povečano mesečno najemnino.

Ob plačevanju RTV prispevka v višini 12.75 EUR in 15 EUR kablskega priključka (ki bi bil z dodatnim sprejemnikom povečan še za 3 ali več EUR mesečno) je to za starejše zelo velik znesek, ki pa še ne zagotavlja normalnega gledanja.

Zato sprašujem RTV Slovenija, ali ne more več zagotavljati analogno sprejemljivih programov?

Menim, da operater izkorišča možnost dodatnega zaslужka, s tem ko ne omogoča gledanja nacionalnega TV programa.«

Pomočnik direktorja RTV Slovenija za integracijo programskih vsebin **Gorazd Slak** in svetovalec generalnega direktorja RTV Slovenija za tehnične zadeve **Marko Filli**:

»RTV Slovenija že od leta 2010 dalje ne oddaja več svojega signala v analogni obliki – digitalno oddajamo preko oddajnikov (DVB-T), digitalno pa dostavljamo TV signale tudi kablskim operaterjem.

Kablški operaterji naše programe posredujejo dalje večinoma v digitalni obliki.

Kolikor nam je znano, so programi RTV Slovenija in nekateri drugi TV programi pri Telemachu še naprej dostopni tudi v analogni obliki, pretvorbo iz digitalnega v analogno pa opravi Telemach sam.

Nad storitvami kablških operaterjev RTV Slovenija žal nima nikakršnega nadzora oziroma vpliva.

Ker je Telemach januarja izvedel spremembe razporeditve analognih kanalov, nekatere kanale pa je analogno izklopil, bo težava najverjetneje rešena s ponovno nastavitvijo kanalov TV sprejemnika.

Preverite lahko tudi, ali je v domu možno odpovedati skupinsko plačilo kablške TV ter vzpostaviti samostojno naročnino. Na ta način bi gospa lahko spremljala kvalitetnejšo sliko in več vsebin.

V večini primerov pa je na območju Slovenije možen tudi sprejem digitalne zemeljske TV (DVB-T multipleksa), v katero so vključeni programi RTV Slovenija, kar je brezplačno. Kupiti je potrebno sobno anteno in preveriti, ali ima televizor ustrezen sprejemnik, sicer je potrebno kupiti še digitalni DVB-T sprejemnik (obe napravi staneta nekaj deset evrov).

Programi RTV Slovenija so dostopni preko antene tudi v HD tehnologiji, v tem primeru pa bi v celoti prihranili stroške kablškega operaterja.«

Preko antene moten sprejem

Gledalec **J. T.** spremlja programe javne televizije preko antene in ima težave pri sprejemu signala.

»Ali imate nekatere vaše naročnike za manjvredne ali pa vam je malo mar kaj se dogaja na vaših oddajnikih? Nekateri smo namreč še vedno obsojeni spremljati programe preko anten in pričakujemo nemoten sprejem, kar je pa za RTV očitno misija nemogoče. Ker dopoldan ponavadi ne gledamo televizije, je vprašanje kolikokrat že nismo imeli signala pa tega sploh nismo vedeli? Danes ga namreč zopet ni (območje pošte 8261) in to se kar redno pojavlja zadnjega pol leta v popoldanskem ali pa tudi večernem času. Poskrbeli ste tudi za nespremljanje proslave na predvečer kulturnega praznika, ker nismo imeli signala. Očitno ste mnenja, da če čeprav plačujemo RTV prispevek, nimamo pravice pričakovati ustrezne obravnave oz. kvaliteto? Ali pa ste mnenja, da če živimo ob meji, bomo pač gledali HRT??«

Zadevo je pisarna varuhinje posredovala Oddajnikom in zvezam; odgovor pisarne:

»Kot so nas obvestili iz enote Oddajniki in zveze, so bile na vašem naslovu opravljene meritve možnosti sprejema digitalnega signala. **Dušan Valentinčič iz Oddajnikov in zvez** nam je sporočil: »Ugotovili smo, da je področje zelo dobro pokrit s signalom oddajnika Bizeljsko, ki oddaja multipleks A na kanalu 32 in multipleks C na kanalu 38. Gospod Jože je bil med potekom meritev navzoč in je pridobil napotke, kako naj uredi sprejemno anteno v izogib težavam pri spremljanju TV programov.«

Upamo, da so vaše težave s signalom rešene, v nasprotnem primeru lahko pokličite dežurnega tehnika v nadzornem centru enote Oddajnikov in zvez, ki je na voljo 24 ur na dan.

Telefonska številka: 01 475 27 81

E-naslov: ozm@rtvslo.si ali OC_domzale@rtvslo.si«

V. PRILAGOJENI PROGRAM

Podnapisi za gluhe

Gledalka **F. P.** je v dveh sporočilih na varuhinjo naslovila več vprašaj oz. dilem glede dostopnosti televizijskega programa za gluhe. Strnjeno: 1) zakaj 24. marca niso bili zagotovljeni podnapisi Utripa prek TTX 771, 2) zakaj pri ogledu TV-programa s časovnim zamikom prek kabelskih/internetnih operaterjev ni mogoča uporaba podnapisov prek TTX 771, 3) zakaj so pri podnapisih prek TTX 771 pogoste napake, npr. zatipki ali prekrivanje s podnapisi tujejezičnih govorcev, uporaba velikih tiskanih črk ali pa sploh odsotnost podnapisov (npr. promet), 4) ali bi lahko tolmač na TV SLO3 v živo odkretal celotno oddajo.

»Namreč danes 24. 3. sva z možem zaman čakala na podnapise pri oddaji Utrip. Misleč, da sem mogoče vtipkala napačne številke sem po nekaj minutah preverila in so bile prave, torej 771. Žal do konca oddaje podnapisov ni bilo. Zanima me , zakaj ?? Zakaj smo bili gluhi in naglušni prikrajšani pri informacijah ? Na vas se obračam v še eni zadevi, za katero ne vem kdo je odgovoren ?«

»Najprej ponavljam, naj bodo vnašalci teteteksta bolj pozorni pri svojem delu, ker se napake žal ponavljajo skoraj vsakodnevno. Žal nisem kar naprej pri televizijskem aparatu, da bi vse zapisovala. V ponedeljek 12. 3. je pri Poročilih ob 13.h voditeljica že odjavila špico,nakar je sledil še en prispevek brez podnapisov in sicer nekaj o policistu v zvezi z bančnim ropom. Potem je voditeljica še enkrat odjavila špico. Vsredo 14. 3. prav tako ob 13.h v enem prispevku so bili istočasno podnapisi iz tujega jezika in za kratek čas tudi teletekst . Vmes se je štirikrat pojavil nad njima za nekaj sekund še teletekst v velikih tiskanih črkah brez kakršnekoli povezave s prispevkom. Tako je človek zmeden kateri napis je torej pravi ? Vpetek 16. 3. čisto na koncu Slovenske kronike voditeljica pove :danes je bil že ?? rez stare trte v Mariboru in jo kar izrine Bobovnik z napovedjo vsebine Odmevov.

Namreč tole se kar redno dogaja, da voditelju ne uspe povedat do konca oziroma za gluhe zmanjka teleteksta in si lahko samo mislimo, kaj je povedal ?

Čeprev smo se na seji POIV dogovorili, da bi velike črke počasi zamenjali z majhnimi,ker je tako lažje brati se to kar ponavlja. Tudi ta teden v Utripu in Zrcalu tedna, pa še v drugih oddajah.

Prbližno dvakrat na mesec pa lahko tudi gluhi sledimo napovedi razmer na cestah, ker so podnapisi narejeni. Res me zanima ali tega ne morejo narediti za vsak dan, saj tudi mi potujemo in nas zanima stanje na cestah.

Malo razmišljam. Ali na parlamentarnem programu (3. program) kjer lahko gluhi spremljamo nam bolj razumljiv Dnevnik s tolmačem, res ni možnosti, da bi Dnevnik spremljali v celoti ? Tistih deset minut, ko je med Dnevnikom in Kroniko reklama naj pač pokažejo poslance v Parlamentu in bi potem tolmač lahko prevajal in odkretal cel Dnevnik. Tudi s športom in vremenom. Teh dveh oddaj namreč ne moremo spremljati s tolmačem, ker se zaradi reklame ves potek podre.«

Iz odgovora varuhinje:

»Glede Utripa z dne 24. 3. se je izkazalo, da novinarka ni poskrbela, da bi bil v ustreznem programu dostopen celoten tekst, zato oddelek za podnaslavljanje ni mogel izvesti podnaslavljanja.

Vsi pristojni so se za neljubo napako opravičili, novinarji so prejeli opozorila, naj poskrbijo za vnos tekstov v pravilni slovenščini z izpisanimi izjavami, steklo je tudi dogovarjanje o boljšem sodelovanju na tem področju.

(...) Zapisujem še splošno pojasnilo, da je v Zakonu o RTV Slovenija tretji televizijski spored (TV SLO3) definiran kot poseben nacionalni televizijski program za spremljanje parlamentarnega delovanja, zato je na tem sporedu treba primarno prenašati seje Državnega zbora in njegovih delovnih teles ter posnetke teh sej.«

V nadaljevanju so konkretni odgovori gledalki, ki so jih prispevali vodje posameznih služb oz. pristojna urednica.

Pojasnilo vodje MMC **Luke Zebca** (o podnapisih prek TTX 771):

»Na oddelku za podnaslavljanje MMC-ja pri informativnih oddajah za podnaslavljanje v živo uporabijo besedila, ki jih novinarji televizije odložijo v za to namenjen program (iNews). Velikokrat se zgodi, da teksti prispevkov niso vneseni (primer napovedi razmer na cestah), velikokrat se v prispevkih pojavijo nepravilno zapisane ali zatipkane besede, tudi manjka kaj (primer 16.3.). V kolikor se da, sodelavci na oddelku to popravijo, a pogosto za to ni časa – v primeru, da je tekst prepozno vnesen v program, ga ne morejo več vnesti v program za podnaslavljanje (primer 12.3.). Če se zaporedje prispevkov med predvajanjem informativne oddaje, ki je poteka v živo, spremeni, je za prav tako zelo težko pravočasno najti manjkajoči prispevek.

Sodelavci na oddelku se po najboljših močeh trudijo, da bi bilo podnaslavljanje čim bolj korektno. Zavedanje pri avtorjih/novinarjih se večja. Na pomanjkljivosti opozarjamo uredništva televizije, ponekod se je stanje že precej izboljšalo. Na primer, pri športnih poročilih so uspeli bolje vključiti lektorsko službo, po tem ko smo se skupaj nekajkrat dobili. Gotovo je še precej možnosti izboljšav, žal je za vsako potreben vsaj minimalen vložek. O tej tematiki se bomo pogovorili tudi na sestanku z novo odgovorno urednico informativnega programa, po praznikih.

Glede velikih/malih črk podnapisov je težava v tem, da bi ta sprememba prinesla večji strošek, obstaja pa tudi bojazen slovničnih napak, ki jih velike črke »zakrijejo«. Informativne oddaje bi morale biti v malih tiskanih črkah, a je šlo za napako sodelavke (študentke, ki dela šele kratek čas).

Zahvaljujemo se za poslano in opravičujemo za napake. Gospa Planinc nas je opozorila že na marsikatero napako, pripombe vedno obravnavamo z vso resnostjo, jih odpravljamo oz. smo bolj pozorni na delo.«

Odgovor odgovorne urednice Informativnega programa **Manice J. Ambrožič** (o pomanjkljivih podnapisih):

»Mislim, da je gospa Planinc opozorila na nekaj šibkih točk organiziranosti našega programa, ki se jih bom potrudila odpraviti.

V prihodnjih dneh bom opravila pogovore s kolegi, da zagotovimo pravočasno umestitev besedil v računalniški sistem, ki omogoča podnapise. Pomanjkljivosti bomo poskušali odpraviti.

Mislim, da bi bila zagotovitev tolmača za celoten enourni informativni blok med 19. in 20. uro dobra odločitev.«

Pojasnilo **Alberta Gyurice** iz Oddajnikov in zvez (o podnapisih pri časovnem zamiku):

»Glede rešitev časovnega zamika v Sloveniji ni poenotene rešitve. Vsak operater ima lasten način izvedbe te storitve.

Danes je sicer tehnično možno izsejati podnaslove tudi iz teleteksta ter ga "zapečiti" v sliko, vendar IPTV operaterji se tega ne poslužujejo.

Ker so se sočasno s prehodom iz AMIS na A1 uvedle tudi tehnične posodobitve, predlagam, da se gospo napoti z vprašanjem direktno na A1

Storitev časovnega zamika je popolnoma v njihovih rokah.«

Dodatno pojasnilo Koordinatorke invalidskih vsebin **Mateje Vodeb**:

»Ob tem pa bi dodali, da RTV SLO omogoča ogled oddaj s podnapisi, ki so shranjene v spletnem arhivu na www.rtv slo.si in na Dostopno.si. in sicer na zahtevo preko aplikacije 4D in si jih je mogoče ogledati na različnih platformah (pametnih telefonih, tablicah, osebnih računalnikih, preko HBB TV).«

VI. OSTALO

Graje so krivične, treba je tudi pohvaliti!

Gledalki **B. P.** se zdijo kritike na račun programa RTV Slovenija krivične, saj sama na prvem, drugem in tretjem programu TV Slovenija opaža veliko zelo dobih vsebin. Pohvali tudi druge programe, vsebine in storitve.

»Žal mi je, da ne znam naštetiti vsega, kar mi je ugajalo. Zdaj pravkar gledam Milekovo in operno divo Sabino Cvilak, v nedeljo je bil **prava poslastica** pogovor Ksenije Horvat z angl. književnim kritikom, pa sobotne popoldanske oddaje, pa o Japonski. Tudi filmi so lepi, naj si bo v sredo, petek itd. Čeprav sem izrazito mestni človek, izredno rada pogledam nedeljske kmetijske oddaje. Vsaka jim čast. Z njimi spoznavam zame skrite dele Slovenije in kmečke ljudi, ki pridelujejo hrano za nas. Tudi Studio city. Pa nove torkove pogovorne večerne oddaje. Seveda tudi Dobro jutro - zelo dobro. In **Osmi dan**, škoda le, da je tako pozno. Oddajo Osmi dan bi jaz dala enkrat tedensko ob 19.30. Ali pač ob taki uri, da bi jo videlo čimveč ljudi Tako bi več naših ljudi gledalo to res dobro oddajo in bi spoznali naše kulturne dosežke. Prav hudso mi je, da je kultura tako odrinjena na obrobje. Vsi lahko milijonkrat slišimo o dosežkih naših športnikov, ne slišimo pa nič o baletnikih, slikarjih, skladateljih, instrumentalistih, kiparjih. Menda nisem edina, ki smo bolj za umetnost. (Zadnjič sem kar štela, da sem v enem dnevu na radiu in tv kar petkrat slišala, da je Anže Kopitar podal pak. Pa? Tam v Ameriki za mastne pare. Kar je dosegel umetnik, pa je nepomembno).

Niso mi pa všeč oddaje Pričevalci. To ne velja za vse oddaje. Izvzela bi tisto s pravnico Alenko Šelih. Veselim se tudi Borisa Pahorja.

Imam pa še eno pripombo na sceno oddaje Dobro jutro. Tak bedno se mi zdi. Rada pogledam zjutraj ZDF, Rai, Zagreb. Ni kaj. Vem, da je malo denarja. A namesto umetnih dreves in cvetja... morda krožnik jabolk in hrušk. Na Zg imajo lepo sedežno in pod njo teče napis: sedežno garnituro nam je posodil Gospa, malo pa moram "pošimfat", ker če ne bi našla nobene napake, pa že ne bi bila Slovenka. Kar pa tudi nisem, čeprav sem tu rojena. Če kri ni voda in če kaj drži o genomu naroda.

Jo, jaz vsem, ki ustvarjajo naš tv in 1. program radija (ki ga edinega poslušam, največ v avtu) čestitam in sem zelo zadovoljna. Sreča je tudi to, da imam časovni zamik, da lahko gledam, kar želim in kadar želim.«

Varuhinja se je zahvalila za vzpodbudne besede in dodala:

»Vsekakor se mi vedno znova zdi pomembno poudariti, da RTV Slovenija ni le TV Slovenija, ampak resnično velik sistem javnih medijskih storitev, ki obsega 7 TV programov, 8 radijski programov, teletekst in novičarski portal www.rtv slo.si, spletni arhiv, orodja, ki slepim in gluhim omogočajo spremljanje naših oddaj (npr. tolmači in podnapisi ter razvoj t. i. govorne sinteze), digitalizacijo celotne slovenske filmske dediščine, skrb za ohranjanje slovenskega jezika, simfonični orkester RTV Slovenija itd.)«

Delovanje RTV, kdo bo odgovoril na sedem vprašanj?

Gledalec, poslušalec in bralec **J. R.** je varuhinji posredoval 7 vprašanj o delovanju RTV Slovenija.

Odgovore so prispevali pomočnica direktorice TV Slovenija **Natalija Gorščak**, vodja Službe za komuniciranje RTV Slovenija **Polonca Komar** in v. d. odgovornega urednika Informativnega programa **Vanja Vardjan** (to vlogo je opravljal do 25. 3. 2018).

1. Ali RTV Slovenija opravlja svoje poslanstvo v skladu s 4. členom zakona?

Za vodenje, upravljanje in nadzor delovanja RTV Slovenija so po istem zakonu pristojni Programski svet RTV Slovenija, Nadzorni svet RTV Slovenija ter vodstveni in vodilni delavci Zavoda (členi od 16. do 29). RTV Slovenija kot osrednja kulturna inštitucija v državi zagotavlja zelo širok in kakovosten javni medijski servis, ki obsega 7 televizijskih programov, 8 radijskih programov, multimedijško platformo MMC, spletni in teletekst portal, lastno glasbeno produkcijo (Simfonični orkester, Big Band), storitve za gledalce z okvaro sluha in govora itd.

2. Določene televizijske novinarke javno izražajo svojo nestrpnost do drugače mislečih na omrežju Facebook, brez sramu in brez zavedanja, da delajo na javni RTV. Kdo jim to dovoljuje in odobrava?

Delovanje novinarjev v prostem času opredeljuje 21. točka Poklicnih meril in načel novinarske etike. O bolj odgovornem ravnanju na družbenih omrežjih je vse zaposlene in zunanje sodelavce pred kratkim pozvalo vodstvo RTV Slovenija. V pripravi je pravilnik o komuniciranju, ki bo natančneje uredil to področje..

4. Uredništvo informativnega programa na TV samovoljno ukinja že napovedane oddaje, predsedniku vlade, ki je samovoljno odstopil pa nameni na TV v zadnjem tednu več kot 3 ure solistične samohvale, državljani pa zaradi njegove nesposobnosti zaradi dolgih čakalnih vrst v zdravstvu umirajo, pokojnina za 40 let dela je 500 € kar je 40% povprečne plače v Sloveniji kar je SRAMOTNO itd., itd da ne naštevam veliko število Slovencev ki trpijo zaradi lakote.

Uredništvo IP TVS svoje programske odločitve sprejema v skladu s pomembnostjo in aktualnostjo dogodkov ter jih v primerih, ko gre za spreminjanje programske sheme, uskladi z direktorico TV Slovenija, ki ima pristojnosti na tem področju.

5. Vanja Vardjan ne odgovarja na vprašanja gledalcev, ki plačujemo RTV prispevek.

Pristojni uredniki se trudijo odgovoriti na vprašanja, ki jih prejmejo od gledalcev, poslušalcev in drugih uporabnikov storitev RTV Slovenija. Primarno so pristojni za odzive po zakonu o medijih. Odgovorni urednik odgovarja na pritožbe gledalcev, ko so te naslovljene nanj kot pritožbe in ne zgolj mnenja. Na vsa vprašanja zaposlenim, ki so posredovana prek Službe za komuniciranje pr@rtvslo.si ali varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev varuh@rtvslo.si, je odgovorjeno.

6. Število zaposlenih na RTV je cca 2000 + tako imenovani svobodni umetniki (njihovo število ni znano), to število je glede na kvaliteto programa za 100 % preveliko.

Javni servisi po Evropi imajo primerljivo ali znatno višje število sodelavcev, rezultati merjenj kakovosti programov radia, televizije in klickanosti spletnega portala kažejo, da je RTV Slovenija v evropskem vrhu. Kot zapisano v prvem odgovoru: RTV Slovenija je razvejan sistem medijskega servisa, ki obsega več televizijskih in radijskih programov ter številne dejavnosti in storitve, od simfoničnega orkestra do digitaliziranja filmske dediščine.

7. Nobeden od 3 TV programov v nočnem času nima programa. Za primer HTV ki ima 4 tv programe in vsi so 24 ur aktivni.

TV SLO je v minulih letih predvajala program vsaj do 2. ure zjutraj, praviloma pa tudi dlje. Zaradi finančnih težav, vprašanja kvot AV-del, ki jim je podvržena, in nenazadnje zelo majhnega števila potencialnih gledalcev, je bil program omejen na sedanji obseg. Ob primerjavah s HRT je smiselno primerjati tudi prihodke obeh televizij (proračun HRT je neprimerno večji) ter potencialni doseg (v t.i. diaspori ima HRT tri milijone potencialnih gledalcev, od katerih večina živi v časovnih pasovih, ki v nočnem času na Hrvaškem npr. v ZDA pomenijo t.i. prime-time.)

Kaj je ertevejvcem dovoljeno na družbenih omrežjih?

Varuhinja je prejela štiri pritožbe povezane z objavami zaposlenih ali zunanjih sodelavcev na spletnih omrežjih.

Primer odgovora **varuhinje**:

»Kot varuhinja nisem pristojna za zasebno delovanje zaposlenih na RTV Slovenija, moja primarna naloga je podajanje mnenj o že objavljenih programskih vsebinah.

Kljub temu poskusim izkoristiti vsako priložnost, da ustvarjalce programov in druge zaposlene in zunanje sodelavce spomnim na odgovorno ravnanje v javnosti in torej tudi na spletu. Navsezadnje k temu novinarje, urednike in druge ustvarjalce zavezujejo hišna poklicna merila, v katerih je zapisano (točka 21), da ustvarjalci programov s svojim javnim delovanjem in z dejavnostmi v prostem času ne smejo ogroziti ugleda javnega zavoda ter zaupanja gledalcev in poslušalcev v vsebino programov RTV Slovenija.«

Varuhinja je podprla poziv, ki ga je vodstvo RTV Slovenija naslovilo na zaposlene in druge sodelavce, z njim pa pozvalo k dostojni javni komunikaciji, z zavedanjem posebne odgovornosti v zapisih na družbenih omrežjih. Podprla je tudi napoved, da bo vodstvo RTV Slovenija pripravilo pravilnik o komuniciranju. Seznanjena je s pripravo prenovljenih Poklicnih meril in načel novinarske etike, ki naj bi podrobneje uredila področje.

Vodenje javnih dogodkov: nasprotje interesov?

Gledalec **A. Š.** je varuhinjo vprašal za mnenje glede angažmaja zaposlenih na RTV Slovenija pri vodenju različnih dogodkov. K vprašanju ga je spodbudilo vabilo na dogodek, kjer je bila kot moderatorica napovedana novinarka, ob njenem imenu pa je bilo zapisano TV Slovenija.

»Kdaj lahko zaposleni na RTV (novinarji, voditelji) vodijo različne dogodke: koncerte, okrogle mize, predstavitve knjig itd? (...). V tem konkretnem primeru me je zmotila predvsem uporaba branda TV Slovenija. To daje dogodku dodatno legitimnost (pa sploh ne sodim o vsebini in gostih, ker jih ne poznam), kar se mi ne zdi prav. Verjetno tudi nihče ni dal dovoljenja za to.«

Varuhinja se je posvetovala z več uredniki in sodelavci, po daljši notranji korespondenci in ad hoc notranji razpravi pa gledalcu posredovala naslednji odgovor:

»Vedno znova se zastavlja vprašanje o ločnici med javnim in zasebnim, med dolžnostmi zaposlenih in zunanjih sodelavcev ter med novinarji in drugimi obrazi – glasovi RTV Slovenija.

Kot je potrdil vodja delovne skupine za prenovu Poklicnih meril in načel novinarske etike RTV Slovenija **Andrej Stopar**, bo v prenovljenem hišnem etičnem kodeksu to področje nekoliko podrobneje urejeno. Vendar pa gre primarno za (samo)regulativni akti, ki ga ni mogoče razumeti kot zavezujočega s predvidenimi sankcijami.

Vodja Službe za komuniciranje RTV Slovenija **Polonca Komar** je napovedala, da bo to področje podrobno urejeno s pravilnikom o komuniciranju, ki ga bodo pripravili v njihovi službi. Gospa Komar meni, da bi moralo biti pri napovedih prireditelj, ki jih vodijo voditelji ali novinarji RTV Slovenija jasno, da nastopajo zasebno, pri čemer je pojavljanje blagovne znamke (RTVSLO, Radio Slovenija, Televizija Slovenija...) v najavah teh dogodkov nedopustno. Pomembno je tudi, da sodelavci opravijo svoje delo v okviru RTV Slovenija, v dejavnostih v prostem času pa spoštujejo svojo pogodbo o zaposlitvi in svoj poklic ter upoštevajo ugled institucije.

Veseli me, da se zadeva premikajo, da teče notranja debata in da se bo iz nje – kot kaže – rodilo nekaj dobrega.«

Cankarjevo leto in 60/90

Gledalko **K. K.** je zanimalo, kako bo RTV Slovenija zaznamovala obletnici radijskega in televizijskega oddajanja ter Cankarjevo leto.

»Morda kot varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev niste pravi naslov za moje vprašanje, a ker je – kot lahko preberemo- »institut varuha eden od vogalov, ki podpira zavezanost javnosti«, si vas drznem vzmiriti z naslednjim vprašanjem oz. pobudo:

-nekako sramežljivo in zelo skromno z logotipi oglašujete dve pomembni okrogli obletnici vaše hiše
-nekako skromno in skoraj naskrivaj Slovenke in Slovenci praznujemo 100 let od prezgodnje smrti našega velikega umetnika Ivana Cankarja.

Je mogoče od vaše hiše pričakovati, da bi to sramežljivost in skromnost – volilnemu letu navkljub – preseгли in nam postregli s kakšnim presenečenjem, ki nas bo navdalo s ponosom, nostalgijo, patosom, smelostjo in vedoželjnostjo, ker nas boste znali z ekipo sposobnih in marljivih sodelavcev navdušiti nad vsemi tremi obletnicami?«

Varuhinja je gledalko spomnila na nekaj oddaj, ki so že bile na programu od konca leta 2017, ter ji posredovala napoved načrtovanih vsebin, ki ga je pripravila **Natalija Gorščak**, pomočnica direktorice TV Slovenija:

»Obletnica 90/60

Gre za obletnico hiše, ne samo televizije, zato smo se tega lotili celostno in ne samo preko televizije, kjer največ pričakujete. Zaživela je spletna stran www.rtv slo.si/RTV9060, kjer boste našli podatke o zgodovini, oddaje, ki jih predvajamo v sklopu praznovanja in posebne oddaje ob obletnicah.

- Na družbenih omrežjih predstavljamo obletnico glede na ciljno občinstvo z znakom #RTV9060, ki ga povsod uporabljamo. Vsak teden pripravimo Voščilo RTV Slovenija.
 - Na televiziji smo že pred novim letom pripravili napovednike s tematiko 90/60, ki so v programu tudi zdaj, ravno tako obletniške oddaje obeležujemo z logom, ki ste ga opazili in ki po našem mnenju mora biti diskretno zapisan na ekranu, z identifikacijskimi spoti, ki govorijo o mejnikih na RTV SLO in z jingli pred in po obletniških oddajah (kasneje jih bomo našteali le nekaj). Radio se pridružuje z obletniški jingli, avdio najavami in vključevanjem voditeljev.
 - Jeseni pripravljamo akcijo za mlade – sodelovanje s študenti in dijaki multimedijskih študijskih programov. V Mini Cityju pripravljamo predstavitev dejavnosti RTV SLO za otroke.
- Večje obeležitve obletnice 90/60 in vseh ostalih v sklopu programa:

- 35 let oddaje TV Tednik, 6. 1.
- 30 let oddaje Utrip, 9.1
- 25 let oddaje Izštekani (obeležitev novembra)
- Posebne obletniške oddaje Prizma optimizma
- 50 let TV Dnevnika - 15. 4.
- 9. maj dan Evrope – obeležitev dneva Evrope skupaj z obletnico
- Osrednja prireditev 90/60 - Simfoniki in Big Band RTV Slovenija na Kongresnem trgu junija
- Koncert za mlade - sodelovanje z Valom 202 na Novem trgu junija/septembra
- Dogodek v okviru projekta Noči v Stari Ljubljani, kjer se bodo skupaj predstavili vsi trije programi RA Slovenija 23.8. do 25.8.
- Predviden Dan odprtih vrat RTV v avgustu
- Obeležitev prvega oddajanja radijskega programa - 1.9. – karaoke v avli RA Slovenija
- Slovenska popevka - 22.9., studio 1
- 10 let oddaje Križ kraž - 9.10.
- Obeležitev začetka oddajanja televizije in dneva RTV v oktobru
- Dokumentarni film 90/60 na TV SLO v produkciji KUP
- 25 let oddaje Izštekani, Kino Šiška - prisotna RA in TV
- Ime leta - 20.12., RA in TV Slovenija
- obletnica studia Lendava 60/40
- 60 let oddaje Ljudje in zemlja - 28. 12. – najstarejša oddaja RTV Slovenija
- TV Klub na temo 90/60 od maja dalje
- 25 let oddaje Opus
- Vikend paket z Jožetom Robežnikom – del oddaje je vsakokrat posvečen zgodovini razvedrila

Cankarjevo leto

Na TV SLO bomo predvajali dva igrano-dokumentarna filma iz AV-razpisa, 50-minutni dokumentarni film iz lastne produkcije in posneli dve gledališki predstavi (priredbi za televizijo) Hlapci in Pohujšanje v dolini Šentflorjanski.«

Posnetki glasbe Jožeta Privška

Gospod **M. T.** je na varuhinjo naslovil vprašanje o posnetkih glasbe Jožeta Privška.

»Kot profesionalnega glasbenika, ljubitelja dobre glasbe in podpornika kulture, me žalosti dejstvo, da RTV Slovenija v svojih arhivih razpolaga z ogromno vrhunskimi posnetki avtorske glasbe našega velikana Jožeta Privška in Big Banda RTV/Plesnega orkestra Radiotelevizije Ljubljana.

Močno si želim, da bi nekoč izšle zgoščenke z njegovo glasbo (tu predvsem mislim na manj znano inštrumentalno glasbo ki jo je spisal za Big Band oziroma za Plesni orkester Radiotelevizije Ljubljana) ali pa reizdaje že izdanih vinilnih plošč, ki pa so žal nedostopne (Križanke, itd.).

Verjamem, da je zadeva tesno povezana z denarjem in za sabo prinese določene stroške, vendar menim, da gre v tem primeru za kulturno dediščino, ki nam jo je zapustil Privšek in Slovenijo postavil na zemljevid svetovnega jazzza.

Je pa treba upoštevati tudi dejstvo, da se je v zadnjem času po Sloveniji ustanovilo kar nekaj ljubiteljskih big bandov in da se je kultura big bandovske glasbe že kar močno zasidrala v lokalno okolje med amaterskimi glasbeniki in publiko - kot nekoč godbenišvo.

Mislim, da bi "magično mejo" 1500 zgoščenk (tako čez palec), kjer se bi se stroškovno zadeva pokrila z lahkoto presegli.«

Mojca Menart, vodja založniške dejavnosti:

»Vsega, kar ste zapisali v zvezi z našim velikanom jazzza 20. stoletja, se globoko zavedam. Še posebej, ker sem s skladateljem Jožetom Privškom prav pri njegovem zadnjem velikem mednarodnem projektu na

slovenskih tleh, ki ga omenjate – koncertu EBU jazz orkestra leta 1997 v Križankah, kot takratna odgovorna urednica glasbenih programov Radia Slovenija in članica glasbene ekspertne komisije EBU, tudi osebno tesno sodelovala.

Res je, posnetki našega Big Banda in nekdanjega PORLa z njegovimi deli, z njegovimi aranžmaji svetovnih avtorjev in z njim kot dirigentov so naša glasbena kulturna dediščina in za njihovo restavriranje ter izdajo na novih nosilcih zvoka so potrebna precejšnja sredstva, ki jih v ZKP žal nimamo na voljo; zelo nesrečno smo namreč v Zakon o RTV Slovenija umeščeni kot tržna dejavnost, kar pomeni, da nimamo na razpolago dejanskih namenskih sredstev, ampak morajo prihodki od izdaj pokrivati stroške. To je pri dediščinskih projektih, ki niso vezani na koncertno aktivne glasbene izvajalce in ustvarjalce (na koncertih se namreč tudi plošče še prodajajo), izredno težko. Pred leti, ko smo lahko še s tovrstnimi projekti za sofinanciranje kandidirali na razpise MK, smo prav s takim kot ga predlagate, že poskusili, a žal neuspešno.

Morda vas bo za zdaj lahko vsaj malo potolažila informacija, da načrtujemo letos, ko miniva 20 let od Privškove smrti, izid albuma TRENUTKI Z JOŽETOM PRIVŠKOM. Gre za projekt, ki so ga ob skladateljevi lanski 80-letnici rojstva zasnovali Big Band RTV Slovenija, naša izjemna mlada jazz pevka Nina Sternad ter dirigent in saksofonist Lenart Krečič. Po odmevnih koncertih so Privškove skladbe tudi studijsko posneli in trenutno je projekt v postprodukciji.«

O delu varuhinje

Varuhinja je v okviru odgovorov na odgovore prejela nekaj graj in pohval, ob tem pa tudi ločeno pohvalo **I. B.** glede opravljanja svojega dela.

»Z umirjenim in strokovno podkovanim načinom si boste, upam, pridobili zaupanje ne le pri nas, uporabnikih javnega medijskega servisa, pač pa tudi pri ustvarjalcih programov. Ko bodo tudi oni razumeli bistvo poslanstva **varuha in mu prisluhnili**, bo zrasel tudi ugled RTV hiše.«

PRILOGE

Priloga 1: Zadeva Odmevi/Cerarjev odstop, varuhinjin odgovor pritožnikom (s pojasnilom uredništva, varuhinjinim mnenjem in priporočilom)

Spoštovani,

prejela sem vaše sporočilo, v katerem ste kritični do oddaje Odmevi, ki je bila na sporedu 14. marca, na dan in z začetkom ob uri, ko je predsednik vlade Miro Cerar sporočil svoj odstop.

Oddajo sem si podrobno pogledala tudi sama; za vnovičen ogled je dostopna na tej povezavi:

<http://4d.rtvsllo.si/arhiv/odmevi/174526000>.

Kot je razvidno iz posnetka, se je oddaja začela v pričakovanju napovedane tiskovne konference predsednika vlade, sklicane po odločitvi vrhovnega sodišča o razveljavitvi referendumu o drugem tiru. Voditeljica je v uvodu v oddajo povedala, da so bile v koaliciji po tej odločitvi »odprte vse opcije«. Predsednik vlade je čez nekaj trenutkov tudi dejansko stopil pred novinarje in v šestminutnem govoru sporočil in pojasnil svoj odstop. Temu so sledili: komentar pobudnika referendumu o drugem tiru Vilija Kovačiča (ki je bil ob začetku oddaje že v studiu), telefonski komentar predsednika SDS Janeza Janše, prispevka o odločitvi vrhovnega sodišča in možni ponovitvi referendumu, telefonski komentar predsednika SD Dejana Židana, vnovičen komentar gospoda Kovačiča, kratko novinarsko javljanje z vlade, pregled ostalih dnevnih dogodkov, in čisto na koncu še telefonski komentar predsedujočega NSi Mateja Tonina.

V pritožbah, ki sem jih prejela v povezavi s to oddajo, je bilo izraženo mnenje, da je bil odstop predsednika vlade Mira Cerarja obravnavan neprimerno, necelovito ter glede na potek in izbor komentatorjev pristransko.

S pritožbami sem seznanila uredništvo, v. d. odgovornega urednika Informativnega programa Vanja Vardjan pa je poslal naslednje pojasnilo: »Oddaja Odmevi, 14.3.2018, je nastajala v okoliščinah, ko se je potek dogodkov, povezanih z odnosi v vladajoči koaliciji po odločitvi Vrhovnega sodišča o referendumu o projektu 2. tir, spreminjal iz ure v uro. O tem, kakšno odločitev bo na izredni novinarski konferenci ob 22.00 sporočil predsednik vlade, nista bila obveščena niti predsednika drugih dveh koalicijskih strank, kot tudi ne mi. Eden, minister Židan, je zvečer, ob odhodu s seje vlade dal izjavo, da bo vlada ostala do volitev, drugi, minister Erjavec, pa ni dajal izjav. Pred oddajo Odmevi smo skušali priti v stik s predsednikoma SD-ja in DESUS-a, a ju nismo dobili. Glede na to, da ni bilo vnaprej znano, kakšno odločitev bo na novinarski konferenci sporočil predsednik, smo se odločili, da jo najpomembnejši politični akterji pokomentirajo v živo po telefonu. Takoj, ko je predsednik vlade na novinarski konferenci povedal, da odstopa s položaja, smo klicali predsednika obeh koalicijskih strank, pa tudi prvaka opozicije. Predsednik DESUS-a se med oddajo ni odzval na klice, ostali sogovorniki pa so se v oddajo vklapljali po vrstnem redu, tako kot so se javljali na telefon. Pritožba, da bi kogarkoli favorizirali, zato ne drži.

Odločitev, da je bil Vili Kovačič, kot pobudnik referendumu, v studiu oddaje Odmevi in ne na primer zgolj povzet v posnetku, je bila utemeljena, saj je bila odločitev Vrhovnega sodišča v zvezi s pritožbo, ki jo je nanj naslovil g. Kovačič, povod za odstop predsednika vlade in je bil torej g. Kovačič eden ključnih akterjev tokratne politične krize.

Je pa glede na teže dogodkov v studiu umanjkal politični komentator ali pravni strokovnjak, ki ju dnevna urednica ni povabila v studio, kar ocenjujemo kot njeno uredniško napako.«

S pojasnilom urednika se strinjam, tako v delu, ko pojasnjuje, da je bil natančen potek oddaje nepredvidljiv in da je bilo treba vsebino prilagoditi dejanskemu dogajanju, kakor v delu, ko ocenjuje, da je urednica oddaje naredila napako, ko v studio ni povabila gostov, ki bi podrobneje analizirali in pojasnili premierjevo sporočilo – kakršno koli bi že bilo. Že samo dejstvo, da je predsednik vlade napovedal izredni javni nastop ob 22. uri bi od uredništva terjalo, da potek oddaje načrtuje z največjo možno skrbnostjo, s predvidevanjem različnih razpletov, z okrepljeno ekipo ter vključitvijo vseh potrebnih znanj in resursov.

S časovno distanco, potem, ko je bil dejansko sporočen odstop, je mogoče ugotoviti, da so bili gledalci oddaje ta večer prikrajšani za razširjene informacije in pojasnila o okoliščinah in o notranje-koalicijskih razmerjih, ki so prispevale k premierjevi odločitvi, o pravnih in političnih posledicah te odločitve, o pričakovanih nadaljnjih postopkih in korakih ter možnih scenarij glede nove vlade oz. predčasnih volitev ter navsezadnje o dosedanjih razpadih vladnih koalicijah in vzrokih za predčasne odhode na volitve.

Namesto umestitve v kontekst in razširjene informacije o stanju v slovenski državi – ki bi jo ob odstopu prvega moža izvršilne oblasti podal bodisi poznavalec političnega dogajanja iz novinarskih vrst RTV Slovenija bodisi zunanji komentator ali pravni strokovnjak – so gledalci prejeli le elementarno in skopo odmerjeno informacijo o dogodku samem (premierjevo odstopno izjavo), nato pa spremljali politične komentarje tega dejanja.

Menim, da so gledalci od osrednje večerne informativne oddaje TV Slovenija upravičeno pričakovali celovito informacijo pred komentarji. Menim tudi, da je od uredništva Informativnega programa TV Slovenija upravičeno pričakovati, da ima dovolj široke poučenosti o družbenih razmerah ter poklicnega znanja in izkušenj o poročanju v posebnih okoliščinah, da lahko predvidi možne scenarije ter oddaje izpelje vsebinsko neokrnjene.

Uredništvu Informativnega programa TV Slovenija priporočam poglobljeno notranjo razpravo o načrtovanju vsebin ob posebnih (izrednih, izstopajočih) dogodkih, ki bi preprečili napake v podajanju programskih vsebin, s tem pa škodo ugledu Televizije Slovenija.

Ilinka Todorovski

varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija

Ljubljana, 21. 3. 2018

Priloga 2: Zadeva Panoptikum, protest SDS, odgovor urednice in varuhinje

Spoštovana gospa Klavdija Operčkal, vodja Službe za odnose z javnostmi SDS,

prejela sem vaš protest v zvezi z oddajo Panoptikum, ki je bila na sporedu 28. 2. 2018 na TV SLO1. V protestu z dne 9. 3. 2018 eni od sodelujočih v oddaji, antropologinji Svetlani Slapšak, očitajte verbalno obračunavanje z »desnico«, laganje in sovražni govor. Protest ste v vednost poslali tudi pristojnima urednicama: Živi Emeršič, odgovorni urednici Kulturno-umetniškega programa in Saši Šavel Burkart, urednici Uredništva oddaj o kulturi.

Odgovorna urednica Kulturno-umetniškega programa Živa Emeršič je podala naslednje pojasnilo: »Panoptikum je pogovorna oddaja, v kateri skušamo soočiti različna, dostikrat polemična in nasprotujoča si mnenja povabljenih gostov. Tokrat smo govorili o dveh nagradah Prešernovega sklada, ki sta povzročili burne odzive v slovenski javnosti. Šlo je za multimedijsko ustvarjalko Majo Smrekar in dramatičarko Simono Semenič. Oddajo Panoptikum z naslovom »Čistunstvo v umetnosti« smo želeli posvetiti tej aktualni temi. Namen oddaje je bil razsvetliti dogajanje iz različnih zornih kotov, predvsem iz sociološke in umetnostnozgodovinske perspektive. Gostje so bili antropologinja Svetlana Slapšak, umetnostni zgodovinar Tomaž Brejc, publicist in sociolog Bernard Nežmah in umetnica Samira Kentrič.

Koncept oddaje Panoptikum je koncept polemične oddaje, v kateri so zaželeni nasprotujoča si mnenja, da bi podali kar najširšo sliko problematike in njene percepcije v stroki, v javnosti in v družbi na splošno. Zavedamo se, da je v takem konceptu zelo delikatna in težko določljiva meja med svobodo govora in sovražnim govorom. Hitro se zgodi, da je povedano že na meji sovražnega govora, vsakič sproti pa je odvisno od konteksta ter percepcije tistega, ki se čuti oškodovan.

Bernard Nežmah je prav v tej oddaji dejal, da je »izražanje negativnih čustev, tudi če se drugim zdijo nekultivirana ali neprimerna, nekaj kar spada v demokracijo« (citat iz oddaje).

Tudi v primeru, o katerem pišete, o izrečenem s strani dr. Svetlane Slapšak, je šlo za osebno mnenje nastopajoče in nikakor za mnenje ali celo stališče javne RTVSLO.

Nikakor ni bil naš namen kogarkoli žaliti ali spodbujati sovražna čustva, predvsem v oddajah o kulturi si vedno prizadevamo biti – »kulturni.«

S pojasnilom odgovorne urednice se strinjam.

Ob tem dodatno poudarjam dolžnost uredništev RTV Slovenija, da v pripravi oddaj, v njihovi vsebinski zasnovi in sestavi debatnih omizij, upoštevajo in spoštujejo pluralni značaj slovenske družbe, kot tudi odgovornost do javnosti pri izrekanju trditev in mnenj. Menim, da imajo to odgovornost tako snovalci oddaj, ko načrtujejo tematsko zasnovo (fokus kontekst) in studijsko zasedbo, kot sodelujoči v polemičnih razpravah, od katerih se pričakuje, da ne uporabljajo neprimerne govora (sovražnega, diskriminatornega, stereotipnega, izključujočega, pavšalnega itd.) ali trditev, ki jih ne morejo utemeljiti.

Voditelji oddaj pa imajo posebno odgovornost, da do obravnavane tematike vzpostavijo čustveno distanco, da pogovor poteka v začrtanih vsebinskih okvirih, da je usmerjen v iskanje odgovorov in razmejevanje dilem, ki so predmet debate.

Kot sem že zapisala v drugih zadevah, voditeljem ne gre oporekati pravice do sodelovanja v dialogu, logičnega sklepanja in moderiranja pogovora na podlagi lastnega akumuliranega znanja in informacij. Obenem pa velja dolžnost, da je treba polemična ali kategorična stališča, ki jih gost izreče o tretjem, tudi, če jih le navrže, med pogovorom razjasniti.

Urednikom Kulturno-umetniškega programa bom priporočila, da o teh poklicnih načelih opravijo notranjo razpravo.

Pritožbo, pojasnilo uredništva ter mnenje in priporočilo bom objavila v mesečnem poročilu za marec.

Lepo vas pozdravljam,

Ilinka Todorovski
Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev
Ljubljana, 21. 3. 2018

Priloga 3: Koda in varovanje virov, pojasnilo uredništva

Stanje v domovih za starejše na pobudo številnih gledalcev, svojcev oskrbovancev, v oddaji Koda spremljamo že dlje časa, pred tem smo oddajo na to temo pripravili decembra. Med drugim smo takrat pripravili prispevek, v katerem je sodelovala tudi zaposlena v enem od DEOS-ovih domov, ki je opozorila na to, da so razmere v domu iz leta v leto slabše, saj zaposleni zaradi spremembe strukture oskrbovancev in zastarelih normativov nimajo časa za dostojno oskrbo starejših. Kljub temu, da sama rada opravlja svoje delo, je priznala, da se ji zdijo razmere nečloveške. Njeno identiteto smo na njeno željo v oddaji prikrili, saj je obstajala bojazen, da bi lahko postala žrtev šikaniranja s strani delodajalca, bala se je celo, da jo bo odpustil.

Tudi sogovornici, ki je spregovorila o dogajanju v Domu upokojencev in oskrbovancev Impoljca v februarški oddaji Koda, smo na njeno željo prikrili identiteto zaradi strahu, da bi izpostavljanje v medijih lahko vplivalo na odnos zaposlenih do oskrbovanke (njene svojke), ki še vedno biva v zavodu. Kot nam je pojasnila, se je za to, da javno opozori na dogajanje v domu, odločila po tem, ko se razmere oziroma odnos do oskrbovanke tudi po pritožbi družine pristojnim v domu niso spremenile. Ime in kontaktne podatke sogovornice hranimo v uredništvu. V uredništvu hranimo tudi kontaktne podatke in pisne izjave drugih dveh virov, ki so nam zaupali svojo izkušnjo. Prav tako hranimo fotografije, zapisnike nadzorov in druge dokumente, ki so jih svojci priložili svojim pričevanjem. Pred oddajo smo prejeli večje število pritožb na račun domov za starejše, vendar smo se v uredništvu odločili, da anonimnih izjav ne bomo omenjali ali povzemali.

V uredništvu oddaje Koda smo že večkrat dokazali, da svoje delo jemljemo resno in odgovorno, svoje vire in njihove trditve vselej preverimo. Ker smo pričevanja tokrat prejeli tik pred zaključkom redakcije, smo se odločili, da bomo omenjene domove obiskali takoj, ko bo mogoče oziroma nam bodo dali priložnost za to. Prispevke o posameznih domovih lahko tako pričakujete v naslednjih tednih, z dvema smo že v stiku in smo odložili obisk zaradi trenutno veljavnega ukrepa omejitve obiskov, ki je bil sprejet z namenom, da se prepreči širjenje gripe in drugih virusov, tretji dom pa se na našo prošnjo zaenkrat še ni odzval.

Če ste si oddajo, ki je bila na sporedu 27.2.2018, ogledali v celoti, potem veste, da smo že v uvodu opozorili na pomanjkanje postelj, dolge čakalne dobe, zastarele normative, premajhno število zaposlenih in njihovo preobremenjenost. Pristojne, tokrat Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, smo vprašali, kdaj se bodo normativi spremenili. Znova smo javno vprašanje povezano s predrago oskrbo, predolgimi čakalnimi dobami in slabo plačanimi zaposlenimi naslovili tudi na predsednika vlade Mira Cerarja (oddaja je bila na sporedu pred njegovim odstopom). Kritično stanje smo predstavili tudi v posebnem prispevku, v katerem so nastopili predstavniki Skupnosti centrov za socialno delo in varuhinja človekovih pravic, ki je prav tako opozorila na odnos zaposlenih do varovancev in pomanjkanje kadra.

Naš cilj je torej predvsem opozarjati pristojne v državi, da morajo korenito poseči na to področje in starejšim, ki za bivanje v domovih plačujejo precej visoko ceno, omogočiti primerno in dostojno oskrbo, zaposlenim pa primerno plačilo za delo, ki nikakor ni lahko. Naš cilj pa je tudi dati glas ljudem v stiski, ki v svoji nemoči na koncu potrka na naša vrata.

Še to: čeprav opozarjate, da je Impoljca zavod za duševno prizadete, gre za kombiniran socialno varstven zavod za odrasle osebe, njihova dejavnost pa se nanaša tako na dejavnost domov za starejše kot varstvo odraslih oseb s težavami ali z motnjo v duševnem razvoju.

Uredništvo oddaje Koda

Ljubljana, 20. 3. 2018

Priloga 4: Sinhronizacija ali podnapisi?

ODGOVOR NATALIJE GORŠČAK (pomočnica direktorice TV Slovenija) in MATEJE VODEB (koordinatorka invalidskih vsebin)

Spoštovani,

Na RTV Slovenija intenzivno delamo na razvoju in implementaciji tehnologij, ki bodo omogočale dostopnost tudi slepim in slabovidnim, gluhim in naglušnim, starejšim, osebam z motnjo branja in drugim, ki potrebujejo prilagoditve.

Testiranje tehnike branja podnapisov s sintezo govora je v zadnji fazi. Točnega datuma, kdaj bo sprejemanje dodatnega zvočnega kanala preko televizijskih sprejemnikov dosegljivo uporabnikom, v tem trenutku še ne moremo napovedati. Gre namreč za povsem nov postopek implementacije v distribucijsko verigo, ki ni standardiziran, kar pomeni, da ne moremo predvideti vseh morebitnih zapletov, ki bodo lahko še nastali in obsežnosti njihove odprave. Prizadevamo si, da bi bila storitev prijazna do uporabnikov in na voljo v najkrajšem možnem času. V začetku bo mogoče spremljati t.i. govoreče podnapise v dnevno informativnih oddajah, pozneje pa bomo postopoma širili obseg oddaj, ki bodo opremljene s t.i. storitvijo govorečih podnapisov, tudi na dokumentarne filme in druge tujejezične oddaje ali njihove tujejezične dele. Realizacija oddaj namreč poteka po tehnološko različnih postopkih, zato so potrebni posegi na več mestih v produkcijski verigi.

Sistem branja podnapisov je poleg zvočnih opisov primerna tehnika zagotavljanja dostopnosti do vsebin za slepe in slabovidne. Na RTV Slovenija namreč uporabljamo podnaslavljanje tujejezičnih delov vsebin v večjem obsegu in sinhronizacijo programskih vsebin v manjšem obsegu v skladu z veljavno zakonodajo, natančneje v skladu z Zakonom o javni rabi slovenščine (Uradni list RS, št. [86/04](#) in [8/10](#)) v 24. členu, 2. odstavek: »Tuji filmi se javno predvajajo s slovenskimi podnapisi ali pa so sinhronizirani v slovenščino. Tujejezični igrani ali risani filmi, namenjeni predšolskim otrokom, se lahko javno predvajajo samo, če so sinhronizirani v slovenščino.«

Poleg vsebin, za katere smo zakonsko zavezani izvajati sinhronizacije, sinhroniziramo tudi del tujih dokumentarnih oddaj, ki so produkcijsko zasnovane na način, ki zahteva sinhronizacijo. Teh je približno 10%, približno 80% tujih dokumentarnih oddaj delno sinhroniziramo in delno podnaslavljam, preostalih približno 10%, pa samo podnaslavljam. Izjemoma v celoti sinhroniziramo oddaje Alpe Donava Jadran, saj spoštujemo dogovor znotraj koprodukcijskih partnerjev (nacionalne televizije sosednjih držav, ki uporabljajo tehniko sinhronizacije – angl. dubbing), ki se ni spremenil že 35 let, to je od samega začetka predvajanja najstarejše koprodukcijske oddaje javnih televizij Srednje Evrope.

Praksa podnaslavljanja, podobno kot v Sloveniji, je tradicionalno uveljavljena v državah z manjšim številom prebivalcev, na primer v skandinavskih državah, Belgiji, Nizozemski, Portugalski, Grčiji, na Hrvaškem, na Cipru, Estoniji, razen nekaterih izjem. V nekaterih drugih državah z večjim številom prebivalcev, kot na primer v Nemčiji, Italiji, Franciji, na Poljskem... je tradicionalno uveljavljen sistem sinhronizacije. Posamični sistemi so se najverjetneje uveljavili zaradi zgodovinskih, političnih in socioloških dejavnikov. Poleg tega so pomembni dejavniki delež uvoženega programa v tujih jezikih (ki je v večjih državah bistveno manjši zaradi obsežnejše lastne produkcije), velikost trga in posledično rentabilnost sinhronizacije ter zahteve tujih producentov. Sinhronizacija je bistveno dražji in zamudnejši postopek od podnaslavljanja, ki za majhne trge predstavlja veliko finančno, kadrovsko in organizacijsko breme. Nadsinhronizacija oziroma sinhronizacija z istim glasom ne oziraje se na odpiranje ust in različne vloge, starosti in spol akterjev, ki jo uporabljajo na npr. Poljskem, t.i. voice-over, ki je cenovno ugodnejša, bi bila za naše gledalstvo komična in bi v javnosti naletela na zgražanje.

Predlog sinhronizacije tujih filmov je bil opredeljen v okviru Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2007 – 2012 na področju razvoja in kulture jezika, natančneje v 9. cilju: »Uveljavljane slovenščine na tradicionalnih in novih področjih, ki jih odpira družbeni in tehnološki razvoj.« Izmed vseh 124 ukrepov je

najbolj buren odziv doživel prav omenjeni ukrep, ki določa poskuse z govorno sinhronizacijo tujih filmov. Zavračanje s strani velike večine strokovne javnosti je temeljilo predvsem na očitkih o izgubi avtentičnosti, kršitev umetniške integritete filma, poseganju v avtorsko delo, spreminjanju originalnega zvoka, zaradi majhnosti trga nerentabilnost distribucije filmov, upada števila odraslih gledalcev in povečanje števila piratskih kopij ter nekakovostne rabe slovenskega jezika. Najpomembnejše pa je dejstvo, da so večinski gledalci v državah, kjer so tradicionalno v uporabi podnapisi ali obratno - kjer je tradicionalno v uporabi sinhronizacija, navajeni na tradicionalen tip obdelave, navade pa je težko spreminjati. Ga. dr. Simona Bergoč, Vodja službe za slovenski jezik na Ministrstvu za kulturo RS, meni, »da je sinhronizacija za vse ciljne skupine gledalcev vprašljiva. Menim, da je treba ločiti med sinhronizacijo filmov in TV oddaj za večinske uporabnike na eni strani ter omogočanjem alternativnih poti sporazumevanja za slepe in slabovidne na drugi. Gre za zelo različne potrebe in potemtakem tudi pristope pri omogočanju spremljanja televizijskih vsebin za različne ciljne skupine gledalcev. Za gledalce in gledalke brez senzornih primanjkljajev bi bila sinhronizacija vseh televizijskih vsebin odvečna in po vsej verjetnosti tudi zelo moteča (z izjemo filmov, namenjenim otrokom). Namreč, v slovenskem kulturnem prostoru je na področju avdiovizualnega prevajanja uveljavljena tehnika podnaslavljanja. Ne poznam razlogov, lahko pa, primerjujoč druga kulturna okolja, kjer je sinhronizacija uveljavljena (npr. Nemčija, Italija), predvidevam, da so razlogi predvsem v velikosti jezikovnega trga in s tem povezanimi ekonomskimi izračuni (sinhronizacija je zagotovo precej dražja od podnaslavljanja). Ti so vplivali na vzpostavitev prevodne norme in jo utemeljevali ter reproducirali tudi v njenem razvoju skozi desetletja televizijskega predvajanja in filmske distribucije. Kljub temu da se je torej prevodna norma po vsej verjetnosti vzpostavila na podlagi ekonomskih in/ali tehničnih razlogov, slovenski gledalci svoja pričakovanja utemeljujemo na estetskih razlogih (avtentičnost sporočila, umetniška integriteta ipd.). Ta prepričanja so sama po sebi najverjetneje ravno tako posledica vpetosti v kulturni prostor, saj Nemci in Italijani z avtentičnostjo in umetniško integriteto očitno nimajo težav. Kljub temu pričakovanja slovenskih gledalcev ne moremo in ne smemo zanemariti, saj so ravno tako pristna in odločujoča. Avdiodeskripcijo programskih vsebin za slepe in slabovidne gledalce po drugi strani seveda podpiramo, kot ukrep je zapisana tudi v veljavni Resoluciji o nacionalnem programu za jezikovno politiko. Menimo, da lahko tehnike, o katerih poročate (pridružen tonski kanal za predvajanje zvočno opisanih filmov oz. opremljenost filmov s sintezo govora) v veliki meri omogočajo spremljanje tako umetniških kot informativnih vsebin tudi slepim in slabovidnim. Ne nazadnje je izvajanje programskih vsebin za slepe in slabovidne del javne službe, kot je opredeljena v 4. členu Zakona o RTV.«

Na RTV Slovenija menimo, da bi bila sinhronizacija vsebin (podobno kot pri filmih) pri večinski populaciji gledalcev slabo sprejeto in bi povzročilo upad gledanosti. Poleg tega bi bila sinhronizacija celotnega tujejezičnega dela programov za RTV Slovenija finančno nevzdržna in nesorazmeren ukrep v škodo večinskih gledalcev zaradi občutka avtentičnosti. Podnaslovi so pripravljani v skladu z mednarodnim standardom in notranjimi normativi, ki ustrezajo hitrosti branja povprečnega slovenskega bralca. Odvisni pa so seveda tudi od hitrosti predvajanja dialoga oziroma pripovedi.

Pomembno dejstvo je tudi, da sinhronizacija brez zvočnega opisa ne zadosti prilagojenosti za slepe in slabovidne gledalce, saj je prilagojen le govor, ne pa tudi opisana slika.

Zanima vas še, ali imamo dan odprtih vrat za tehnična vprašanja. Na RTV Slovenija organiziramo ogled, na katerih obiskovalce vodimo po delovnih prostorih in odgovorimo na vprašanja, tudi tehnična. Za ogled se dogovorite v Službi za komuniciranje, na elektronskem naslovu pr@rtvslo.si. Če imate tehnična vprašanja v zvezi s tehnikami za dostopnost do programov za osebe z okvaro vida ali sluha, pa lahko pišete tudi na elektronski naslov mateja.vodeb@rtvslo.si.

Priloga 5: Val 202 brez Drugega vala, korespondenca

1) POJASNILO MIRKA ŠTULARJA, ODGOVORNEGA UREDNIKA VALA 202:

Spoštovani Igor Vidmar, Igor Bašin, Janez Golič,

pošiljam vam pojasnilo o umiku oddaje Drugi val, v katerem hkrati odgovarjam tudi na vaša vprašanja, ki ste mi jih poslali. Kot sem razložil na srečanjih pred dobrim tednom z Igorjem Bašinom oziroma dvema tednoma z Igorjem Vidmarjem, je v spremenjenem finančnem planu (predvsem zaradi zaposlitev stalnih zunanjih sodelavcev) Vala 202 za leto 2018 občutno manj denarja za zunanje sodelavce. Do zadnjega, v začetku februarja, smo poskušali najti dodatne prihodke iz drugih projektov, kot smo to delali v preteklosti, da programske sheme namreč ne bi rabili spreminjati, vendar brez tega ne bo šlo. Takoj ko je bilo to jasno, vas je urednik povabil na sestanek, da vam to predstavimo in razložimo vse okoliščine, ki sem jih na sestankih tudi kolikor se da podrobno pojasnil. Tako bomo iz programske sheme oddajo Drugi val torej umaknili, in sicer s 1. 4. 2018.

Sprašujete me po tem, kdo je sprejel takšno odločitev. Finančni načrt sprejema vodstvo RTV Slovenija. Odgovorni uredniki prevzemamo (tudi) odgovornost za poslovanje posamezne enote, v tem primeru Vala 202, tako sem moral sprejeti tudi nekaj ukrepov, da bi lahko finančno izpeljali leto. Odločitev sem torej sprejel odgovorni urednik, po številnih debatah in na koncu s konsenzom celotne uredniške ekipe Vala 202. Vse odločitve o spremembah programske sheme so dodobra premišljene, tudi take, ki jih moramo sprejeti predvsem po načelu najmanjše škode za naš program. Če katere zares temeljito pretehtamo, so to odločitve, ki pomenijo zaključek sodelovanja s kakšnim od sodelavcev.

Zavedamo se, da bomo programsko ponudbo o alternativni glasbi okrnili, ne bomo pa je ukinili. Termin bo ostal zapolnjen s sorodnimi vsebinami in za podobno ciljno publiko.

Čeprav honorarji dejansko niso visoki, že to je zgovorna slika finančnih okoliščin, je celotna oddaja Drugi val oz. nedeljski termin od 22.30 do 24.00 najdražji v primerjavi z drugimi dnevi v tednu na Valu 202.

Prav tako je oddaja Drugi val ena redkih na Valu 202, katere format se leta ni spremenil.

Poslušnost pri tej odločitvi ni bila ključni kriterij. Igor, naj te popravim, na sestanku nisem omenjal 'nične poslušnosti' pač pa 'nišno poslušnost', torej v kontekstu ciljne publike tematske, 'specializirane' oddaje. Med vsemi programi Radia Slovenija je Val 202 ključen za pridobivanje mladih poslušalcev in bodočih poslušalcev javnega radia. Utemeljeno lahko dvomimo o učinkovitem nagovarjanju mlade publike, če je oddaja omejena na FM platformo. S kratko napovedjo oddaje, ki naj bi služila tudi spletnim platformam, je seveda ne moremo preseliti v izjemno hitro spreminjajoči multimedijski svet. In ne pogovarjamo se najprej o pomlajevanju ekipe oddaje, pač pa predvsem o 'pomlajevanju' njenih poslušalcev.

Kar zadeva poslušnost oddaje, dodam še konkretne podatke, za katere ste prosili: tako po raziskavi Radiometrija RM kot Mediana RM se rating nedeljskega termina 22.30 – 24.00 v zadnjih treh letih giblje med 0,1% in 0,4 %, za boljšo predstavbo - to pomeni od 1.600 do 6.400 poslušalcev. Nedeljski pozno večerni termin je trenutno po poslušnosti primerljiv ali za odtenek manj poslušan od ostalih dni, je pa zadnjih deset let opazen trend zmanjševanja.

Razumem, da je tako odločitev vsakemu avtorju težko sprejeti, zato sem se želel z vsemi vami srečati tudi osebno, da sem jo lahko – vsaj dvema - čim bolje pojasnil, z vsemi dilemami vred. Predvsem v zvezi z odgovornostjo do javnosti, ki se je povsem zavedamo, ampak zavedati se moramo tudi odgovornosti do danih finančnih sredstev in vzdržnega poslovanja.

Lepo pozdravljeni,

Mirko Štular

Odgovorni urednik Vala 202, Radio Slovenija

2) ODGOVOR USTVARJALCEV ODDAJE DRUGI VAL (6. 3.):

Spoštovani Mirko Štular,

hvala za vaš odgovor. Razumemo zagato, ki jo povzroča spremenjeni finančni plan, vendar moramo vašemu ukrepu, da ukinete glasbeno oddajo Drugi val, vseeno ugovarjati. O finančni razmerjih oddaje Drugi val do drugih oddaj ne moremo soditi, zavzemamo pa se za njo predvsem po vsebinsko plati. Tej v svojem odgovoru posvečate najmanj pozornosti, kar nas zelo skrbi.

Drugi val bi lahko bil še en paradni konj Vala 202 v nizu obeleževanj jubilejev in obletnic na RTV. Čez dve leti bi naštel okroglih 40 let. V tem obdobju je šlo skozi oddajo veliko sodelavcev, zadnjih 16 let jo vodimo Janez Golič, Igor Bašin in Igor Vidmar, ki je tudi njen ustanovni urednik in voditelj. Oddaja s tako dolgo tradicijo je že sama po sebi format. Informira o dogajanju in predstavlja tekočo domačo in mednarodno glasbeno produkcijo. Njen pedigree je res alternativen, a bolj kot to je pomemben neverjeten spekter glasb, ki se pojavlja in predvaja v tej oddaji. Ob informativni in predstavitveni noti ne gre spregledati kritiškega diskurza, ki je seveda prilagojen radijskemu etru, v času divje hiperprodukcije pa s premišljenim izborom in strokovnim kovom še naprej odkriva bisere časa, tukaj in zdaj.

Posebej nas skrbi vaša vizija »pomlajevanja« poslušalcev Vala 202 z glasbo, ki je mlajša od 5 let. Namreč jedro Drugega vala v vseh teh letih je prav aktualna glasba, »mladih« in »starih«, tako izvajalcev kot poslušalcev. Popularna glasba z žanri in podžanri ter sredinskimi in alternativnimi tokovi je že nekaj časa transgeneracijski pojav, zato je segregiranje poslušalstva in izključevanje tistih po 40 letu starosti skregano z aktualnimi glasbenimi tokovi. Sklicevanje na mlade in na pomlajevanje ekipe pa ne pomeni, da mora biti preverjen kader odslovljen. Se tako ravna s sodelavci, ki sodelujejo z Valom 16, 25 in 38 let?

Na [spletni strani oddaje Drugi val](#) si lahko pregledate arhiv naših oddaj od maja 2014 do danes. Na tem mestu smo prisiljeni navesti na primer [stran oddaje Ožigosano](#), ki je bila nazadnje posodobljena maja 2016. Za razliko od nje lahko na naši strani poslušate vse oddaje in spoznate, kaj vse se je zvrtilo in reklo v zadnjih štirih letih. Visokoteleče postavljenim standardom multimedijalne prezentacije oddaj še zdaleč ne ustreza glasbena oddaja V soju žarometov, ki nima ne napovedi ne arhiva ne spletne strani. Tudi v primerjavi z ostalimi sorodnimi glasbenimi oddajami je očitno o slabi multimediji oddaje Drugi val in njeni omejenosti na FM platformo neutemeljen. Mi v prvi vrsti delamo glasbeno radijsko oddajo. In kolikor vidimo za prisotnost in distribucijo oddaj po družabnih omrežjih skrbi promocijska služba Vala 202, naj si gre za Facebook, Twitter... Da se napoved Drugega vala nikoli ni pojavila v teh medijih, je simptomatična. Nikoli nismo bili pozvani k drugim pripravam materialov oddaje kot napovedi (radijske, splošne in spletne). Urejenega arhiva naših oddaj pa očitno Val ni izkoristil in ni širil dalje.

Večina vaših argumentov za ukinitve Drugega vala izvira iz šibke uredniške komunikacije. Z aktualnim glasbenim urednikom smo se sestali samo enkrat, septembra 2016, in to na našo pobudo, da se spoznamo in izmenjamo mnenja. V dobrem letu in pol nismo dobili nobenih signalov, komentarjev, napotkov ali navodil z njegove strani. Če že, potem so bila obvestila, da oddaja odpade zaradi športnih prenosov ali kakšnih drugih prireditev. V svojem odgovoru ste zapisali, da ste odločitev o ukinitvi oddaje sprejeli vi kot odgovorni urednik, »po številnih debatah in na koncu s konsenzom celotne uredniške ekipe Vala 202«. Brez nas? Zakaj nismo bili vabljeni na za nas tako pomembne debate? Prepričani smo, da bi večino izpostavljenih zapletov razrešili sporazumno in v zadovoljstvo vseh. Ko smo v soočanju z bližnjo ukinitvijo oddaje Drugi val prišli do PPN 2018, smo zgroženo spoznali, da je bila obsodba napisana vnaprej: »Največje spremembe programske sheme načrtujemo v večernem in poznovečernem programskem pasu, v katerem bomo dobesedno del obstoječih oddaj za ciljne javnosti zamenjali z novimi, sodobnejšimi formati in zanje angažirali mlajše zunanje sodelavce.« To je bilo napisano novembra lani, sami pa pravite, da vas je v ta ukrep prisilil spremenjeni finančni plan v začetku februarja. Cela dva meseca, december in januar, ste zamudili, molčali. Sprašujemo se tudi, kako to, da se shema spreminja sredi sezone, tj. aprila, in to z ukinitvijo redne oddaje, ki je 38 let v istem terminu? Se bo

spremenila celotna shema Vala 202? Katera oddaja je naslednja? Resni mediji spreminjajo programsko shemo le čez poletje oziroma jeseni.

Konec marca nam vsem trem preteče avtorska pogodba, zato nam ne preostane nič drugega kot da še enkrat apeliramo, da ponovno dodobra premislite odločitev in umaknete sprejeti ukrep - v dobrobit programa, ter se tako skupaj izognemo nečastnemu slovesu. In predlagamo, da se oddaja Drugi val nadaljuje do začetka poletja (konca junija), v tem času pa se p/dogovorimo o njeni prihodnosti.

avtorji oddaje [Drugi val](#)

Igor Vidmar, Janez Golič, Igor Bašin

3) ODGOVOR VARUHNJE (21. 3.):

Spoštovani gospod Bašin,

prejela sem vaši sporočili z dne 6. 3. in 20. 3.; obakrat sem bila med sonaslovljenimi (CC / v vednost). Iz tega sem sklejala, da ne pričakujete mojega odgovora, ampak me z vašo korespondenco z odgovornim urednikom Vala 202 le seznanjate.

Ker ne želim, da bi zadeva nekako obvisela v zraku, podajam načelni odgovor.

Kot varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev nimam neposrednih pristojnosti pri oblikovanju, spreminjanju in potrjevanju programske sheme. Predloge pripravljajo uredništva, usklajujejo enote, potem teče debata v vodstvu in na koncu na Programskem svetu, ki programsko shemo (PPN) tudi potrdi. Razumljivo je, da uredništva uvajajo nove oddaje in ukinjajo stare, to ni samo njihova pravica, osveževanje programa, prilagajanje vsebin pričakovanjem publike, ob upoštevanju programskih usmeritev in financ, je tudi njihova dolžnost. Zato pri ukinitvi kakšne konkretne oddaje ali zmanjševanju njihovega števila (v letu dni, odkar sem varuhinja, jih je bilo kar nekaj – od prepolovitve Pričevalcev do ukinitve Polnočnega kluba in Aritmije) ne glede na število protestov ne morem govoriti o kratenju pravic javnosti. Lahko pa pristojne vedno znova opomnim na odzive javnosti in na dolžnost urednikov in vodstva, da svoje odločitve javno pojasnijo, jih argumentirajo in nasploh sodelujejo v javni debati o kritičnih temah.

Kot varuhinjo bi me skrbelo, če bi z ukinitvijo neke oddaje izginile tudi programske vsebine. Ko gre za glasbo me poslušalci npr. opozarjajo, da sta se shemi Prvega in Vala 202 po glasbeni plati zelo približali, pri čemer – vsaj tisti, ki pišejo meni - zatrjujejo, da so s Prvega zginile nekatere zvrsti, denimo zborovska in narodnozabavna glasba, kar zelo pogrješajo. Sama nimam orodij, da bi to ugotavljala ali raziskovala, prav tako ne želim soditi o okusih ali podajati vrednostnih sodb. Sprašujem pa se, ali je to res. Ko o tem vprašam pristojne, običajno zatrdijo, da to ne drži. In se sklicujejo na uredniško avtonomijo.

V primeru Drugega vala sem pozorno prebrala vašo korespondenco z odgovornim urednikom. Gospod Štular je načrtovane spremembe tudi ustno pojasnjeval na zadnji seji Programskega sveta (12.3.), menim, da bo ta tema še predmet razprav tako na Programskem svetu kot na pristojnih komisijah. Prepričana sem, da vam bo odgovorni urednik odgovoril na predlog.

Sama bom vodstvo Radia Slovenija posvarila pred ad hoc ukinjanjem oddaj, zlasti, če bi s tem izgubili programske vsebine. Pri tem bom spomnila na primer, ko je vodstvo TV Slovenija ob ukinitvi Aritmije obljubilo, da se bodo vsebine iz te oddaje (in Aritmičnih koncertov) smiselno razporedile v druge pasove in oddaje, a se to žal ni zgodilo. Ali pa je to prerazporejanje tako neotipljivo in netransparentno, da ga ni mogoče ugotavljati, spremljati in nadzorovati.

Na koncu se zahvaljujem za poslano priponko z odzivi javnosti, vendar je žal ne znam odpreti. Če so odzivi dostopni v kakšnem drugem formatu, se zanje priporočam.

Lepo vas pozdravljam,

Ilinka Todorovski

Ljubljana, 22. 3. 2018

STATISTIKA ODZIVOV

	MAREC 2018	FEBRUAR 2018	MAREC 2017
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
Skupaj	88	66	69
Informativni program	36	24	31
Kulturni in umetniški program	20	6	10
Razvedrilni program	7	8	6
Športni program	6	9	4
Program plus	11	7	5
Ostalo	8	12	13
RADIO SLOVENIJA			
Skupaj	11	9	6
Radio Prvi	4	7	2
Val 202	4	1	2
Program ARS	0	0	0
Ostalo	3	1	2
MMC			
Skupaj	24	15	22
Vsebine	15	12	18
Dostopnost, storitve	9	3	4
RTV SLOVENIJA			
Skupaj	61	54	40
Jezikovna kultura	7	11	8
Oglaševanje	7	8	8
Prilagojeni programi	3	0	1
RTV prispevek	3	3	3
Tehnične zadeve	7	3	2
RTV SLO - splošno	0	0	0
Programski svet	0	0	1
Varuhinja	1	2	3
Ostalo	22	18	14
Zavrnjena obravnava	11	9	0
VSI ODZIVI	184	191	137